

EIROPAS KOMISIJA
ĢENERĀLDIREKTORĀTS
NODOKĻU POLITIKA UN MUITAS SAVIENĪBA
Netiešie nodokļi un nodokļu administrēšana
Nodokļu administrēšana un cīņa pret krāpniecību nodokļu jomā

Pamatnostādnes par maksājumu pakalpojumu sniedzēju maksājumu datu ziņošanu un informācijas nosūtīšanu uz centralizēto maksājumu informācijas elektronisko sistēmu (*CESOP*)

Atruna. Šīs pamatnostādnes nav juridiski saistošas un tikai ietver praktiskus un informatīvus norādījumus par to, kā būtu jāpiemēro ES tiesību akti, pamatojoties uz Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāta uzskatiem.

Šo pamatnostādņu mērķis ir veidot labāku izpratni par konkrētām ES tiesību aktu daļām PVN jomā. Pamatnostādnes ir sagatavojuši Komisijas dienesti sadarbībā ar dalībvalstīm un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, un, kā norādīts atrunā pirmajā lapā, tās nav juridiski saistošas.

Šīs pamatnostādnes nav izsmeļošas. Tāpēc, lai gan tās sniedz detalizētu informāciju vairākos jautājumos, ir iespējams, ka daži elementi šajā dokumentā nav iekļauti.

Katram pamatnostādņu lietotājam, kuru interesē kāds konkrēts temats, ir ieteicams izlasīt visu nodaļu, kas attiecas uz interesējošo tematu.

Satura rādītājs

1. Ievads	6
2. Ziņošanas pienākuma darbības joma	7
2.1. Darbības jomā ietilpstošās vienības	8
2.1.1. Teritoriālā darbības joma: Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Ziemeļīrijas gadījums ...	9
2.2. Darbības jomā ietilpstošie maksājumi	9
2.2.1. Kredīta pārvedums	13
2.2.2. Tiešā debeta maksājums.....	14
2.2.3. Bezkonta naudas pārvedumi	16
2.2.4. Maksājums ar karti.....	17
2.2.5. Elektroniskā nauda.....	22
2.2.6. Gadījums, kad tirdzniecības vietas un starpnieki iekasē naudas līdzekļus savā vārdā	25
2.3. Darbības jomā ietilpstošie maksājumu pakalpojumi.....	27
2.3.1. Ierobežota izmantojuma maksājuma metodes, salīdzinot ar kuponiem.....	27
2.3.2. Kuponi un atmaksa.....	29
2.3.3. Kuponu izmantošana kopā ar darbības jomā ietilpstošajām maksājuma metodēm	30
2.4. Praktiskā piemērošana sadalījumā pēc maksājuma metodēm.....	31
2.4.1. Kredīta pārvedums	31
2.4.2. Tiešā debeta maksājums.....	32
2.4.3. Bezkonta naudas pārvedumi	33
2.4.4. Maksājumi ar karti	34
2.4.5. E-nauda	35
2.4.6. Tirdzniecības vieta	37
3. Ziņošanas pienākuma uzraudzība un rašanās.....	38
3.1. Pārrobežu maksājumi: 243.c panta noteikumi par atrašanās vietu.....	38
3.1.1. Identifikatoru tabula maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas noteikšanai....	39
3.1.2. Praktiskā piemērošana.....	40

3.2.	25 pārrobežu maksājumu robežvērtība saskaņā ar 243.b panta 2. punktu	49
3.2.1.	Pamatnoteikums — pārrobežu maksājumu aprēķins pēc identifikatora.....	50
3.2.2.	Papildu noteikums — pārrobežu maksājumu apkopošana pēc maksājuma saņēmēja.....	50
3.2.3.	Praktiskā piemērošana.....	52
4.	Ziņošana.....	56
4.1.	Kā rodas ziņošanas pienākums?.....	56
4.2.	Cik bieži jāziņo dati?.....	56
4.3.	Kas ziņo datus saskaņā ar 243.b panta 3. punktu?	57
4.3.1.	Praktiskā piemērošana.....	58
4.3.2.	EEZ valstu situācija	62
4.4.	Kur jāziņo dati?.....	62
4.4.1.	Tieša maksājumu pakalpojumu sniegšana uzņēmējās dalībvalstīs	63
4.4.2.	Situācija EEZ valstīs (Islande, Lihtenšteina, Norvēģija)	64
4.5.	Kādi dati maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāziņo?	64
4.5.1.	Pārskats par datu elementiem.....	66
4.5.2.	Dati, kas jāziņo attiecībā uz katru maksājuma metodi.....	71
4.5.3.	Datu kvalitātes aspekti	82
5.	Noteikumi par (atkārtotu) iesniegšanu.....	86
5.1.	Maksājumu informācijas validācija valsts līmenī	86
5.2.	Maksājumu informācijas validācija <i>CESOP</i> līmenī.....	86
5.3.	Atkārtota iesniegšana	87
5.4.	Spontāna kļūdu labošana.....	88
6.	Nobeiguma piezīmes.....	88

Versija	Datums	Apraksts
1.00	2022. gada 3. augusts	Versija apstiprināta publicēšanai

1. IEVADS

Padome 2020. gada 18. februārī pieņēma tiesību aktu paketi par maksājumu datu vākšanu, lai uzlabotu ar PVN saistītas krāpšanas apkarošanu e-komercijā. Pakete sastāv no diviem juridiskajiem dokumentiem:

- Padomes Direktīvas (ES) 2020/284 (2020. gada 18. februāris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz konkrētu prasību ieviešanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem¹; un
- Padomes Regulas (ES) 2020/283 (2020. gada 18. februāris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 attiecībā uz pasākumiem administratīvās sadarbības stiprināšanai, lai apkarotu ar PVN saistītu krāpšanu².

Jaunie noteikumi stāsies spēkā 2024. gada 1. janvārī. Grozījumi Direktīvā 2006/112/EK³ (turpmāk tekstā “PVN direktīva”) paredz jaunu ziņošanas pienākumu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā (turpmāk tekstā “ES”), lai nodrošinātu to apstrādāto maksājumu un to saņēmēju (turpmāk tekstā “maksājumu saņēmēju”) uzskaiti, savukārt grozījumi Regulā (ES) 904/2010 ir vērsti uz tādas centralizētas maksājumu informācijas elektroniskās sistēmas (turpmāk tekstā “CESOP”) izstrādi, kur savāktie dati tiks glabāti un apstrādāti pirms to nodošanas dalībvalstu rīcībā esošajiem krāpšanas apkarošanas ekspertiem, lai cīnītos pret krāpšanu PVN jomā.

Maksājumu datu izmantošanu veicina nepieciešamība uzlabot ar PVN saistītas krāpšanas apkarošanu e-komercijā, ko īpaši apgrūtina pārdevēju fiziskās klātbūtnes trūkums patēriņa dalībvalstīs. Interneta un jauno tehnoloģiju izmantošana ir ļāvusi uzņēmumiem pārdot preces ārvalstīs bez vajadzības nodrošināt jebkāda veida fizisku klātbūtni. Tas savukārt var apgrūtināt dalībvalstīm kontroles veikšanu, jo tās ir atkarīgas no ārvalstu pārdevēju labās gribas deklarēt savus darījumus, lai zinātu, ka šie pārdevēji aktīvi darbojas to teritorijā. Pat gadījumos, kad dalībvalsts ir informēta, ka pārdevēji tās teritorijā piegādā tīmekļa vietnē piedāvātās preces vai sniedz tīmekļa vietnē piedāvātos pakalpojumus, var būt ārkārtīgi grūti identificēt faktisko pārdevēju, kas darbojas ar tīmekļa vietnes starpniecību. Šīs informācijas trūkums apgrūtina dalībvalstīm savstarpēju informācijas pieprasīšanu vai apmaiņu, jo tās nezina, ar ko tām būtu jādalās ar informāciju vai kam tā būtu jāprasa.

No 2024. gada maksājumu datu izmantošana un centralizēta maksājumu informācijas elektroniskā sistēma (*Central Electronic System of Payment Information, CESOP*) nodrošinās dalībvalstu krāpšanas apkarošanas ekspertiem informāciju, kas nepieciešama, lai identificētu ārvalstu pārdevējus, kuri piegādā preces vai sniedz pakalpojumus to teritorijā. Sistēma ir izstrādāta, lai ierobežotu maksājumu pakalpojumu sniedzēju administratīvo slogu, apkopojot datus ar saskaņotas standartizētas veidlapas palīdzību un ierobežojot datu apkopošanu tikai līdz tādiem datiem, kuri nepieciešami pārdevēju identificēšanai un ar PVN saistītas krāpšanas apkarošanai e-komercijā. Netiek apkopotī nekādi dati par pircēju (turpmāk tekstā “maksātājs”), izņemot par aptuveno maksājuma izcelsmes dalībvalsti, un datus par pārdevēju ievāc tikai tad, ja tas saņem ievērojamu pārrobežu maksājumu apjomu.

Šīs pamatnostādnes ir izstrādātas sadarbībā ar ekspertiem no maksājumu nozares un dalībvalstīm, un tās ir vērstas uz tādu noteikumu skaidrošanu, kuri reglamentē maksājumu informācijas ziņošanu. Tajās ir detalizēti aprakstīta ziņošanas pienākuma darbības joma, atspoguļotas galvenās maksājuma metodes, kuras pašlaik Eiropas Savienībā izmanto, lai norēķinātos par precēm un pakalpojumiem tiešsaistē,

¹ Padomes Direktīva (ES) 2020/284 (2020. gada 18. februāris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz konkrētu prasību ieviešanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (OV L 62, 2.3.2020., 7. lpp.).

² Padomes Regula (ES) 2020/283 (2020. gada 18. februāris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 attiecībā uz pasākumiem administratīvās sadarbības stiprināšanai, lai apkarotu ar PVN saistītu krāpšanu (OV L 62, 2.3.2020., 1. lpp.).

³ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

izskaidroti ziņošanas pienākuma rašanās nosacījumi un mēģināts uzskaitīt datu elementus, kurus izmanto maksājumu pakalpojumu sniedzēji un par kuriem varētu ziņot, izmantojot *CESOP*. Tās ir paredzētas gan maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuriem būs jāziņo dati saskaņā ar jauno ziņošanas pienākumu, gan dalībvalstīm, kurām šie dati būs jāapkopo un jānosūta uz *CESOP*. Tomēr pamatnostādnes ir paskaidrojošs dokuments bez juridiska spēka.

2. ZIŅOŠANAS PIENĀKUMA DARBĪBAS JOMA

Šī sadaļa ir vērsta uz darbības jomas noteikšanu Direktīvas 2006/112/EK 243.b pantā noteiktajam ziņošanas pienākumam, kas ieviests ar Padomes Direktīvu (ES) 2020/284 (turpmāk tekstā “*CESOP* ziņošana”).

243.b panta 1. punktā ir izklāstīti šādi ziņošanas pienākuma noteikumi:

Dalībvalstis prasa, lai maksājumu pakalpojumu sniedzēji veic pietiekami detalizētu maksājumu saņēmēju un maksājumu uzskaiti attiecībā uz maksājumu pakalpojumiem, ko tie sniedz katrā kalendārajā ceturksnī, lai dalībvalstu kompetentās iestādes varētu veikt tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas kontroli, kas saskaņā ar V sadaļas noteikumiem tiek uzskatītas par notikušām dalībvalstī, nolūkā sasniegt mērķi — apkarot ar PVN saistītu krāpšanu.

Pirmajā daļā minēto prasību piemēro tikai tiem maksājumu pakalpojumiem, ko sniedz saistībā ar pārrobežu maksājumiem. Maksājumu uzskata par pārrobežu maksājumu tajos gadījumos, kad maksātājs atrodas vienā dalībvalstī un maksājuma saņēmējs atrodas citā dalībvalstī, trešā teritorijā vai trešā valstī.

Saskaņā ar šo pantu, lai maksājumu pakalpojumu sniedzējam (ziņojumu sniedzošajai vienībai) tiktu piemērots ziņošanas pienākums, jāstājas spēkā šādām trīs prasībām:

1. ziņojumu sniedzošajai vienībai jābūt maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kā noteikts Direktīvas 2006/112/EK 243.a panta 1. punktā;
2. ziņojumu sniedzošajai vienībai jāsniedz maksājumu pakalpojumi, kā noteikts Direktīvas 2006/112/EK 243.a panta 2. punktā;
3. ziņojumu sniedzošajai vienībai jābūt iesaistītai maksājuma apstrādē, kā noteikts Direktīvas 2006/112/EK 243.a panta 3. punktā, starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, ja maksātājs atrodas vienā dalībvalstī, bet maksājuma saņēmējs — citā dalībvalstī, trešā teritorijā vai trešā valstī.

Šie trīs nosacījumi veido ziņošanas pienākuma darbības jomu un ir detalizēti aprakstīti tālāk šajā sadaļā, un katrs no tiem atbild uz vienu no šiem jautājumiem:

- 2.1. Kādas vienības ietilpst darbības jomā?
- 2.2. Kādi maksājumi ietilpst darbības jomā?
- 2.3. Kādi maksājumu pakalpojumi ietilpst darbības jomā?

Papildus šiem trim elementiem, lai ziņošanas pienākums tiktu piemērots, vienībām jāatbilst vēl diviem papildu nosacījumiem, no kuriem pirmais ir izklāstīts 243.b panta 1. punkta otrajā daļā un nosaka, ka paziņotajiem maksājumiem jābūt pārrobežu, bet otrs — 243.b panta 2. punktā un paredz, ka pirms jebkādas informācijas nosūtīšanas maksājumu pakalpojumu sniedzējam jāveic konkrētam maksājuma saņēmējam vairāk nekā 25 pārrobežu maksājumi ceturksnī. Šie divi nosacījumi, kuru izpilde būtu jāpārtrauga, ir detalizēti aprakstīti 3. sadaļā.

2.1. Darbības jomā ietilpstošās vienības

Ziņošanas pienākums attiecas tikai uz tiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri definēti 243.a pantā un sniedz maksājumu pakalpojumus Eiropas Savienībā. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri nesniedz maksājumu pakalpojumus Eiropas Savienībā, nav jāpilda ziņošanas pienākums.

Attiecībā uz maksājumu pakalpojumu sniedzēja definīciju jānorāda, ka 243.a pantā ir atsauce uz definīcijām, kas noteiktas Direktīvā (ES) 2015/2366⁴ (turpmāk tekstā “PSD2”). Tomēr ne uz visiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, uz kuriem attiecas PSD2, automātiski attiecas arī CESOP ziņošanas pienākums. Proti, 243.a pantā ziņošanas pienākuma darbības joma ir ierobežota līdz šādām četrām maksājumu pakalpojumu sniedzēju kategorijām:

- a) kredītiestādes, kas ietver, piem., Eiropā reģistrētas pilnībā licencētas bankas, kā arī kredītiestāžu Eiropas filiāles, kuru galvenais birojs atrodas ārpus ES un kuras sniedz maksājumu pakalpojumus;
- b) elektroniskās naudas iestādes, kas aptver visus maksājumu pakalpojumu sniedzējus, kuri sniedz maksājumu pakalpojumus, izmantojot elektronisko naudu (turpmāk tekstā “e-nauda”), piem., elektronisko maku nodrošinātāji un elektronisko kuponu/karšu nodrošinātāji;
- c) maksājumu iestādes — atlikusī kategorija, kas var aptvert visus maksājumu pakalpojumus sniedošos uzņēmumus, kuri neatbilst nevienai no pārējām PSD2 uzskaitītajām kategorijām. Tā var ietvert uzņēmumus, kuri sniedz maksājumu pakalpojumus, piemēram, kredītkaršu/debetkaršu izsniegšanu, maksājumu darījumu pieņemšanu, maksājumu apstrādi, maksājumu iniciēšanu, un platformas, kuras sniedz maksājumu pakalpojumus un darbojas gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja vārdā utt.;
- a) pasta žiro norēķinu iestādes, kuras sniedz maksājumu pakalpojumus.

PSD2 paredz, ka šajā kategorijā jāiekļauj centrālās bankas un valsts iestādes, tomēr uz tām neattiecas CESOP ziņošanas pienākums, jo šīs iestādes parasti nesniedz maksājumu pakalpojumus, kas ietilpst attiecīgajā darbības jomā (sk. 2.3. sadaļu).

Piezīme. PSD2 32. pantā noteiktais atbrīvojums mazajiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem neattiecas uz CESOP ziņošanas pienākumu. Tādējādi pat maziem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būs jāziņo dati par maksājumiem un maksājumu saņēmējiem, ja šie pakalpojumu sniedzēji atbildīs visiem pārējiem nosacījumiem.

Lai gan maksājumu pakalpojumu sniedzēju definīcija ir diezgan plaša un aptver lielāko daļu maksājumu tirgus, tā ir jāaplūko saistībā ar noteikumiem, kas attiecas uz darbības jomā ietilpstošajiem maksājumu pakalpojumiem. Proti, ziņošanas pienākums neattiecas uz visiem maksājumu pakalpojumiem. Tādējādi ir iespējams, ka vienība ir kvalificējama kā maksājumu pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 243.a panta 1. punkta definīciju, bet nesniedz nevienu no 243.a panta 2. punktā minētajiem maksājumu pakalpojumiem. Ja tas tā ir, uz šo maksājumu pakalpojumu sniedzēju ziņošanas pienākums neattiecas. Labs piemērs tam ir maksājumu iniciatori, kas ir maksājumu iestādes, bet nesniedz nekādus darbības jomā iekļautos maksājumu pakalpojumus (sk. 2.3. sadaļu).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK, 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.).

PSD2 3. panta b) punkts paredz arī īpašu noteikumu, izslēdzot no direktīvas darbības jomas maksājumus, kas veikti ar tirdzniecības pārstāvja vai tādu tirdzniecības pārstāvju starpniecību, kuri darbojas tikai maksātāja vai maksājuma saņēmēja vārdā. Tas nozīmē, ka maksājumi, kas veikti ar tirdzniecības pārstāvju starpniecību, kuri darbojas gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja vārdā, būtu iekļauti *PSD2* darbības jomā. Minēto apliecina *PSD2* 11. apsvēruma, kurā norādīts, ka tirdzniecības pārstāvjiem, kuri darbojas gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja vārdā, jābūt reģistrētiem kā maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, ja tie tur naudas līdzekļus abu savu klientu vārdā. Šis noteikums ir īpaši svarīgs e-komercijā, jo tas nozīmē, ka tiešsaistes platformām un tirdzniecības vietām, kas glabā naudas līdzekļus savu klientu vārdā, jāreģistrējas kā maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (vai nu kā maksājumu iestādei, vai citu kategoriju iestādēm, pamatojoties uz to sniegto pakalpojumu), un uz tām attieksies ziņošanas pienākums. Tādējādi tirdzniecības vietām, kuras iekasē naudas līdzekļus no maksātāja, tur tos un pēc tam izsniedz maksājuma saņēmējam, informācija par maksājuma saņēmēju būs jāziņo *CESOP*.

2.1.1. Teritoriālā darbības joma: Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Ziemeļīrijas gadījums

PSD2 noteikumi attiecas uz visām Eiropas Ekonomikas zonas (turpmāk tekstā “EEZ”) valstīm, kas aptver visas Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju. Tas nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri vēlas sniegt maksājumu pakalpojumus EEZ, jāsaņem maksājumu licence savā valstī un jāievēro pārējās direktīvas prasības, ja viņi vēlas izmantot šo licenci citā valstī.

Kad maksājumu pakalpojumu sniedzējs no EEZ valsts būs ieguvis maksājumu licenci savā uzņēmējdarbības veikšanas valstī, tas varēs sniegt maksājumu pakalpojumus jebkurā dalībvalstī, izmantojot *PSD2* atļauju piešķiršanas noteikumus. Šie noteikumi ļauj maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir saņēmuši maksājumu licenci saskaņā ar *PSD2*, sniegt maksājumu pakalpojumus jebkurā citā EEZ valstī, nepieprasot jaunu maksājumu licenci šajā valstī. Tā vietā maksājumu pakalpojumu sniedzējam būs tikai jāinformē pārējās valstis par nodomu sniegt maksājumu pakalpojumus to teritorijā, ko var izdarīt, izmantojot fizisku klātbūtni (piemēram, filiāli), izmantojot tirdzniecības pārstāvi vai tiešā veidā no tā uzņēmējdarbības veikšanas valsts, izmantojot pakalpojumu sniegšanas brīvību.

Tas nozīmē, ka arī uz EEZ valstu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem var attiekties *CESOP* vajadzībām izveidotais ziņošanas pienākums, ja tie sniedz maksājumu pakalpojumus kādā dalībvalstī, pat fiziski neatrodoties Eiropas Savienībā.

Vairāk informācijas par to, kā tiks ziņots par EEZ valstīm, skatiet 4.4.2. sadaļā.

Piezīme. Lai gan Ziemeļīrija ir daļa no Eiropas Savienības PVN zonas saskaņā ar Izstāšanās līgumu un tā protokolu, Direktīvā (ES) 2020/284 noteiktā ziņošanas pienākuma darbības joma neietver nekādus īpašus pasākumus attiecībā uz Ziemeļīriju un “Brexit”. CESOP ziņošanas pienākuma vajadzībām attiecīgie maksājumu saņēmēji un maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kas veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā, jāuztver kā tādi, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī (un par tiem kā tādiem arī jāziņo).

2.2. Darbības jomā ietilpstošie maksājumi

Maksājuma jēdziens ir ziņošanas pienākuma centrā, jo tas aptver tieši to informāciju, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būs jāglabā savā uzskaitē. Maksājuma jēdziens ir cieši saistīts ar “maksājumu

darījumu” definīciju, kas noteikta PSD2 4. panta 5. punktā⁵, bet attiecas arī uz bezkonta naudas pārvedumiem, kas definēti PSD2 4. panta 22. punktā⁶.

Vienkāršiem vārdiem, maksājums atbilst naudas līdzekļu pārskaitījumam no maksātāja (iniciatora) maksājuma saņēmējam (saņēmējam). Maksātāja un maksājuma saņēmēja definīcijas ir arī izklāstītas 243.a pantā, kurā iekļauta tieša atsauce uz PSD2 definīciju.

Maksātājs ir “tāda fiziska vai juridiska persona, kura ir maksājumu konta turētāja un kura atļauj veikt maksājuma uzdevumu no šā maksājumu konta, vai gadījumā, ja maksājumu konta nav, fiziska vai juridiska persona, kas dod maksājuma uzdevumu”. Tādējādi maksātājs ir tas, kura naudas līdzekļi tiek pārskaitīti, veicot maksājumu. Lai gan lielākoties maksātājs būs arī maksājuma iniciators, tiešā debeta maksājuma gadījumā maksājuma saņēmējs iniciēs maksājumu pēc tam, kad maksātājs sniegs tam atļauju tiešā debeta maksājuma pilnvarojuma ietvaros.

Savukārt maksājuma saņēmējs ir “fiziska vai juridiska persona, kas ir maksājumu darījuma naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs”. Tādējādi maksājuma saņēmējs ir to naudas līdzekļu saņēmējs, kuri pārskaitīti, izpildot maksājumu. Kad runa ir par maksājuma saņēmēju, viens no galvenajiem elementiem ir “iecerētā saņēmēja” jēdziens. Maksājumu apstrādē bieži ir iesaistīti daudzi dalībnieki un uzņēmējdarbības modeļi, un tas nav nekas neparasts, ka, pārskaitot naudas līdzekļus, tie vispirms tiek nodoti starp dažādiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri var paturēt šos naudas līdzekļus noteiktu laika periodu, pirms tos pārskaita maksājuma saņēmējam. Šos maksājumu pakalpojumu sniedzējus nedrīkst jaukt ar maksājuma saņēmēju, jo tie nav maksātāja veiktā maksājuma iecerētais saņēmējs, bet gan tikai starpnieki. Tādējādi informācijai, kas jāziņo, jāattiecas uz maksājuma saņēmēju, nevis starpniekiem. Taču, tā kā maksājumu pakalpojumu sniedzēji izmanto maksājuma pieprasījumā sniegto informāciju, pastāv situācijas, kad starpnieks būs norādīts kā maksājuma saņēmējs. Šīs situācijas ir detalizēti aprakstītas 2.2.6. sadaļā.

Maksājumi, par kuriem jāziņo CESOP, atbilst naudas līdzekļu pārskaitījumam no fiziskas vai juridiskas personas, kuras līdzekļi tiek pārskaitīti, tādai fiziskai vai juridiskai personai, kas ir šo naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs.

Piezīme. Saskaņā ar 243.b pantu ziņošanas pienākums attiecas tikai uz maksājumiem, kurus maksātājs ir iniciējis Eiropas Savienībā. No otras puses, maksājuma saņēmējs var atrasties citā dalībvalstī, trešā teritorijā vai trešā valstī.

Faktiski tas nozīmē, ka darbības jomā ietilpstošie maksājumi ir šādi:

- maksājumi no maksātāja dalībvalstī maksājuma saņēmējam citā dalībvalstī (par tiem ziņo maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, sk. 4.3. sadaļu);
- maksājumi no maksātāja dalībvalstī maksājuma saņēmējam trešā teritorijā vai trešā valstī (par tiem ziņo maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, sk. 4.3. sadaļu).

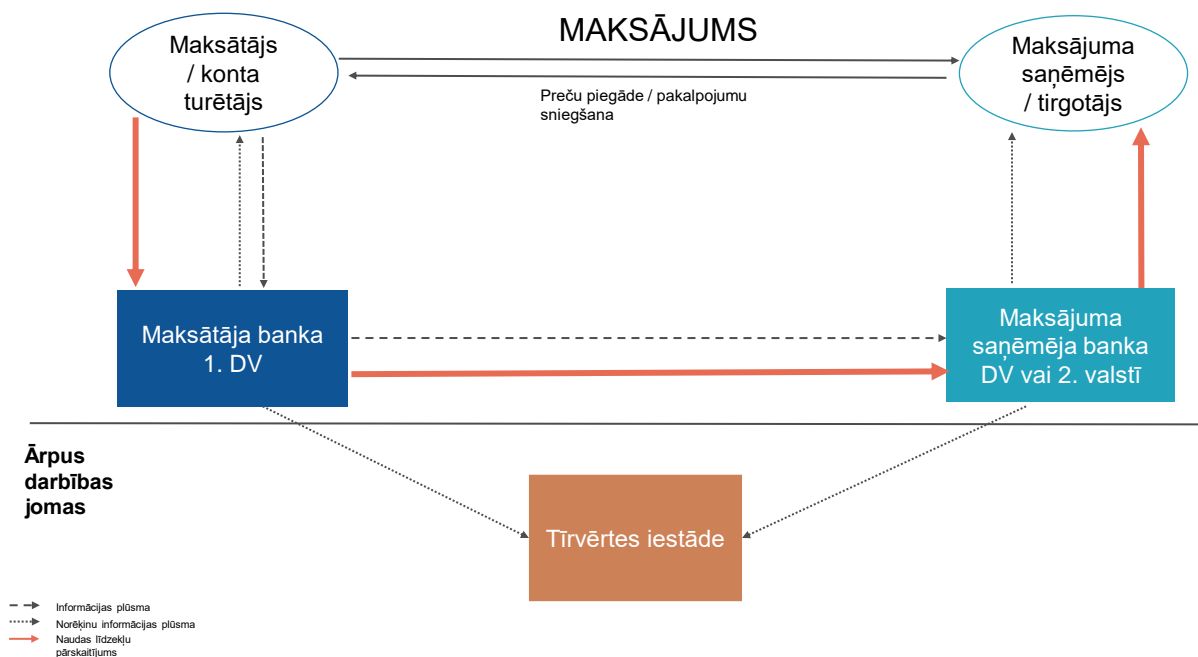
No otras puses, uz maksājumiem, ko veic maksātājs, kurš neatrodas dalībvalstī, maksājuma saņēmējam kādā dalībvalstī, neattiecas ziņošanas pienākums.

⁵ “Maksājumu darījums” ir maksātāja vai maksātāja vārdā iniciēta vai arī maksājuma saņēmēja iniciēta naudas līdzekļu nodošanas, pārskaitīšanas vai izņemšanas darbība neatkarīgi no maksātāja un maksājuma saņēmēja attiecību pamatā esošajiem pienākumiem.

⁶ “Bezkonta naudas pārvedums” ir tāds maksājuma pakalpojums, ar kuru naudas līdzekļus saņem no maksātāja, neizveidojot maksājuma kontu maksātāja vai maksājuma saņēmēja vārdā, un tā vienīgais mērķis ir pārskaitīt atbilstīgu summu maksājuma saņēmējam vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kas rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā, un/vai šādus naudas līdzekļus saņem maksājuma saņēmēja vārdā un dara pieejamus maksājuma saņēmējam.

Lai gan šī definīcija var šķist viegli saprotama, šeit jānorāda, ka maksājums starp preču vai pakalpojumu pircēju (maksātāju) un pārdevēju (maksājuma saņēmēju) bieži vien ietver lielu skaitu maksājumu pakalpojumu sniedzēju abās maksājumu ķēdes pusēs, kuri savstarpēji dalās ar informāciju un pārskaita līdzekļus, lai veiktu maksājumu starp pircēju un pārdevēju. Šī sarežģītība ir atspoguļota tālāk redzamajā attēlā, izmantojot kredīta pārveduma piemēru.

1. attēls. Kredīta pārveduma maksājuma pārskats

Attēlā ir izcelti četri dažādi plūsmu veidi, lai veiktu vienu maksājumu starp pircēju (maksātāju) un pārdevēju (maksājuma saņēmēju).

- Pakalpojumu plūsma atbilst dažādiem pakalpojumiem, ko sniedz dažādi dalībnieki. Maksātāja un maksājuma saņēmēja bankas saviem klientiem sniedz maksājumu pakalpojumus, savukārt tīrvērtes iestāde sniedz tīrvērtes pakalpojumus abiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.
- Naudas plūsma atbilst naudas līdzekļu kustībai starp dažādajiem dalībniekiem. Proti, naudas līdzekļu pārskaitījums starp maksātāju un maksājuma saņēmēju nenotiek kā viena kustība no viena pie otra, bet gan atbilst virknei apmaiņu, kad maksātāja banka vispirms noņem naudas līdzekļus no maksātāja konta pirms to pārskaitīšanas uz maksājuma saņēmēja banku, kas kredītēs maksājuma saņēmēja kontu.
- Informācijas plūsma atbilst informācijas apmaiņai starp dažādiem dalībniekiem, lai autorizētu, apstrādātu un izpildītu maksājumu. Maksātājs savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam sniegs informāciju par maksājuma saņēmēju un summu, kuru tas vēlas pārskaitīt. Pēc tam maksātāja banka izmantos šo informāciju, lai identificētu maksājuma saņēmēja banku un noteiktu, uz kuriem tai jāpārskaita naudas līdzekļi. Izmantojot modernās tehnoloģijas, šie procesi mūsdienās ir gandrīz tūlītēji.
- Norēķinu informācijas plūsma atbilst informācijas apmaiņai starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem un/vai tīrvērtes iestādi, lai turpinātu tīrvērtes procesu un norēķinus starp dalībniekiem. Šī plūsma pilnībā atšķiras no maksājuma starp maksātāju un maksājuma saņēmēju un ir vērsta uz to, lai maksājumā iesaistītie maksājumu pakalpojumu sniedzēji varētu apmainīties ar informāciju un/vai nokārtot savstarpēji radušos parādus, veicot maksājumu.

Visas šīs dažādās plūsmas var aptvert vienu vai vairākus maksājumus, taču tikai informācijas plūsma sniegs būtisku informāciju par maksājumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju. Šajā ziņā viens no galvenajiem informācijas plūsmas posmiem ir tā sauktais “autorizācijas process”, kurā maksājumu pakalpojumu sniedzējs nosūtīs informāciju par maksājumu otram maksājumu pakalpojumu sniedzējam, lai otrais validētu šo informāciju un apstiprinātu, ka maksājumu var veikt. Mūsdienās šis autorizācijas

process notiek dažu sekunžu laikā pēc maksājuma iniciēšanas un aptver lielāko daļu datu, kas nepieciešami *CESOP* ziņošanas ietvaros.

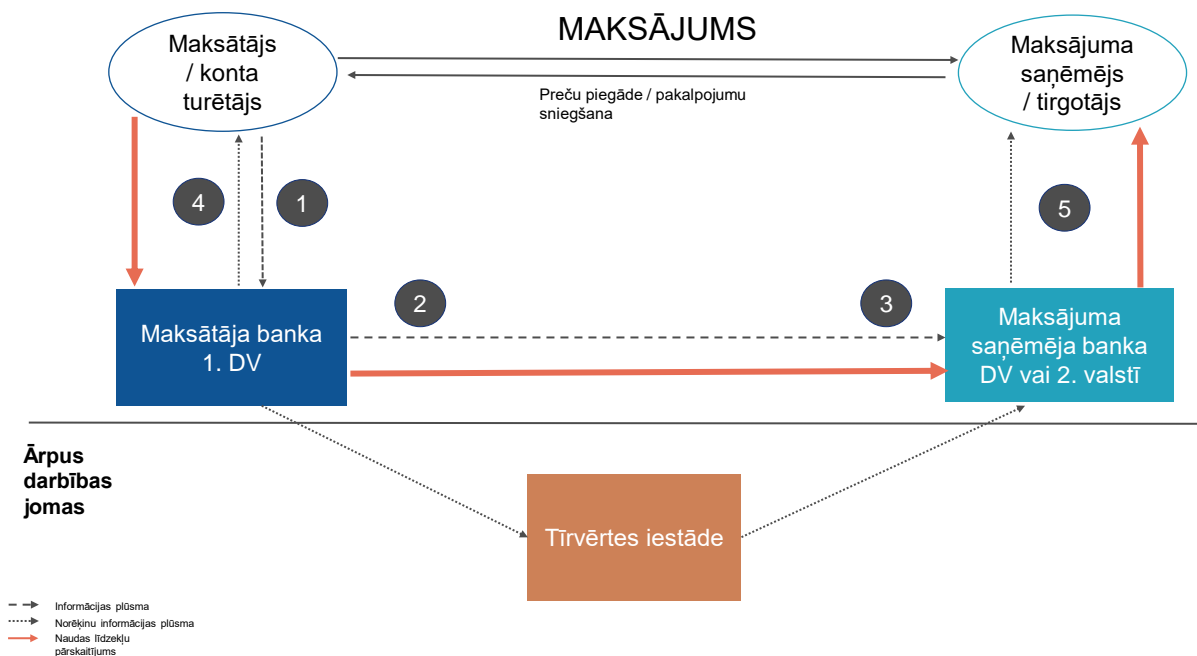
Kaut arī informācija jau ir reģistrēta, maksājumu pakalpojumu sniedzēji nepārskaita naudas līdzekļus viens otram pēc katra maksājuma darījuma pieprasījuma, jo tas nozīmētu milzīgu savstarpēju skaitļošanas procesu par katru no miljoniem maksājumu darījumu, kas tiek apstrādāti ik dienu. Lai atvieglotu savu darbību, lielākā daļa maksājumu pakalpojumu sniedzēju konsolidē maksājumu darījumus laika periodā, kas var būt vairāk vai mazāk apjomīgs, un naudas līdzekļus savā starpā pārskaita tikai šī perioda beigās, ņemot vērā summu, ko tie ir parādā citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam, un summu, ko šis maksājumu pakalpojumu sniedzējs viņiem ir parādā. Šo naudas līdzekļu periodisko pārskaitījumu starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem parasti dēvē par “norēķinu”.

Tāpēc *CESOP* ziņošanas pienākums ir balstīts uz informācijas plūsmu un datu apmaiņu starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (kas notiek gandrīz tūlītēji un ietver informāciju par maksātāju un maksājuma saņēmēju darījuma līmenī), nevis uz naudas līdzekļu faktisko plūsmu starp viņiem (par kuru tiek ziņots periodiski, balstoties uz visu noteiktā periodā autorizēto maksājumu kopsummām).

Turpmākajās sadaļās attiecībā uz katru no galvenajām maksājuma metodēm, uz kurām pašlaik attiecas ziņošanas pienākums, ir detalizēti aprakstīts, kā tās darbojas, kas ir iesaistītie dalībnieki un kā notiek informācijas plūsma. Šeit sniegtie piemēri nav izsmelši, jo esošās maksājuma metodes var attīstīties un mainīties, kā arī nākotnē varētu tikt izstrādātas jaunas maksājuma metodes.

2.2.1. Kredīta pārvedums

2. attēls. Kredīta pārveduma maksājuma darbība

Kredīta pārvedums ir viens no vecākajiem un visizplatītākajiem naudas līdzekļu pārskaitījuma veidiem. Visi pārrobežu kredīta pārvedumi Eiropas Savienībā notiek saskaņā ar vienotās euro maksājumu telpas (*single euro payments area, SEPA*) regulas noteikumiem un Eiropas Maksājumu padomes izstrādātajām shēmām.

Kredīta pārvedumā parasti ir iesaistīti 3 dažādi dalībnieki, kuri apstrādā maksājumu:

- maksātāja banka, kurā atrodas maksātāja maksājumu konts, no kura tiks ņemti naudas līdzekļi;
- maksājuma saņēmēja banka, kurā ir tā maksājuma saņēmēja maksājumu konts, kurš saņems naudas līdzekļus;
- maksājumu sistēma, kas sniedz tīrvērtes un/vai norēķinu pakalpojumus bankām, lai palīdzētu tām dzēst un/vai nokārtot parādus, kas radušies dažādu to veikto līdzekļu pārskaitījumu rezultātā. Alternatīvi, maksājumu pakalpojumu sniedzēji var apmainīties ar maksājumiem un nokārtot parādus tiešā veidā vai ar citu starpnieku palīdzību.

Attēlā informācijas plūsma ir izcelta ar ziliem cipariem, un tā notiek šādi:

1. Maksātājs iniciēs maksājuma uzdevumu, sniedzot savai bankai maksājuma saņēmēja rekvizītus un pieprasot pārskaitīt noteiktu naudas līdzekļu summu uz maksājuma saņēmēja bankas kontu.
2. Kredīta pārveduma veikšanai maksātāja banka izmantos maksātāja sniegto informāciju. Pēc tam maksātāja banka sniegs maksātāja nodrošināto informāciju maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam, lai naudas līdzekļi tiktu ieskaitīti maksājuma saņēmēja bankas kontos.
3. Maksājuma saņēmēja banka pārbaudīs informāciju, ko maksātāja banka ir sniegusi kredīta pārveduma pieprasījumā (piemēram, vai bankas konts pastāv).

Kad šīs darbības ir pabeigtas, gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja bankas ir apmainījušās ar visu informāciju, kas nepieciešama maksājuma veikšanai, un glabā gandrīz visu obligāto informāciju, kas prasīta saskaņā ar 243.d pantu (sīkāku informāciju par sniedzamo informāciju sk. 4.5. sadaļā).

Ir svarīgi atzīmēt, ka, lai gan maksājuma darījumu 3. darbības beigās jau var uzskatīt par pabeigtu un reģistrēt maksājumu pakalpojumu sniedzēju uzskaitē, faktiski starp iesaistītajiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem naudas līdzekļu pārskaitījums nav noticis. Naudas līdzekļu pārskaitījums notiek tikai vēlākā posmā, kas atbilst norēķiniem un naudas plūsmai starp dalībniekiem.

Šis norēķins notiks šādi:

4. Maksātāja banka debitēs no maksātāja bankas konta summu, kas jāpārskaita maksājuma saņēmējam.
5. Maksājuma saņēmēja banka, no otras puses, kreditēs maksājuma darījuma summu maksājuma saņēmēja kontā uzreiz pēc tam, kad šī summa tiks ieskaitīta maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam, lai maksājuma saņēmējs saņemtu naudas līdzekļus nepieciešamajā termiņā (parasti 1 darbdienu ES kredīta pārvedumiem).

Kaut arī maksājuma darījuma veikšanai starp maksātāju un maksājuma saņēmēju ir nepieciešams, lai maksātājs pārskaita līdzekļus maksājuma saņēmējam, faktiski ir iespējams, ka tad, ja abas vienības nokārto savu parādu vēlāk, maksājuma saņēmēja banka ir banka ar negatīvu atlikumu, un tas būs jāsamaksā maksātāja bankai, ja tā ir veikusi vairāk darījumu par labu maksātāja bankai, nekā ir no tās saņēmusi. Tas parāda, cik svarīgi ir nošķirt datu apmaiņu starp maksātāja banku un maksājuma saņēmēja banku, kas ir tieši saistīta ar maksājumu darījumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, no naudas līdzekļu apmaiņas starp diviem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas attiecas uz viņu pašu darbībām un neietilpst ziņošanas darbības jomā (jo tā ir izslēgta no maksājumu definīcijas saskaņā ar PSD2 3. panta m) apakšpunktu).

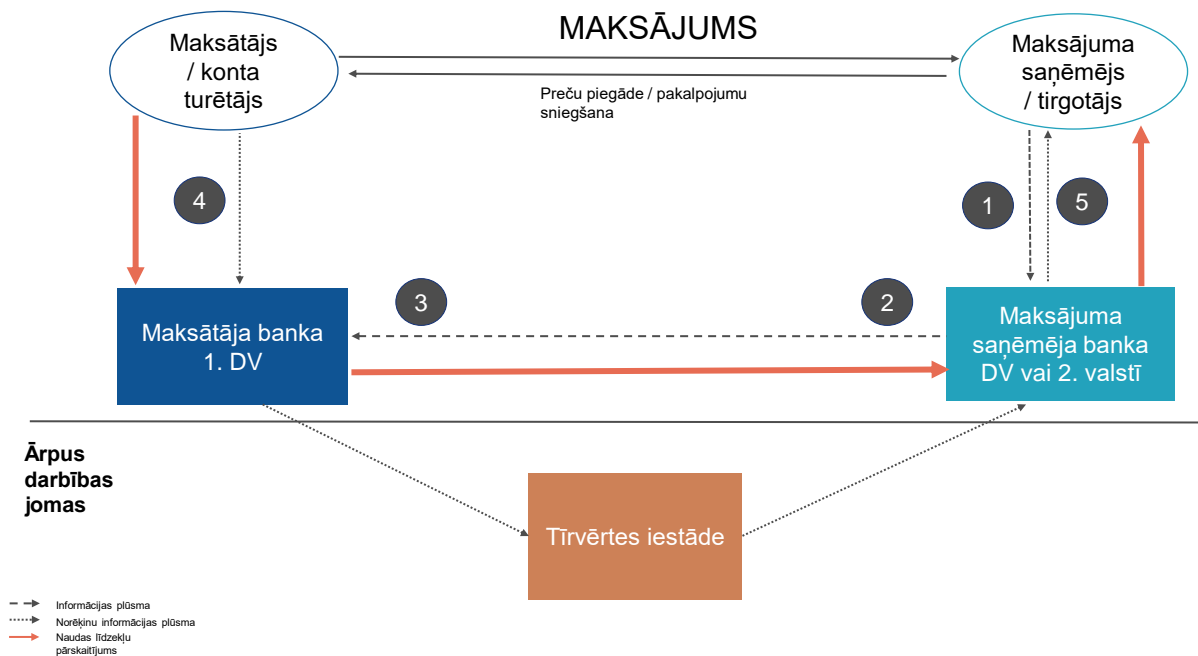
2.2.2. Tiešā debeta maksājums

Uz tiešā debeta maksājumiem galvenokārt attiecas SEPA regula. Tomēr pašlaik nav starptautisku shēmu tiešā debeta maksājumam, kas neietilpst SEPA darbības jomā. Šādas situācijas praksē joprojām ir reti,

un maksājumu pakalpojumu sniedzēji parasti pieņem šādiem darījumiem savstarpējus īpašus noteikumus, kuri bieži vien ir balstīti uz valstu praksi vai pašiem *SEPA* noteikumiem.

Šeit atspoguļotais tiešā debeta maksājuma process ir balstīts uz *SEPA* noteikumiem.

3. attēls. Tiešā debeta maksājuma darbība

Tiešā debeta maksājumu dalībnieki ir tieši tādi paši kā kredīta pārvedumos (sk. 2.2.1. sadaļu).

Galvenā atšķirība starp tiešā debeta maksājumiem un kredīta pārvedumiem slēpjas faktā, ka tiešā debeta maksājumus iniciēs maksājuma saņēmējs, pamatojoties uz maksātāja piešķirtām pilnvarām. Tos neiniciē maksātājs.

Attēlā redzamā informācijas plūsma notiek šādi.

1. Pamatojoties uz maksātāja iepriekš piešķirtajām pilnvarām, maksājuma saņēmējs ierosinās virkni tiešā debeta maksājuma pieprasījumu, lai pārskaitītu naudas līdzekļus no maksātāja konta uz tā kontu.
2. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs izveidos pieprasījumu un nosūtīs to izpildei maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam.
3. Maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs pārbaudīs, vai līdzekļi ir pieejami un vai pieprasījuma informācija ir pareiza. Ja tā, maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs debetēs tiešā debeta maksājuma darījumu noteiktā datumā.

Šīs darbības jau aptver gandrīz visus obligātos datus, kas jāziņo *CESOP*. Pēc tam seko norēķinu posms, kurā naudas līdzekļi tiek faktiski pārvietoti starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (līdzīgi kā tas notiek ar kredīta pārvedumiem):

4. Maksājuma termiņa datumā maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs debetēs pārskaitāmos naudas līdzekļus no maksātāja konta.

5. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs kreditēs maksājuma darījuma summu maksājuma saņēmēja kontā uzreiz pēc tam, kad šī summa tiks ieskaitīta maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam, lai maksājuma saņēmējs saņemtu naudas līdzekļus nepieciešamajā termiņā.

Kas attiecas uz kredīta pārvedumiem, naudas līdzekļu apmaiņa starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, veicot norēķinu, ir atsevišķa operācija viņu pašu darbību ietvaros, kas neietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā.

2.2.3. *Bezkonta naudas pārvedumi*

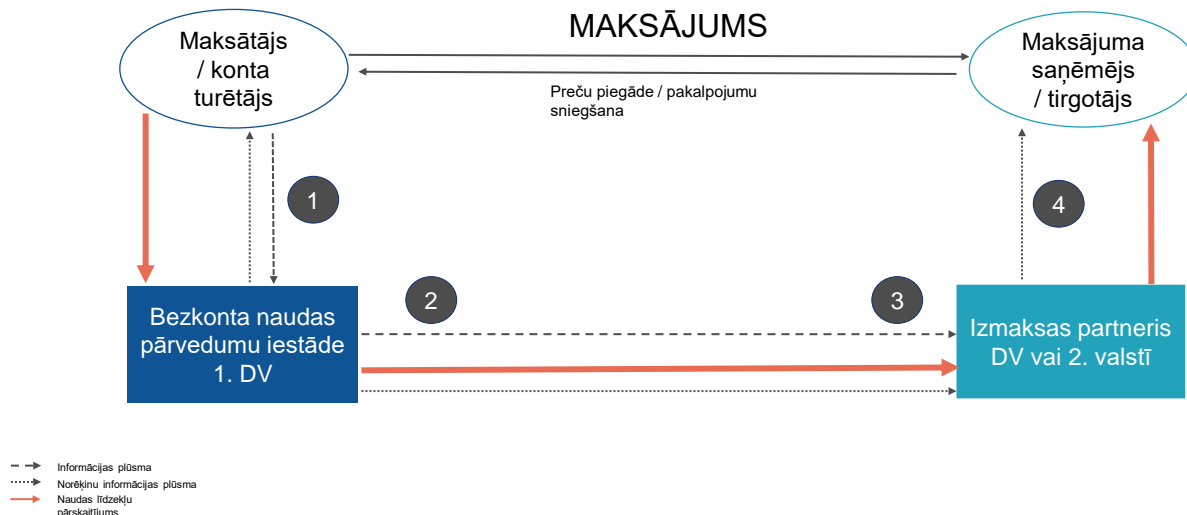
Bezkonta naudas pārvedumi ir viens no vecākajiem naudas pārskaitījumu veidiem starp cilvēkiem. Mūsdienās šī maksājuma metode ir aizstāta ar citām, piemēram, kredīta pārvedumu, kam ir līdzīga funkcija ar zemākām izmaksām un ātrāku izpildi. Eiropas Savienībā šī maksājuma metode galvenokārt tiek izmantota tā dēvētajiem “draugu un ģimenes” maksājumiem starp iedzīvotājiem, kuri sūta naudas līdzekļus uz ārvalstīm. Tomēr citās valstīs to joprojām izmanto komerciālā veidā, un tādējādi uz to attiecas ziņošanas pienākums.

Viena no bezkonta naudas pārvedumu īpatnībām salīdzinājumā ar citiem maksājumu veidiem ir iespēja pārskaitīt naudas līdzekļus bez esoša maksājuma saņēmēja maksājumu konta. Lai gan mūsdienu bezkonta naudas pārvedumi dažkārt nodrošina iespēju pārsūtīt naudas līdzekļus tieši uz bankas kontu, joprojām ir iespējams nosūtīt naudas līdzekļus uz ārvalstīm, izmantojot bezkonta naudas pārvedumu un neievadot maksājuma saņēmēja maksājumu konta datus. Šī īpatnība kalpo kā pamats 243.d panta 1. punkta e) apakšpunkta ieviešanai Direktīvā 2006/112/EK, kas paredz, ka, ja maksājuma saņēmējam nav maksājumu konta, jāsniedz maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kurš rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā (turpmāk tekstā “izmaksas partneris”), uzņēmuma identifikācijas kods (*BIC*) vai cits unikālais identifikators. Šī informācija ļauj sistēmai identificēt, kas ir tā vienība, kura saņem naudas līdzekļus maksājuma saņēmēja vārdā.

Bezkonta naudas pārvedumi parasti ietver divas vienības:

- bezkonta naudas pārvedumu iestāde, kuru maksātājs izmantos, lai pārskaitītu naudas līdzekļus maksājuma saņēmējam;
- izmaksas partneris, kas ir otra bezkonta naudas pārvedumu iestāde, kura saņems naudas līdzekļus un padarīs tos pieejamus maksājuma saņēmējam.

4. attēls. *Bezkonta naudas pārveduma maksājuma darbība*

Attēlā informācijas plūsma ir izcelta ar ziliem cipariem, un tā notiek šādi:

1. Maksātājs iniciē bezkonta naudas pārveduma pieprasījumu, sniedzot savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam informāciju par maksājuma saņēmēju un darījumu.
2. Maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs (bezkonta naudas pārvedumu iestāde) izveidos darījumu un pārsūtīs to izmaksas partnerim citā dalībvalstī vai trešā valstī vai teritorijā.
3. Izmaksas partneris (maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs) pārbaudīs pieprasījumā norādītos datus un validēs tos, ja dati ir pareizi.
4. Izmaksas partneris nodos naudu maksājuma saņēmēja rīcībā.

2.2.4. Maksājums ar karti

Maksājumi ar karti, iespējams, ir visvairāk izmantotais maksājuma veids e-komercijas darījumos Eiropā. Lai gan arī uz tiem attiecas tiesību aktu pārraudzība, detalizētāka informācija par noteikumiem, kuri piemērojami datu apmaiņai ar karti veikto maksājumu apstrādes nolūkā, ir izklāstīta dažādos noteikumu kopumos, ko izveidojuši karšu shēmu nodrošinātāji. Lai gan ikviens shēmas nodrošinātājs var brīvi ieviest savus noteikumus, tirgus joprojām ir ļoti standartizēts, izmantojot dažādus standartus, piemēram, “Volume”⁷ — dokumentu, kuru izstrādājusi asociācija *European Cards Stakeholder Group* un kurā izklāstīti noteikumi, kas piemērojami informācijas apmaiņai starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri iesaistīti maksājumos ar karti *SEPA* zonā, vai arī izmantojot *EMVco* standartus⁸.

Ar karti veikto maksājumu apstrādē parasti ir iesaistīti trīs galvenie dalībnieki.

- Karšu shēmas nodrošinātājs izstrādā kartei piemērojamo noteikumu kopumu. Karšu shēmas nodrošinātājs var būt maksājumu pakalpojumu sniedzējs, ja tas pats izplata kartes vai sniedz citus ar karti saistītus maksājumu pakalpojumus (piemēram, maksājumu darījumu pieņemšanu). Tā tas parasti ir trīspusējas karšu shēmas gadījumā, kad karšu shēmas nodrošinātājs darbosies gan

⁷ <https://www.e-csg.eu/scs-volume-v9>

⁸ <https://www.emvco.com/document-search/>

kā karšu izdevējs, gan kā komerciālais pieņēmējs. No otras puses, četrpusējās karšu shēmas parasti nozīmē, ka karšu shēmas nodrošinātājs nesniegs nekādus maksājumu pakalpojumus un tādējādi nebūs maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

- Kartes izdevējs ir maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kas atbild par maksājumu kartes (debitkartes vai kredītkartes) izsniegšanu maksātājam un maksājumu darījumu veikšanu viņa vārdā.
- Komerciālais pieņēmējs ir maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kas atbild par dažādu maksājumu darījumu pieņemšanu maksājuma saņēmēja vārdā. Komerciālais pieņēmējs apkopos visus noteiktā laika periodā veiktos maksājumu darījumus un regulāri nosūtīs konsolidēto summu maksājuma saņēmējam.

Tehnisko pakalpojumu sniedzēji ir vienības, ar kurām karšu pieņēmēji vai tirgotāji ir noslēguši līgumus, lai sniegtu ar karti veikto maksājumu apstrādei nepieciešamos pakalpojumus. Viens no svarīgākajiem pakalpojumiem ir tāda termināļa vai speciālas tīmekļa lapas nodrošināšana, kas var fiksēt kartes datus un uzsākt maksājuma procesu (maksājuma iniciators). Ir svarīgi atzīmēt, ka šādi tehnisko pakalpojumu sniedzēji neietilpst PSD2 darbības jomā, pamatojoties uz 3. panta j) apakšpunktu, ja vien to rīcībā nav pārskaitāmo līdzekļu. Šādi pakalpojumu sniedzēji netiek uzskatīti par maksājumu pakalpojumu sniedzējiem un neietilpst ziņošanas darbības jomā.

Piezīme. Dalībnieku skaits karšu darījumos var pieaugt, pamatojoties uz starpnieku skaitu. Pieņēmēji parasti izmanto papildu starpniekus, lai apstrādātu maksājuma darījuma daļas vai piedāvātu tirgotājam vairākas maksājuma metodes. Lai gan praksē shēma var atšķirties, vienmēr ir piemērojami izceltie pamatprincipi, un pieņēmējam un izdevējam vienmēr jāapmainās ar vieniem un tiem pašiem datu elementiem.

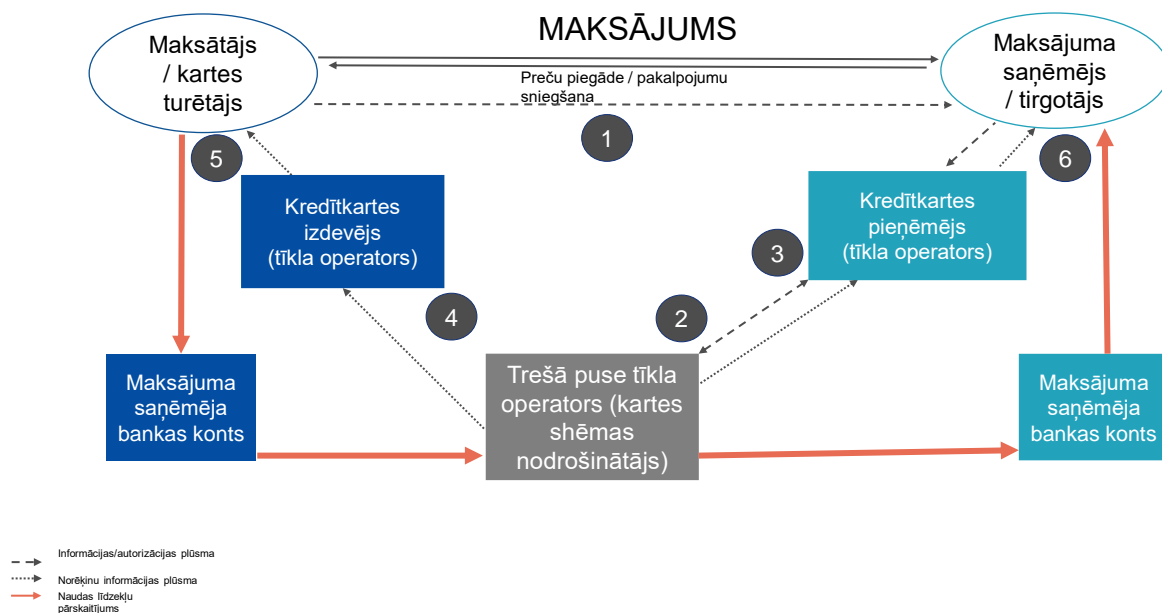
Maksājumus ar karti var iedalīt divās apakškategorijās: trīspusējas karšu shēmas un četrpusējas karšu shēmas. Trīspusējo ar karti veikto maksājumu gadījumā karšu shēmas nodrošinātāji darbojas gan kā izdevēji, gan kā pieņēmēji un ir tieši saistīti ar maksātāju un maksājuma saņēmēju. No otras puses, četrpusējo ar karti veikto maksājumu izpildei ir nepieciešams, lai kartes izdevēja un kartes pieņēmēja funkcijas būtu nodalītas, un viena no šīm funkcijām ir saistīta ar maksātāju, bet otra — ar maksājuma saņēmēju.

Nākamajā apakšsadaļā ir detalizēti aprakstīts katrs no šiem diviem ar karti veikto maksājumu veidiem.

2.2.4.1. Trīspusēja karšu shēma

Trīspusējas karšu shēmas ietvaros shēmas nodrošinātāja, kartes izdevēja un komerciālā pieņēmēja funkcijas veic shēmas nodrošinātājs. Tādējādi shēmas nodrošinātājs šajā konfigurācijā ir galvenais, jo tam izveidojas tieši sakari gan ar maksātāju, gan ar maksājuma saņēmēju. Turpmāk shēmas nodrošinātājs, esot arī kartes izdevējs un pieņēmējs, vienmēr būs galvenā ziņojumu sniedzošā vienība un ziņos par maksājumiem gan ES, gan ārpus tās.

5. attēls. Trīspusēja ar karti veikta maksājuma darbība

Attēlā redzamā informācijas plūsma notiek šādi:

1. Maksātājs iniciē maksājumu, norādot savas kartes datus ar maksājuma saņēmēja vietni saistītajā tiešsaistes saskarnē.
2. Tiklīdz maksātājs ir sekmīgi iesniedzis kartes informāciju, maksājuma iniciators nodos šos datus karšu shēmas nodrošinātājam, kas darbojas gan kā pieņēmējs, gan kā izdevējs. Balstoties uz šo informāciju, karšu shēmas nodrošinātājs pārbaudīs saņemtos datus un apstiprinās, ka tie ir pareizi un ka maksātājam ir pietiekami daudz naudas līdzekļu maksājuma darījuma veikšanai.
3. Karšu shēmas nodrošinātājs autorizēs darījumu un nosūtīs apstiprinājumu maksājuma saņēmējam.

Pēc šīm darbībām, kas atbilst autorizācijas procesam, sāksies norēķinu posms:

4. Tā kā karšu shēmas nodrošinātājs ir sedzis maksātāja izdevumus, izmantojot kredītlīniju, tagad tas pieprasīs maksātājam atmaksāt avansā samaksātās summas, sniedzot pārskatu par visiem veiktajiem darījumiem (parasti mēneša laikā).
5. Maksātājs atmaksās savu kredītu, nosūtot naudas līdzekļus karšu shēmas nodrošinātājam. Šo naudas līdzekļu pārskaitījumu maksātājs parasti veic kā kredīta pārvedumu karšu shēmas nodrošinātājam, kurš ir šā maksājuma saņēmējs.
6. Karšu shēmas nodrošinātājs regulāri ieskaitīs maksājuma saņēmēja maksājumu kontā kopsummu par visiem darījumiem, kurus tas ir veicis noteiktā laika periodā. Šis maksājums atbilst arī kredīta pārvedumam, ko karšu shēmas nodrošinātājs veic maksājuma saņēmējam.

Piezīme. Kā norādīts diagrammā, trīspusējos ar karti veiktos maksājumos parasti tiek iesaistīti citi maksājumu pakalpojumu sniedzēji (piemēram, bankas), lai finansētu kartes kredītlīniju vai saņemtu naudas līdzekļus no komerciālā pieņēmēja. Attiecībā uz šiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem darījumi izskatīsies kā maksājums kartes izdevējam (maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam) vai darījums, kuru komerciālais pieņēmējs veic maksājuma saņēmējam (maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam). Šie darījumi, lai gan tie atšķiras no darījuma starp maksātāju

un maksājuma saņēmēju, ietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā, un par tiem jāziņo vai nu kartes izdevējam kā maksājuma saņēmējam, vai komerciālajam pieņēmējam kā maksātājam. Proti, uz tiem neattiecas "PSD2" 3. panta m) apakšpunkta izņēmums attiecībā uz darījumiem starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem viņu pašu darbību vajadzībām, jodie nav paredzēti iesaistīto maksājumu pakalpojumu sniedzēju darbību izpildei, bet ir daļa no līguma starp maksātāju / maksājuma saņēmēju un kartes izdevēju / komerciālo pieņēmēju.

2.2.4.2. Četrpusēja karšu shēma

Lai gan tiek ievēroti vieni un tie paši pamatprincipi, četrpusējās karšu shēmas atšķiras no trīspusējām karšu shēmām, jo karšu shēmas nodrošinātājs, karšu izdevējs un komerciālais pieņēmējs ir atšķirīgas vienības. Šā iemesla dēļ karšu shēmas nodrošinātājam maksājuma darījumā parasti ir mazāk aktīva loma, kas aprobežojas ar noteikumu izstrādi un infrastruktūras nodrošināšanu pieņēmējam un izdevējam informācijas apmaiņai. Tā kā karšu shēmas nodrošinātājs neizdod karti, kā arī nepieņem darījumus, tas nesniedz nekādus maksājumu pakalpojumus un nav maksājumu pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar PSD2. Tādējādi uz to neattiecas ziņošanas pienākums.

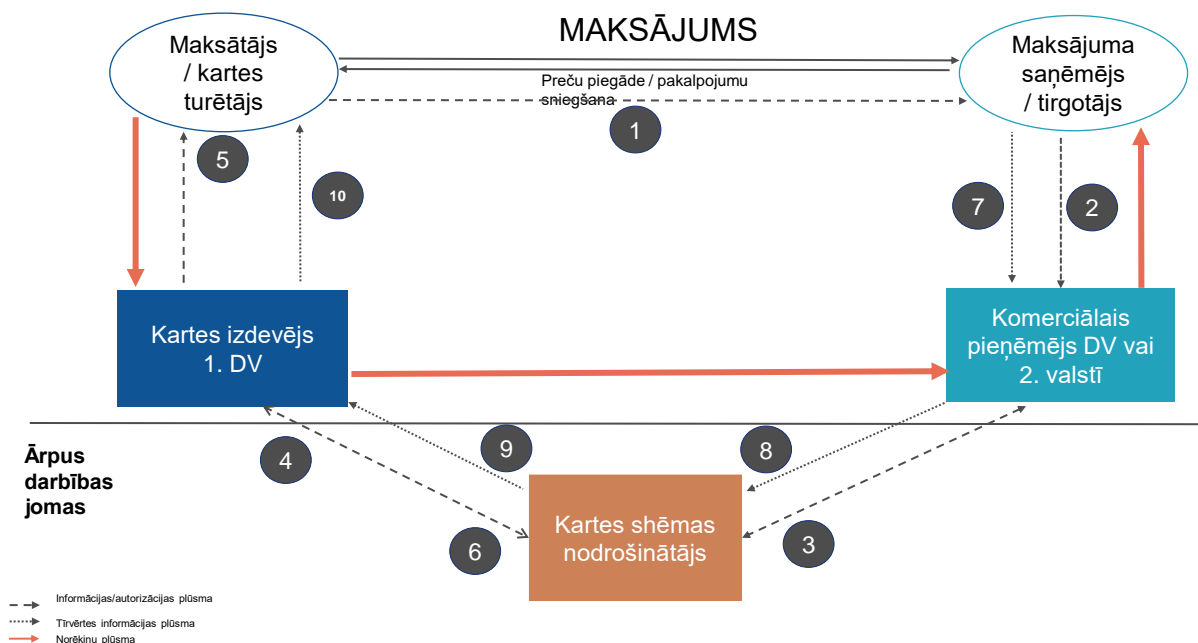
Kartes izdevēja loma dažādās situācijās var ievērojami atšķirties, dažkārt maksātāja kredītiestāde uzņemsies arī kartes izdevēja lomu un nodrošinās maksātājam karti. Citos gadījumos tā ir īpaša iestāde, kuras vienīgais mērķis ir nodrošināt kredītkartes/debetkartes.

Tas pats attiecas arī uz pieņēmēja lomu, ko dažkārt var pildīt tieši maksājuma saņēmēja kredītiestāde. Vairumā gadījumu šo lomu pilda specializētas vienības, ko sauc par komerciālajiem pieņēmējiem.

Ar karti veikto maksājumu apstrāde parasti aptver trīs galvenos posmus.

1. **Autorizācija:** autorizācijas process ir paredzēts, lai uzlabotu drošību, atvieglotu autentifikāciju un lai izdevējs apstiprinātu tirgotājam, ka karte un ierosinātais darījums ir derīgs. Autorizācijas process ir svarīgs, lai noteiktu saistības starp izdevēju un pieņēmēju saskaņā ar karšu shēmas noteikumiem. Taču ne pirms visiem karšu darījumiem jāveic izdevēja tiešsaistes autorizācija. Autorizācija var notikt arī starp kartes mikroshēmu un termināli (bezsaistes autorizācija), kas izplatīta, piem., bezkontakta vidē, sabiedriskajā transportā utt. Un dažos gadījumos darījums vispār netiek autorizēts, bet tirgotājs vai pieņēmējs to jebkurā gadījumā nosūta tīrvērtes procesa veikšanai, tirgotājam uzņemoties risku/atbildību.
2. **Tīrvērtē:** darbdienas beigās maksājuma saņēmējs nosūta pakešfailu ar galīgajiem darījumiem, kas saņemti maksājuma saņēmēja terminālī / tiešsaistes tīmekļa lapā. Pieņēmējs "pārpako" informāciju atbilstoši karšu tīkliem un nosūta to attiecīgajiem karšu tīkliem kopā ar informāciju par darījumiem, kas saņemti no citiem pieņēmēja klientiem tirgotājiem, lielu pakešfailu veidā. Karšu tīkls "pārpako" informāciju un nosūta to dažādiem karšu izdevējiem, kuri ik dienu saņem pakešfailus ar visiem darījumiem, kas saņemti ar karšu tīkla starpniecību. Tīrvērtē ir sērijveida plūsma, uz kuru balstās trīs veidu norēķini.
3. **Norēķins:** ir trīs norēķini, kas izriet no kartei piesaistītiem darījumiem, un tie visi ir balstīti uz tīrvērtes informāciju, bet šie norēķini ir atsevišķi un neatkarīgi cits no cita un var notikt jebkādā laikā:
 - a. norēķins, ko pieņēmējs veic tirgotājam;
 - b. norēķins, ko izdevējs veic pieņēmējam;
 - c. norēķins, ko kartes turētājs veic izdevējam (izdevējs iekasē samaksu no kartes turētāja maksājumu konta).

6. attēls. Četrpusēja ar karti veikta maksājuma darbība

Attēlā pirmās darbības atspoguļo autorizācijas plūsmu un atbildi no karšu izdevēja:

1. Maksātājs sniedz savas maksājumu kartes informāciju tiešsaistes saskarnē, kas ir saistīta ar maksājuma saņēmēja vietni. Tādējādi tiek uzsākts maksājuma process.
2. Izmantojot maksātāja sniegto kartes informāciju, maksājuma saņēmēja terminālis nosūtīs informāciju pieņēmējam.
3. Izmantojot kartē pieejamo informāciju, komerciālais pieņēmējs pārsūtīs šo informāciju karšu shēmas nodrošinātājam.
4. Vienmēr izmantojot pārsūtītos datus, karšu shēmas nodrošinātājs identificēs kartes izdevēju un pārsūtīs tam autorizācijas ziņojumu.
5. Kartes izdevējs saņems autorizācijas pieprasījumu, kurā būs norādīta informācija par karti un darījumu. Tas pārbaudīs, vai visi elementi ir pareizi un vai maksātājam ir pietiekami daudz naudas līdzekļu.
6. Kartes izdevējs nosūtīs atpakaļ pozitīvas vai negatīvas atbildes ziņojumu, lai validētu vai noraidītu darījumu. Attiecībā uz šo atbildes ziņojumu tiks veiktas tādas pašas darbības kā sākotnējam pieprasījumam, bet apvērstā veidā.

Tiklīdz darījums ir autorizēts (vai nosūtīts tīrvērtes procesa veikšanai, ja netiek veikta autorizācija), nākamās darbības attieksies uz tīrvērtes procesu:

7. Maksājuma saņēmēja terminālis darbdienu beigās nosūtīs komerciālajam pieņēmējam pakešfailu ar visiem maksājuma saņēmēja dienas laikā saņemtajiem maksājumu darījumiem.
8. Šo informāciju komerciālais pieņēmējs apvieno par visiem maksājumiem, kas veikti, izmantojot noteiktu karšu shēmu. Komerciālais pieņēmējs pēc tam nosūtīs šos jaunus pakešfailus karšu shēmas nodrošinātājam.
9. Izmantojot pakešfailā pieejamo informāciju, karšu shēmas nodrošinātājs sadalīs failu atbilstoši karšu izdevējiem un nosūtīs maksājuma informāciju, kas attiecas uz katru karšu izdevēju.
10. Saņemot šo informāciju, izdevējs to sadalīs katram kartes īpašniekam un informēs viņu par atbildību.

Visbeidzot, kad tūrvērtes process ir pabeigts, sāksies norēķinu posms, kas notiks jebkādā laika secībā.

Piezīme. Līdzīgi kā trīspusējos ar karti veiktos maksājumos, četrpusējos ar karti veiktos maksājumos bieži tiek iesaistīti citi maksājumu pakalpojumu sniedzēji (piemēram, bankas), lai finansētu kartes kredītliniju vai saņemtu līdzekļus no komerciālā pieņēmēja. Attiecībā uz šiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem darījumi izskatīsies kā maksājums kartes izdevējam (maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam) vai darījums, kuru komerciālais pieņēmējs veic maksājuma saņēmējam (maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam). Šie darījumi, lai gan tie atšķiras no darījuma starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, ietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā, un par tiem jāziņo vai nu kartes izdevējam kā maksājuma saņēmējam, vai komerciālajam pieņēmējam kā maksātājam. Proti, uz tiem neattiecas "PSD2" 3. panta m) apakšpunkta izņēmums attiecībā uz darījumiem starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem viņu pašu darbību vajadzībām, jotie nav paredzēti iesaistīto maksājumu pakalpojumu sniedzēju darbību izpildei, bet ir daļa no līguma starp maksātāju / maksājuma saņēmēju un kartes izdevēju / komerciālo pieņēmēju.

2.2.5. Elektroniskā nauda

Elektroniskā nauda, iespējams, ir visjaunākais veids, kā pārskaitīt naudas līdzekļus starp maksājumu kontiem. E-nauda piedāvā daudzas priekšrocības salīdzinājumā ar tradicionālajām maksājuma metodēm, piemēram, darījumu ātrumu, zemas maksas un finanšu datu aizsardzību. E-naudas nozari reglamentē Elektroniskās naudas direktīva (turpmāk tekstā "EMD")⁹, kā arī PSD2, jo e-naudas iestādes ir maksājumu pakalpojumu sniedzēji.

Lai gan EMD nosaka nozarei piemērojamus pamatnoteikumus, katrs e-naudas pakalpojumu sniedzējs var pēc saviem ieskatiem izveidot savu sistēmu un savu maksājumu apstrādes veidu. Šā iemesla dēļ starp dažādiem e-naudas pakalpojumu sniedzējiem ir maza mijiedarbība, un, lai veiktu vai saņemtu maksājumus, izmantojot attiecīgo e-naudas pakalpojumu sniedzēju, maksātājam un maksājuma saņēmējam jāabonē viena un tā paša e-naudas pakalpojumu sniedzēja pakalpojums.

Šis nozares darbības standartizācijas trūkums neļauj aptvert visus esošos un turpmākos uzņēmējdarbības modeļus. Tomēr, neskatoties uz šo sniegto pakalpojumu lielo daudzveidību, e-naudas nozari var iedalīt divos galvenajos uzņēmējdarbības modeļos: e-maks un elektroniskais kupons.

Piezīme. Līdzīgi kā tas ir ar maksājumiem ar karti un maksājumiem tirdzniecības vietās, e-naudas maksājumos parasti tiek iesaistīti citi maksājumu pakalpojumu sniedzēji (piemēram, bankas), lai finansētu e-naudas kontu vai izņemtu naudas līdzekļus no tā. Šiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem darījumi izskatīsies kā maksājums e-naudas pakalpojumu sniedzējam vai no tā. Šie darījumi, lai gan tie atšķiras no darījuma starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, ietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā, un par tiem jāziņo e-naudas pakalpojumu sniedzējam vai nu kā maksātājam, vai kā maksājuma saņēmējam. Proti, uz tiem neattiecas PSD2 3. panta m) apakšpunkta izņēmums attiecībā uz darījumiem starp maksājumu pakalpojumu sniedzējiem viņu pašu darbībām, jo tie neapkalpo iesaistīto maksājumu pakalpojumu sniedzēju darbības, bet ir daļa no līguma starp maksātāju / maksājuma saņēmēju un e-naudas pakalpojumu sniedzēju.

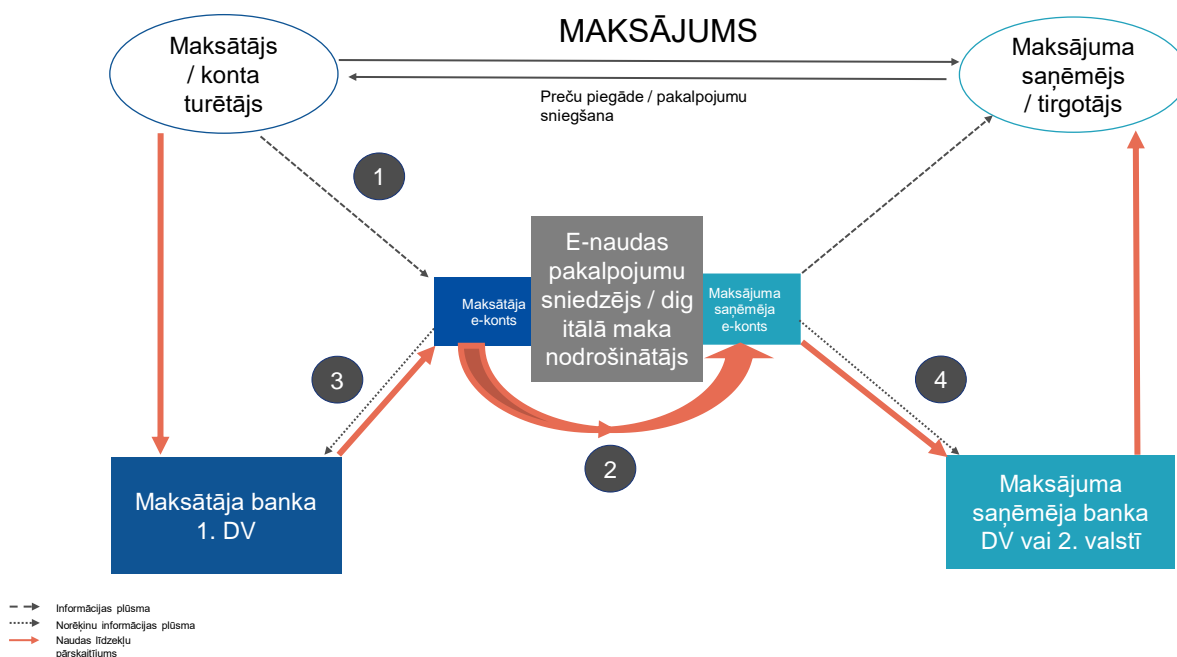
⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L 267, 10.10.2009., 7. lpp.

2.2.5.1. E-maks

Nodrošinot e-maku, maksājumu pakalpojumu sniedzēji maksātājam piedāvā virtuālā maka vai e-maka pakalpojumu, ar kuru var norēķināties par precēm vai pakalpojumiem. Tas tiek finansēts, izmantojot dažādas maksājuma metodes, piemēram, maksājumus ar karti, kredīta pārvedumus, tieši tāpat, kā tas tiktu darīts ar fizisku maku, kas satur fiziskas kartes. Naudas līdzekļus, kas tiek pārskaitīti uz e-maku, var izmantot maksājumu veikšanai e-naudas pakalpojumu sniedzēja infrastruktūras ietvaros. E-maka finansēšana var notikt vai nu iepriekš, vai vienlaikus ar e-naudas darījumu.

Papildus maksājumu pakalpojumu sniegšanai maksātājam e-maka nodrošinātājs piedāvā arī maksājumu pakalpojumus maksājuma saņēmējam, kuram arī jāreģistrējas e-maka nodrošinātāja sistēmās, lai saņemtu maksājumus e-naudas veidā. Tādēļ e-maka nodrošinātājam ir tiešas attiecības gan ar maksātāju, gan maksājuma saņēmēju, un tādējādi tas ir galvenais ziņošanas pienākuma dalībnieks. Kā jau iepriekš paskaidrots, lai gan e-naudas maksājumos ir iesaistīti arī citi maksājumu pakalpojumu sniedzēji, tie darbojas tikai kā e-maka finansējuma avoti vai naudas līdzekļu izņemšanas galamērķi. Tie neietekmē e-naudas maksājumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, ko pārvalda tikai e-naudas pakalpojumu sniedzējs.

7. attēls. E-naudas maksājuma darbība

Attēlā redzamā informācijas plūsma notiek šādi:

1. Maksātājs uzsāks e-naudas darījumu, maksājuma saņēmēja tīmekļa lapā norādot sava e-konta rekvizītus.
2. E-maka nodrošinātājs saņems informāciju par darījumu un apstiprinās tā derīgumu. Šādā gadījumā e-maka nodrošinātājs pārskaitīs naudas līdzekļus no maksātāja e-konta uz maksājuma saņēmēja e-kontu.

Kad tas ir izdarīts, naudas līdzekļu pārskaitījums e-naudas pakalpojumu sniedzēja sistēmās ir pabeigts, un nav nepieciešams veikt norēķinus, jo e-naudas pakalpojumu sniedzējs ir vienīgais dalībnieks, kas ir iesaistīts maksājuma darījumā. Taču, ja maksātāja e-naudas kontā nav iemaksāti naudas līdzekļi, pirms

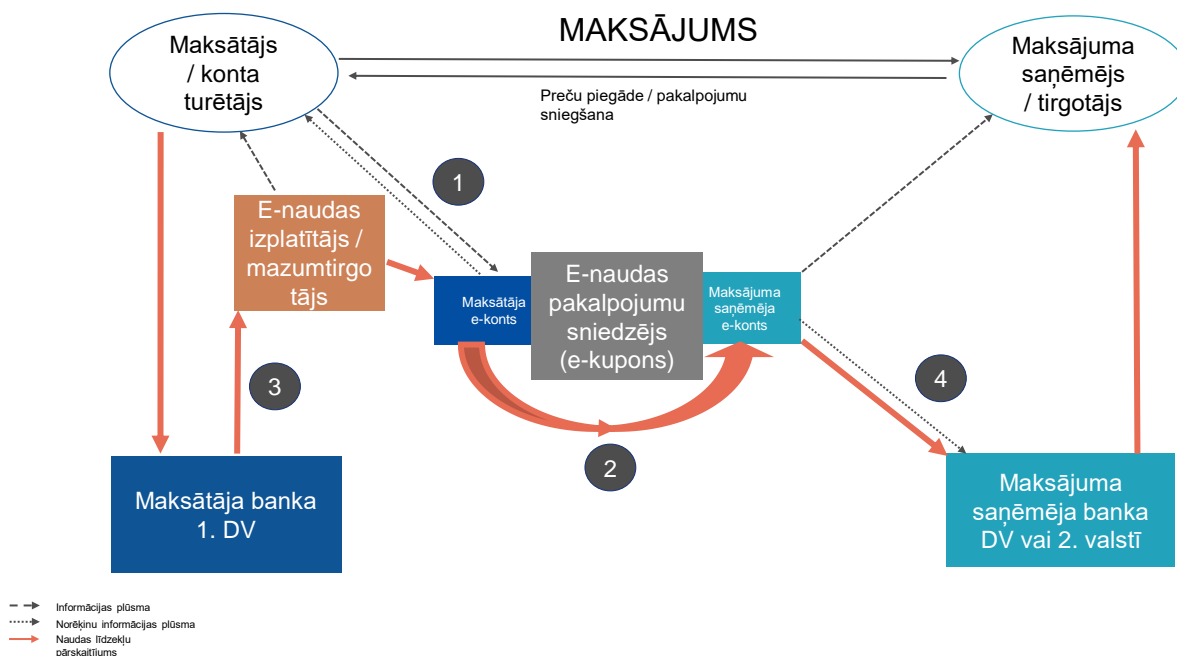
e-naudas maksājuma veikšanas e-naudas pakalpojumu sniedzējam jāpieprasa norēķini par šiem līdzekļiem no maksātāja reģistrētajiem finansējuma avotiem:

3. E-naudas pakalpojumu sniedzējs izmantos maksātāja sniegtos datus, reģistrējoties, lai pieprasītu naudas līdzekļu pārskaitījumu no maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kurš ir atbildīgs par maksātāja finansējuma avotu (piemēram, kredīta pārvedumu vai maksājumu ar karti). Tādējādi tiks izveidots atsevišķs darījums starp maksātāju un e-maka nodrošinātāju kā maksājuma saņēmēju.
4. Tāpat maksājuma saņēmējs var nolemt izņemt līdzekļus no sava e-naudas konta, pārskaitot tos uz savu bankas kontu vai citu maksājumu kontu. Tādējādi tiks izveidots vēl viens darījums, kurā e-maka nodrošinātājs būs maksātājs, bet tirgotājs — maksājuma saņēmējs. Par šo atsevišķo darījumu jāziņo maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam (t. i., tā bankai).

2.2.5.2. E-kupons

Elektroniskie kuponi atšķiras no e-maka, jo tie neveido e-maku, bet gan ir paredzēti, lai nodrošinātu vienotu elektroniskā maksājuma veidu, kas bieži vien izpaužas kā priekšpmaksas kartes. Maksātājs šīs kartes var iegādāties pie izvēlētiem izplatītājiem/mazumtirgotājiem, un tās ļauj maksātājam veikt maksājumus, izmantojot e-naudas pakalpojumu sniedzēja infrastruktūru, bez nepieciešamības iekļaut jebkādu finanšu informāciju. Atšķirībā no e-maka nodrošinātājiem e-kuponu nodrošinātājiem nav tiešu attiecību ar maksātāju, un tie nepieprasa maksātājam būt reģistrētam to sistēmās, lai izmantotu pakalpojumus. Parasti pietiek ar to, ka maksātājs izmanto e-kuponu, ko viņš iegādājies no e-naudas pakalpojumu sniedzēja mazumtirgotāja. E-kuponu gadījumā e-naudas pakalpojumu sniedzējam ir tikai tiešas attiecības ar maksājuma saņēmēju, kuram joprojām ir nepieciešams e-konts maksājumu saņemšanai.

8. attēls. E-kupona maksājuma darbība

Attēlā redzamā informācijas plūsma notiek šādi.

1. Maksātājs iniciē e-naudas darījumu, tirgotāja tīmekļa vietnē ievadot sava e-kupona informāciju.

2. E-naudas pakalpojumu sniedzējs validēs maksātāja ievadīto informāciju un apstiprinās darījumu. Pēc tam e-naudas pakalpojumu sniedzējs maksājuma saņēmēja e-kontā ieskaitīs darījuma summu.

Kad tas ir izdarīts, naudas līdzekļu pārskaitījums e-naudas pakalpojumu sniedzēja sistēmā ir pabeigts, un nav nepieciešams veikt norēķinus, jo e-naudas pakalpojumu sniedzējs ir vienīgais dalībnieks, kas ir iesaistīts maksājuma darījumā. Tomēr virkne citu darbību parasti notiek ārpus e-naudas pakalpojumu sniedzēja sistēmām:

3. Maksātājs iegādāsies e-kuponu no izvēlēta izplatītāja, kuru e-naudas pakalpojumu sniedzējs ir pilnvarojis izplatīt tā maksājuma metodes. E-naudas pakalpojumu sniedzējs zina, ka kupons ir pārdots noteiktā vietā. Iegādājoties e-kuponu, maksātājs parasti veic maksājuma darījumu, lai samaksātu mazumtirgotājam par e-kuponu. Atkarībā no izmantotā uzņēmējdarbības modeļa šie naudas līdzekļi tiks pārskaitīti mazumtirgotājam vai tiešā veidā e-kupona nodrošinātājam. Abās situācijās notiek atšķirīgi darījumi (kas notiek, pirms maksātājs izmanto e-kuponu, lai samaksātu par precēm vai pakalpojumiem), kuros mazumtirgotājs vai e-kupona nodrošinātājs būs maksājuma saņēmējs.
4. Līdzīgi, tāpat kā e-maku gadījumā, maksājuma saņēmējs var izlemt izņemt naudas līdzekļus no sava e-naudas konta. Tādējādi tiks izveidots vēl viens darījums, kurā e-naudas pakalpojumu sniedzējs būs maksātājs, bet tirgotājs — maksājuma saņēmējs. Par šo atsevišķo darījumu ziņo maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

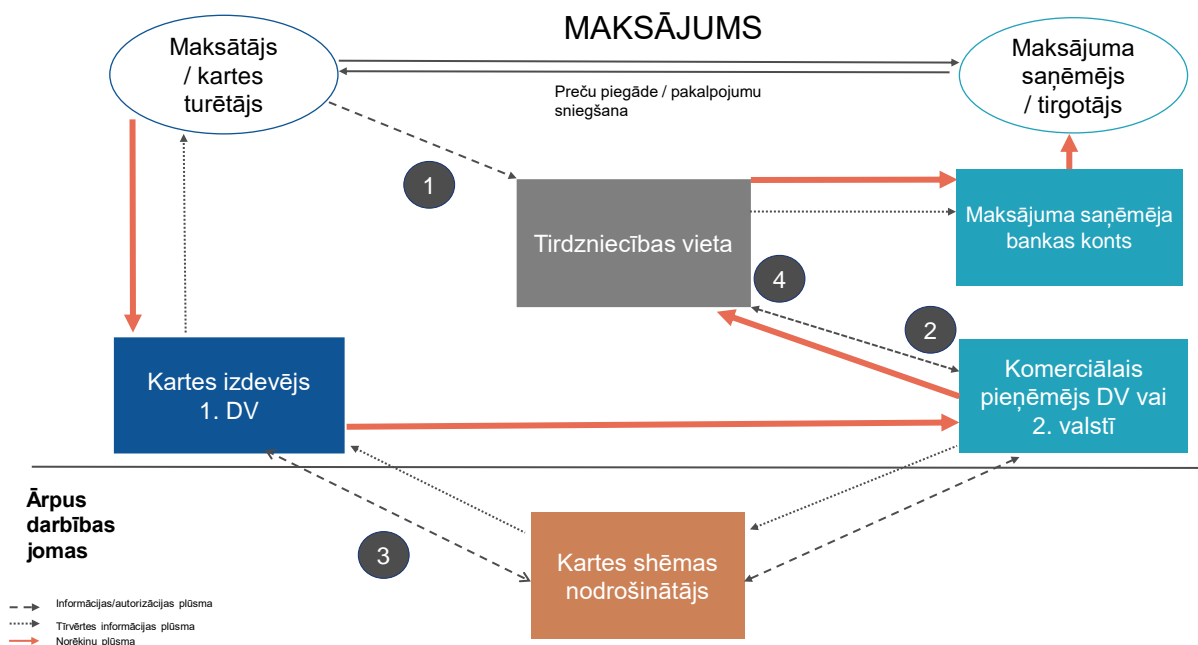
2.2.6. Gadījums, kad tirdzniecības vietas un starpnieki iekasē naudas līdzekļus savā vārdā

Lai gan tā pati par sevi nav maksājuma metode, šis tirdzniecības vietu un starpnieku gadījums var mainīt veidu, kādā notiek datu apmaiņa konkrēta maksājuma ietvaros. Tas ir saistīts ar faktu, ka, iekasējot un glabājot naudas līdzekļus savā vārdā pirms to nodošanas maksājuma saņēmējam, šīs vienības darbojas kā maksājumu pakalpojumu sniedzēji, un tām arī jābūt reģistrētām kā tādām. Tomēr tas nozīmē arī to, ka otrai maksājumu ķēdes pusei viņi izskatās kā maksājumu saņēmēji, jo pārskaitītie naudas līdzekļi tiek turēti to vārdā un par tiem arī tiks ziņots kā par šāda veida naudas līdzekļiem.

Piemēram, lielākajā daļā tirdzniecības vietu tiek izmantots uzņēmējdarbības modelis, kurā maksājumi vispirms tiek novirzīti uz pašu tirdzniecības vietu, kas šos naudas līdzekļus paturēs noteiktu laika periodu, pirms tos nodos tālāk maksājuma saņēmējam konsolidētā apmērā un pēc tirdzniecības vietas maksu piemērošanas. Šādu pieeju izmanto arī daži maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kuriem būs viens līgums ar maksājuma saņēmēju, kura ietvaros tie piedāvās dažādas maksājuma metodes. Maksājuma saņēmēja priekšrocība ir tāda, ka viņam nebūs tiešā veidā jāslēdz līgumi ar visiem šo dažādo maksājuma metožu nodrošinātājiem un jāreģistrējas pie tiem, bet tas varēs piedāvāt šīs metodes saviem klientiem, izmantojot tāda starpnieka pakalpojumus, kurš ir noslēdzis visus nepieciešamos līgumus. Tā rezultātā starpnieks vispirms konsolidēs visus darījumus, kas saņemti ar dažādām maksājuma metodēm īpaši šim mērķim paredzētajos kontos, pirms apkopotās summas tiks sadalītas tirgotājiem.

Abos šajos gadījumos starpnieka klātbūtne maksājumu ķēdē, kas aizsargās maksājuma saņēmēja vai maksātāja informāciju no visiem pārējiem dalībniekiem, rada neatbilstību apmaiņas laikā nodotajos datos, jo starpnieks parādīsies kā maksājuma saņēmējs visiem dalībniekiem pirms starpnieka iesaistīšanās, bet kā maksātājs visiem dalībniekiem pēc tās.

9. attēls. Kredītkartes maksājuma ar tirdzniecības vietas starpniecību darbība

Lai detalizēti aprakstītu, kā darbojas maksājums, kas tiek veikts, izmantojot starpnieka pakalpojumus, kā piemēru izmantosim ar karti veiktu maksājumu tirdzniecības vietai. Attēlā informācijas plūsma ir izcelta ar ziliem cipariem, un tā notiek šādi:

1. Lai iniciētu maksājumu, maksātājs norādīs savas kartes datus tirdzniecības vietas tīmekļa vietnē.
2. Tirdzniecības vieta nodos šo informāciju komerciālajam pieņēmējam, kurš to izmantos, lai identificētu izdevēju ar kartes shēmas tīkla starpniecību.
3. Izdevējs validēs darījuma datus un nosūtīs apstiprinājumu pieņēmējam, izmantojot karšu shēmas tīklu.
4. Pieņēmējs validēs tirdzniecības vietai darījuma derīgumu.

Galvenā atšķirība no standarta maksājuma ar karti ir tāda, ka ne pieņēmējs, ne izdevējs nesaņem nekādu informāciju par tirgotāju (maksājuma saņēmēju). Tā vietā abi redzēs, ka maksājuma darījums tiek izpildīts un sasniedz pašu tirdzniecības vietu. Tas nozīmē, ka pieņēmējs un izdevējs nevarēs ziņot par darījuma galīgo maksājuma saņēmēju (tirgotāju).

Ņemot vērā to, ka informācija par maksājuma saņēmēju tiem nav pieejama, kartes izdevējam un pieņēmējam būtu attiecīgi jāziņo tirdzniecības vietai kā maksājuma saņēmējam. Attiecīgi, tā kā tirdzniecības vieta darbojas gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja labā un tās rīcībā ir visi dati, kas nepieciešami, lai pilnībā pārskatītu maksājumu un tā paredzēto saņēmēju (tirgotāju), tai, ziņojot datus, jāidentificē patiesais maksājuma saņēmējs (t. i., tirgotājs).

2.3. Darbības jomā ietilpstošie maksājumu pakalpojumi

Direktīvas 2006/112/EK 243.a pantā ir ne tikai precizētas 2.1. sadaļā norādītās, darbības jomā iekļautās četras maksājumu pakalpojumu sniedzēju kategorijas, bet tas arī ierobežo ziņošanas pienākumu, attiecinot to tikai uz PSD2 I pielikuma 3.–6. punktā noteiktajiem maksājumu pakalpojumiem. Tas nozīmē, ka ziņošanas pienākums attieksies tikai uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri sniedz šādus maksājumu pakalpojumus:

- maksājumu darījumu un naudas līdzekļu pārskaitījumu veikšana maksājumu kontos;
- kredītlīnijas segtu maksājumu darījumu veikšana;
- maksājumu instrumentu izdošana un maksājumu darījumu pieņemšana;
- bezkonta naudas pārvedumi.

Tas nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kuri sniedz pakalpojumus, kas saistīti ar maksājumu konta darbību, skaidras naudas iemaksu un izņemšanu, maksājumu iniciēšanas pakalpojumus un konta informācijas nodrošināšanas pakalpojumus, neietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā. Šādas izslēgšanas iemesls ir tas, ka šāda veida pakalpojumi vai nu neattiecas uz maksājumu darījumu izpildi, vai arī tie sniegtu informāciju, ko jau sniedz citi maksājumu darījumos iesaistītie maksājumu pakalpojumu sniedzēji.

Turklāt PSD2 3. pantā ir noteikti īpaši maksājumu pakalpojumu izņēmumi, kas vēl vairāk ierobežo ziņošanas darbības jomu. Tādējādi ziņošanas darbības jomā neietilpst šādas maksājuma metodes:

- papīra kuponi un maksājumi skaidrā naudā (3. panta g) apakšpunkts);
- čeki (3. panta a) apakšpunkts);
- ierobežota izmantojuma maksājuma metodes (3. panta k) apakšpunkts).

2.3.1. Ierobežota izmantojuma maksājuma metodes, salīdzinot ar kuponiem

Ierobežota izmantojuma maksājuma metodes jāsaprot kā derīgas, lai samaksātu tikai stingri ierobežotam (un bieži vien jau iepriekš noteiktam) tirgotāju skaitam vai samaksātu par ierobežotu preču un pakalpojumu klāstu. PSD2 3. panta k) apakšpunktā minētā maksājuma metode ir definēta šādi:

k) pakalpojumiem, kas balstās uz konkrētiem maksājumu instrumentiem, kurus var izmantot tikai ierobežotā veidā un kuri atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:

i) instrumenti, ar kuru palīdzību turētājs var iegādāties preces vai pakalpojumus vienīgi izdevēja telpās vai pakalpojumu sniedzēju ierobežotā tīklā saskaņā ar tiešu komerciālu vienošanos ar profesionālu izdevēju;

ii) instrumenti, kurus var izmantot vienīgi ļoti ierobežota preču vai pakalpojumu klāsta iegādei;

iii) instrumenti, kas derīgi tikai vienā dalībvalstī un ko nodrošina, ja to lūdz uzņēmums vai publiskā sektora struktūra, un ko reglamentē valsts vai reģionāla valsts iestāde konkrētiem sociāliem vai nodokļu mērķiem, lai iegādātos konkrētas preces vai pakalpojumus no piegādātājiem, kam ir komerciāla vienošanās ar izdevēju.

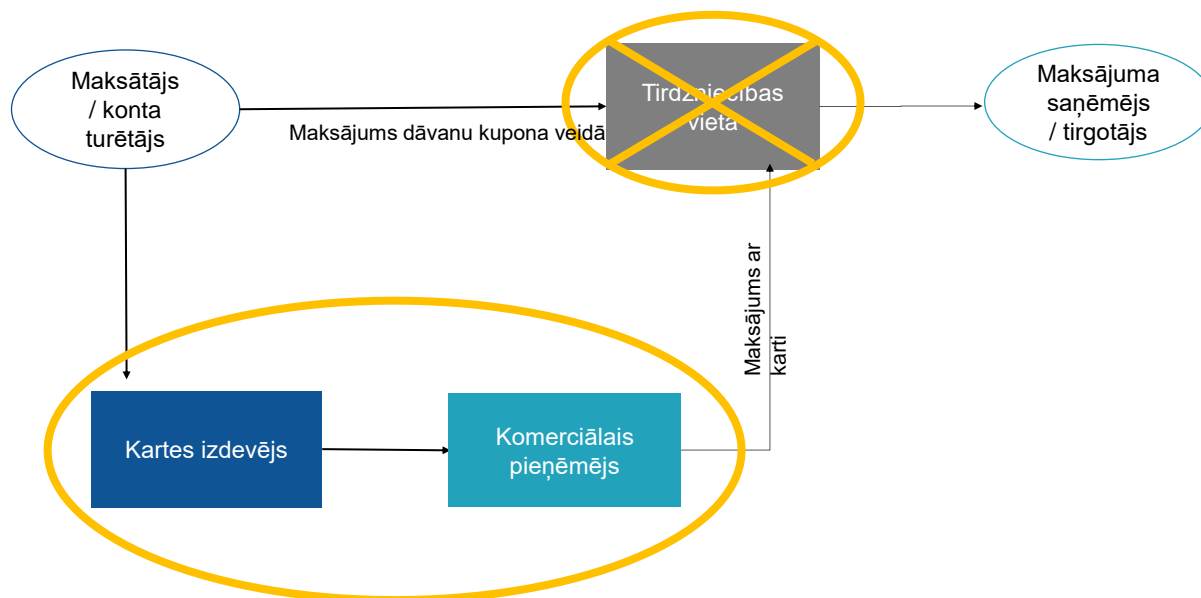
Ierobežota izmantojuma maksājuma metodes nedrīkst sajaukt ar e-kupona izmantošanu. E-kupons (sk. 2.2.5.2. sadaļu) ietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā, jo tas ir derīgs (priekšapmaksas) maksājuma veids, ko var izmantot preču iegādei potenciāli jebkurā vietā (ja vien tirgotājs ir noslēdzis līgumu ar e-naudas pakalpojumu sniedzēju, lai sniegtu šāda veida maksājuma pakalpojumu). Galvenais aspekts, lai atšķirtu abus, ir pirmā maksājuma veida ierobežotā izmantošana vai nu attiecībā uz vietām, kur to var izmantot (tikai konkrētā izdevēja telpās vai vienā dalībvalstī), vai nu attiecībā uz to, ko ar šo maksājuma veidu var iegādāties (ierobežots preču vai pakalpojumu klāsts). Tādējādi ir nepieciešams noteikt, vai jebkurš tirgotājs potenciāli var izmantot attiecīgo maksājuma metodi, lai iegādātos jebko, vai arī tas attiecas tikai uz dažādajiem pārdevējiem vai precēm un pakalpojumiem, ko nodrošina konkrēts zīmols, tīkls utt.

Tas, ka maksājuma metodi pieņem tikai daži tirgotāji, nenozīmē, ka tas automātiski ietilpst ierobežota izmantojuma maksājuma metožu kategorijā. Proti, ierobežotai pieņemšanai var būt dažādi iemesli, bet laika gaitā tā var paplašināties, metodei kļūstot izplatītākai. Piemēram, tas pats attiecas uz maksājumiem ar karti — tirgotāji ne vienmēr pieņems visas esošās karšu shēmas, bet tikai dažas no tām. Tomēr ierobežota izmantojuma maksājuma metodes akceptēšana, visdrīzāk, ievērojami nepieaugs, jo tā tiek pieņemta tikai tās izdevēja telpās.

No ierobežota izmantojuma maksājuma metodēm visizplatītākie būtu “dāvanu kuponi” vai “dāvanu kartes”, kas tiek iegādātas par noteiktu summu un pēc tam ļauj kartes vai kupona īpašniekam iegādāties kartes/kupona izdevēja vai tā partneru piedāvātās preces un pakalpojumus.

Tālāk esošajā attēlā ir parādīts, kā notiks ziņošana par maksājumu, kas veikts, izmantojot dāvanu kuponus.

10. attēls. Ziņošana par maksājumiem, kas veikti, izmantojot dāvanu kuponus

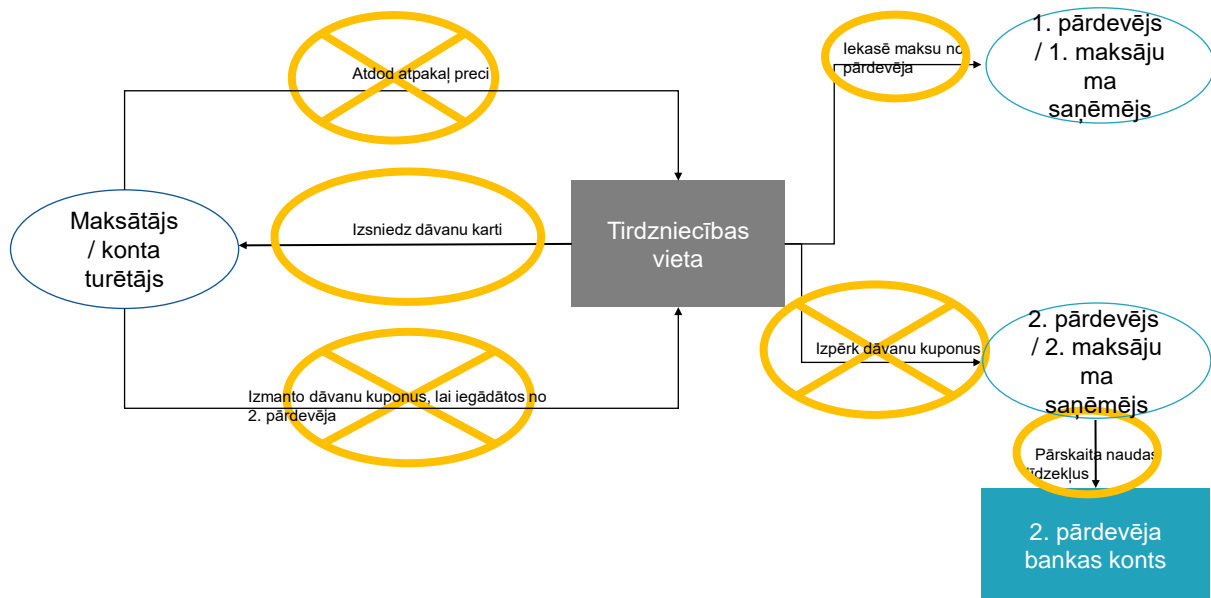
Attēlā ir skaidri parādīts, ka tirdzniecības vieta neziņo par maksājumu, ko maksātājs veic maksājuma saņēmējam, izmantojot kuponu. Tomēr par maksātāja (vai kādas citas personas) veiktu maksājumu, lai iegādātos kuponu, un attiecīgo naudas līdzekļu izmaksu no tirdzniecības vietas uz maksājuma saņēmēja bankas kontu būtu jāziņo, jo šos maksājumus veic maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kas sniedz tādu maksājumu pakalpojumus, kuri ir iekļauti ziņošanas pienākuma darbības jomā.

2.3.2. Kuponi un atmaksa

Ja maksātājs nav apmierināts ar pasūtītajām precēm un vēlas tās atdot atpakaļ, nereti tirdzniecība vietas un uzņēmumi piedāvā maksātājam iespēju saņemt kuponu, nevis atmaksu. Šāda prakse sniedz priekšrocības gan uzņēmumam, kuram nav jāpārskaita atpakaļ naudas līdzekļi, gan arī maksātājam, kuram ir nodrošināta tikpat derīga maksāšanas metode līdzīgu preču iegādei. Šos kuponus var piedāvāt arī kā kompensāciju, ja prece ir bojāta, tās piegāde aizkavējas vai piegādes laikā radušās problēmas.

Zemāk esošajā attēlā ir parādīts, kā šādā situācijā notiek ziņošana.

11. attēls. Ziņošana par atmaksu un maksājumiem, kas veikti, izmantojot dāvanu kuponus

Pirmais maksātāja veiktais maksājums tirdzniecības vietai (izmantojot darbības jomā iekļautu maksājuma metodi) ietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā, un par to tiks ziņots. Gadījumā, ja maksātājs pieprasa atmaksu, tirdzniecības vieta ziņos arī par šo atmaksu.

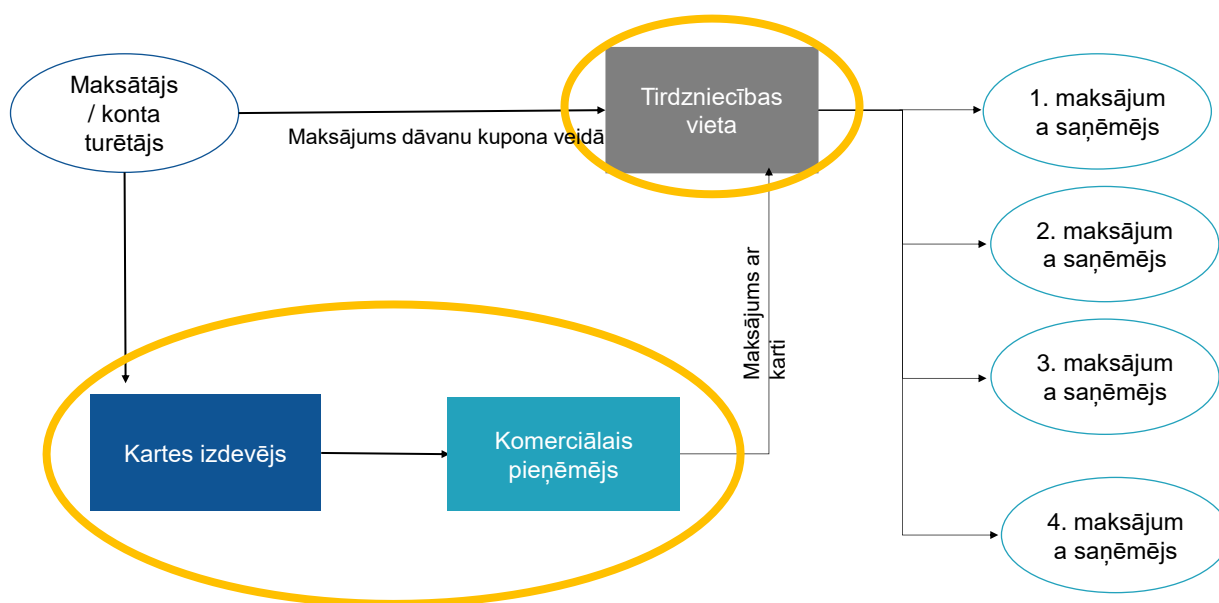
Tomēr uz visiem tālāk norādītajiem maksājumiem, kas veikti, izmantojot dāvanu kuponu, ziņošanas pienākums neattiecas. Kā norādīts attēlā, tas var radīt situācijas, kad maksātājs iegādājas preces no pirmā pārdevēja, par ko tiek ziņots *CESOP*, bet pēc tam pieprasa atmaksu dāvanu kartes veidā. Lai gan tirdzniecības vieta ziņos par atmaksu, tā neziņos par dāvanu kartes izsniegšanu maksātājam, kā arī neziņos par nākamo darījumu, ko veicis maksātājs, kurš, izmantojot dāvanu karti, tagad iegādājas preces no cita pārdevēja. Tomēr, tiklīdz tirdzniecības vieta turpina ar naudas līdzekļu izmaksu, ko tā ir parādā otrajam pārdevējam, uz šo izmaksu attieksies arī ziņošana no otrā pārdevēja bankas puses, kura ziņos par konsolidēto summu.

Tādējādi, lai arī daļa no darījumu ķēdes nebūs redzama dāvanu kartes izmantošanas dēļ, *CESOP* joprojām saņems informāciju par to, cik naudas līdzekļu saņēma pirmais pārdevējs, cik naudas līdzekļu tika atmaksāti pirmajā darījumā, kā arī sistēmā būs informācija par kopējo summu, ko saņēmis otrais pārdevējs, jo par to ziņoja šī pārdevēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

2.3.3. Kuponu izmantošana kopā ar darbības jomā ietilpstošajām maksājuma metodēm

Pēdējā izklāstītā situācija raksturo gadījumus, kad maksātājs izmanto dāvanu karti vai kuponu preču vai pakalpojumu iegādei, bet kupona vērtība nav pietiekama, lai pilnībā apmaksātu pirkumu un atlikums jāsamaksā ar parastu līdzekļu pārskaitījumu, kas veikts, izmantojot darbības jomā ietilpstošas maksājuma metodes.

12. attēls. Ziņošana par maksājumiem, kas veikti, izmantojot dāvanu kuponus kopā ar citām darbības jomā ietilpstošām maksājuma metodēm

Šādā situācijā, kā arī, ja noteikumi tika piemēroti, neņemot vērā 243.b panta 2. punktā noteikto uzraudzību un ierobežojumus, ziņošanai jānotiek šādi:

- maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kurš veic darbības jomā ietilpstošo maksājumu (maksājums ar karti, kredīta pārvedums, e-nauda u. c.), ziņotu par šo maksājumu, norādot tirdzniecības vietu kā maksājuma saņēmēju;
- tirdzniecības vieta neziņotu par to maksājuma daļu, kas veikta, izmantojot kuponu, jo tā neietilpst darbības jomā, bet ziņotu par maksājumu, kas veikts, izmantojot darbības jomā ietilpstošo maksājuma metodi, preču pārdevējam esot maksājuma saņēmējam;
- maksājuma saņēmēja (pārdevēja) maksājumu pakalpojumu sniedzējs ziņotu par tirdzniecības vietas maksājumu maksājuma saņēmējam, kas aptvertu visu noteiktā laika periodā saņemto maksājumu kopsummā.

Lai gan šo shēmu varētu piemērot, ja pārdevējs ir atsevišķa vienība, preču pirksana tirdzniecības vietā parasti nozīmē, ka vienā darījumā var būt iesaistīti vairāki pārdevēji, un katrs no tiem nodrošina daļu no precēm, kuras veido maksātāja kopējo pirkumu. Rezultātā tirdzniecības vietas neiedala dažādos maksājumus kuponos un citos maksājumos, bet gan sagrupē tos visus vienā maksājumā, kurā ir apvienoti

kuponi un citas darbības jomā ietilpstošas maksājuma metodes. Tāpēc tirdzniecības vietas bieži vien nezina, kura summas daļa, ko tie piešķir katram pārdevējam, nāk no kupona summas, un tā jāizslēdz.

Tādējādi, ņemot vērā to, ka tirdzniecības vietām nav iespējams sadalīt kupona vērtību starp dažādiem pārdevējiem, ja kupons tiek kombinēts ar darbības jomā ietilpstošām maksājuma metodēm, un to, ka izņēmumi būtu jāinterpretē šauri, kas būtu pretrunā ar visa maksājuma darījuma izslēgšanu, tiek pieņemts, ka tirdzniecības vietas ziņo par maksājuma darījumu(-iem) pilnā mērā, tostarp par kupona segtajām summām, ja tās nevar noteikt, tieši kura maksājuma daļa nāk no darbības jomā neietilpstoša maksājuma darījuma.

Praksē tas nozīmē, ka, ja tirdzniecības vieta nevar par katru maksājuma saņēmējam veikto maksājuma darījumu noteikt, kuru maksājuma daļu sedz kupons, tad tirdzniecības vieta ziņos par visiem maksājumu darījumiem, kas veikti katram maksājuma saņēmējam, pilnā apmērā — tā, it kā nebūtu izmantots kupons.

2.4. Praktiskā piemērošana sadalījumā pēc maksājuma metodēm

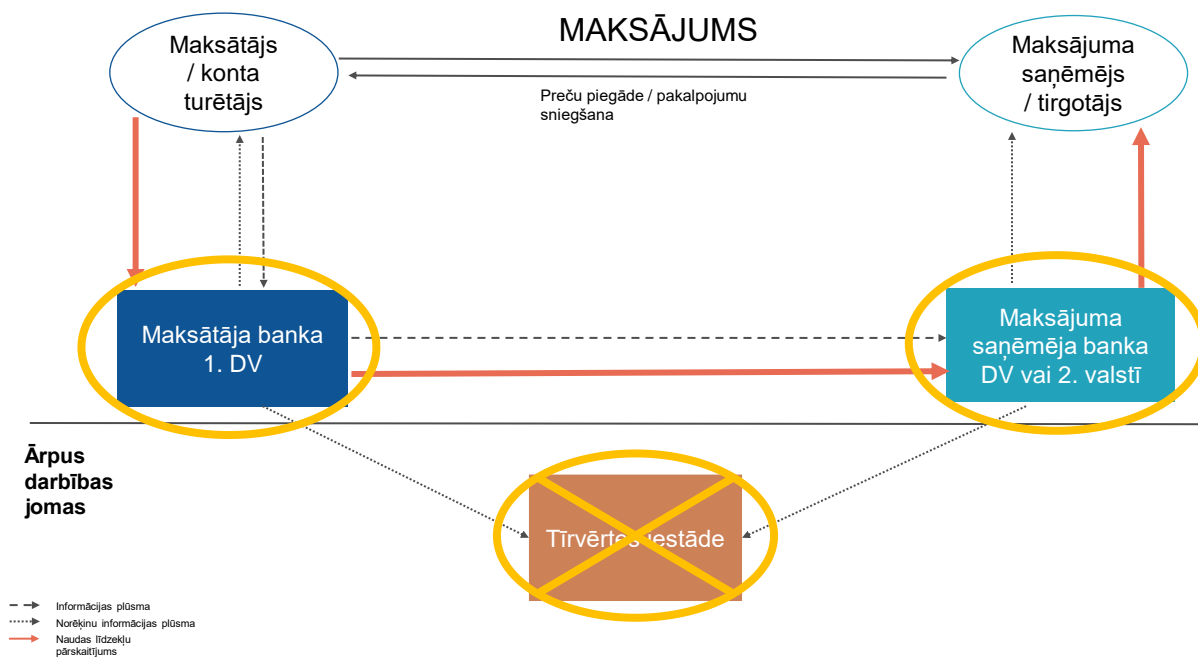
Nākamajā sadaļā būs aprakstīts attiecībā uz 2.2. sadaļā minētajām galvenajām maksājuma metodēm, kas ir tās vienības, kurām jāveic datu ziņošana. Ar sarkanu apli apvilkta vienība apzīmē to vienību, kas ziņos par maksājumu starp maksātāju (pircēju) un maksājuma saņēmēju (pārdevēju), savukārt ar dzeltenu apli apvilkta vienība apzīmē maksājumu pakalpojumu sniedzējus, kuri arī ziņos par maksājumu kā daļu no kopējās maksājumu ķēdes, bet kuri strikti neattiecas uz maksājumu starp pircēju un pārdevēju.

Katrā piemērā ir izceltas tikai darbības jomā ietilpstošās vienības, bet nav noteikts, kura no tām faktiski ziņos par maksājumu datiem saskaņā ar 243.b panta 3. punkta noteikumu. Detalizētu informāciju par iepriekš aprakstīto skatiet 4.3. sadaļā.

2.4.1. Kredīta pārvedums

Kredīta pārvedumu ietvaros maksājumu pakalpojumu sniedzēji, uz kuriem attiecas ziņošanas pienākums, ir maksātāja banka un maksājuma saņēmēja banka. Tīrvērtes iestādei vai jebkuram citam starpniekam vai maksājumu pakalpojumu sniedzējam nebūtu jāziņo nekādi dati, jo tas nav maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kurš sniedz maksājumu pakalpojumus maksātājam vai maksājuma saņēmējam.

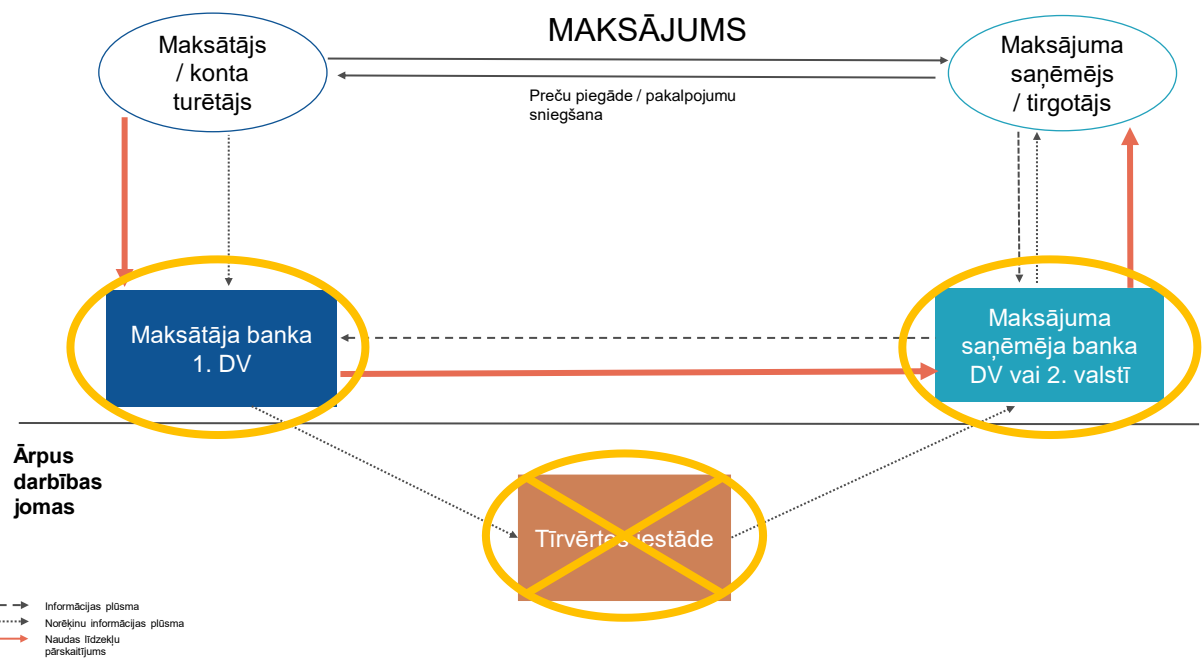
13. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības kredīta pārvedumu gadījumā

2.4.2. Tiešā debeta maksājums

Tā kā šie maksājumi darbojas līdzīgi kredīta pārvedumiem, tieši tādi paši noteikumi attiecas uz tiešā debeta maksājumiem. Tādējādi ziņošanas pienākums attiecas uz maksātāju un maksājuma saņēmēju banku, bet neattiecas uz tīrvērtes iestādi.

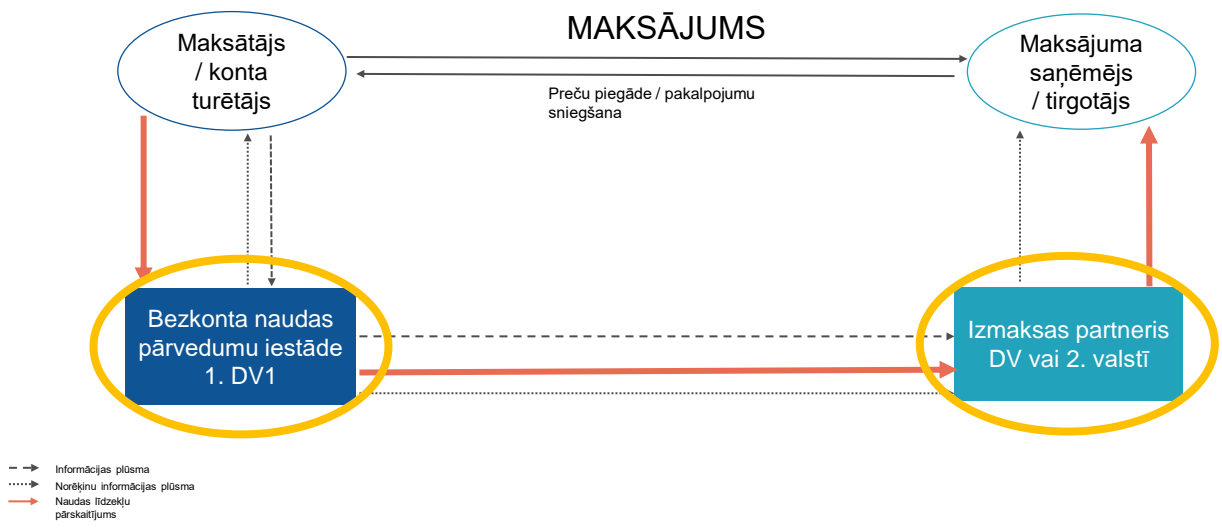
14. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības tiešā debeta maksājumu gadījumā

2.4.3. Bezkonta naudas pārvedumi

Bezkonta naudas pārvedumu maksājumos gan bezkonta naudas pārvedumu iestāde, gan izmaksas partneris ir maksājumu pakalpojumu sniedzēji, uz kuriem attiecas ziņošanas pienākums.

15. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības bezkonta naudas pārvedumu gadījumā

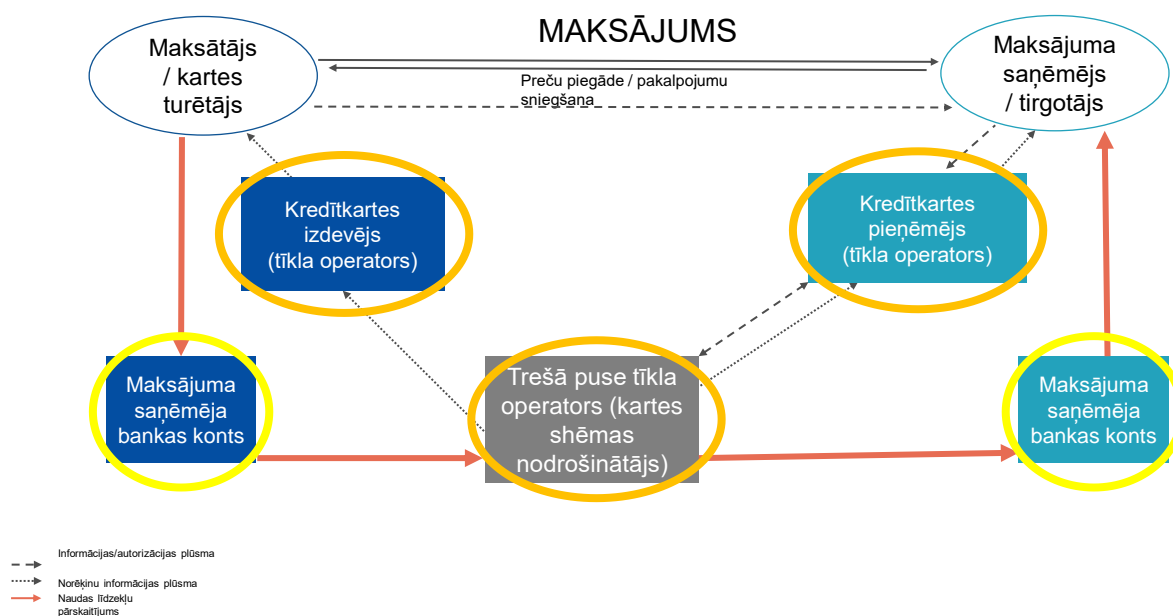
2.4.4. Maksājumi ar karti

2.4.4.1. Trīspusēja karšu shēma

Tāpat kā attiecībā uz visiem maksājumiem ar karti, kredītkartes izdevējs un pieņēmējs ir galvenās vienības saistībā ar ziņošanas pienākumu un ietilpst darbības jomā. Tā kā trīspusējo karšu shēmu gadījumā šīs funkcijas veic pati kartes shēma, kartes shēmas nodrošinātājs arī būs maksājumu pakalpojumu sniedzējs un ietilps ziņošanas pienākuma darbības jomā.

Runājot par maksātāju un maksājumu saņēmēju bankām, jānorāda, ka uz tām attieksies ziņošanas pienākums, kā norādīts diagrammā. Tomēr viņi neziņos datus par maksājumu, ko maksātājs veic maksājuma saņēmējam, bet ziņos par atšķirīgu darījumu, ko veicis vai nu maksātājs karšu shēmas nodrošinātājam, lai norēķinātos par kartes kredītu, vai nu shēmas nodrošinātājs maksājuma saņēmējam, lai pārskaitītu kopējās summas.

16. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības trīspusēju karšu shēmu gadījumā

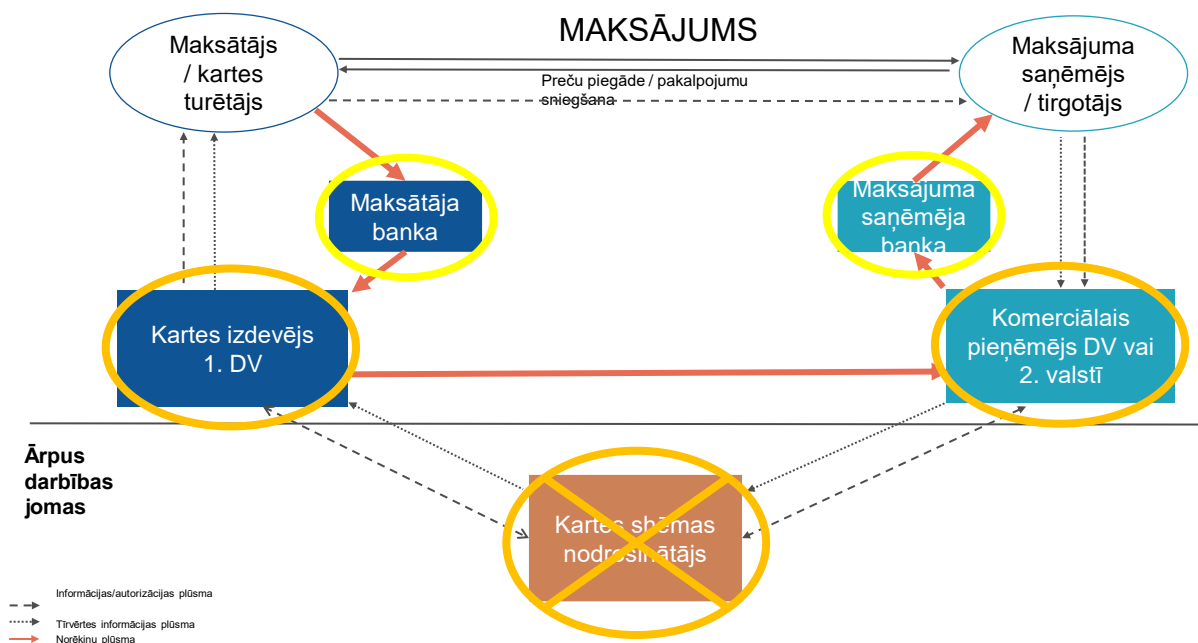

2.4.4.2. Četrpusēja karšu shēma

Tālāk sniegtajā piemērā ir atspoguļota situācija, kad gan kredītkartes izdevējs, gan komerciālais pieņēmējs atšķirtos no maksātāja un maksājuma saņēmēja bankām. Šādā gadījumā galvenās ziņojumus sniedošās vienības attiecībā uz maksājumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju būs kartes izdevējs un pieņēmējs, kuriem būs jāziņo dati. Tomēr karšu tīkls nav maksājumu pakalpojumu sniedzējs, un uz to neattiecas ziņošanas pienākums.

Līdzīgi, tāpat kā trīspusējās karšu shēmās, maksātāja un maksājuma saņēmēja bankām būs pienākums ziņot, jo tās ir maksājumu pakalpojumu sniedzēji. Tomēr tās neziņos datus par maksājumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, bet ziņos par atšķirīgu darījumu, ko vai nu maksātājs veicis kartes izdevējam, lai norēķinātos par kartes kredītu, vai pieņēmējs veicis maksājuma saņēmējam, lai pārskaitītu kopsummas (norēķins).

17. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības četrpusēju karšu shēmu gadījumā

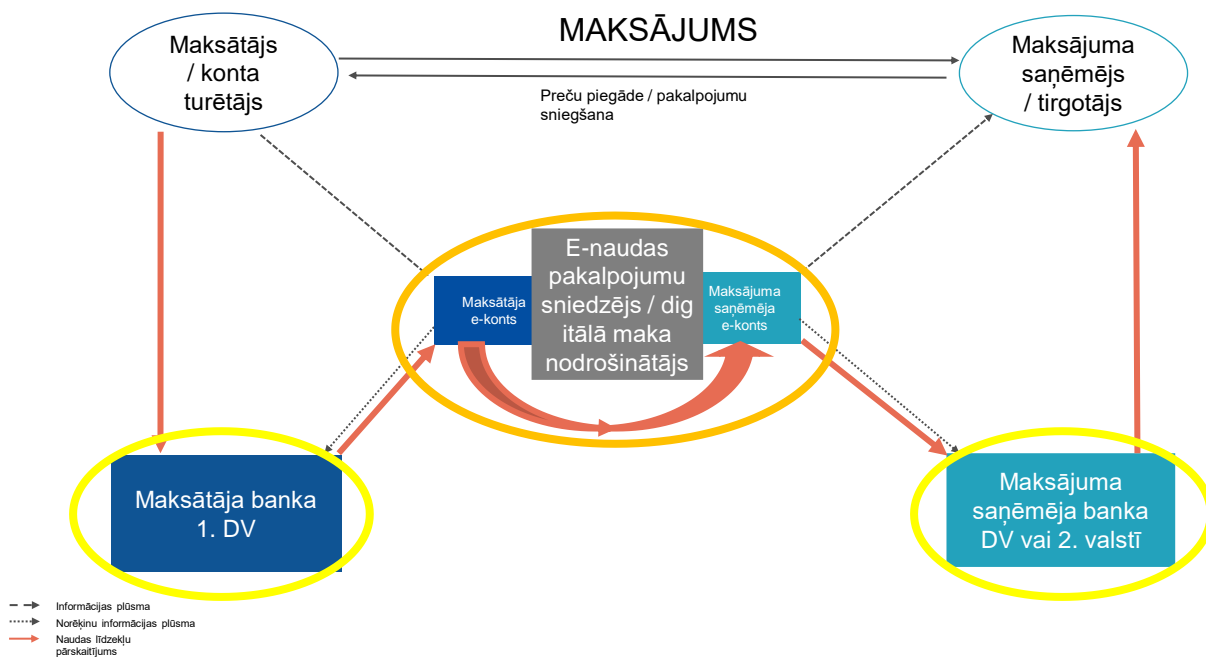
2.4.5. E-nauda

2.4.5.1. E-maks

E-maka gadījumā e-naudas pakalpojumu sniedzējs ir centrālā ziņojumu sniedzošā vienība un vienīgais, kam ir pilnīga pārredzamība par darījumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju. Tādējādi e-naudas pakalpojumu sniedzējs ietilps ziņošanas pienākuma darbības jomā un vienmēr ziņos datus par maksājumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju.

Maksātāja un maksājuma saņēmēja banku gadījums līdzinās ar karti veiktu maksājumu gadījumam. Tie ir maksājumu pakalpojumu sniedzēji, uz kuriem attiecas ziņošanas pienākums, taču tie nav iesaistīti darījumā starp maksātāju un maksājuma saņēmēju. Tā vietā viņi ziņos par maksājumu, ko maksātājs veic e-naudas pakalpojumu sniedzējam saistībā ar maksātāja banku, un par maksājumu, ko e-naudas pakalpojumu sniedzējs veic maksājuma saņēmējam saistībā ar maksājuma saņēmēja banku.

18. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības no e-maka veiktu maksājumu gadījumā

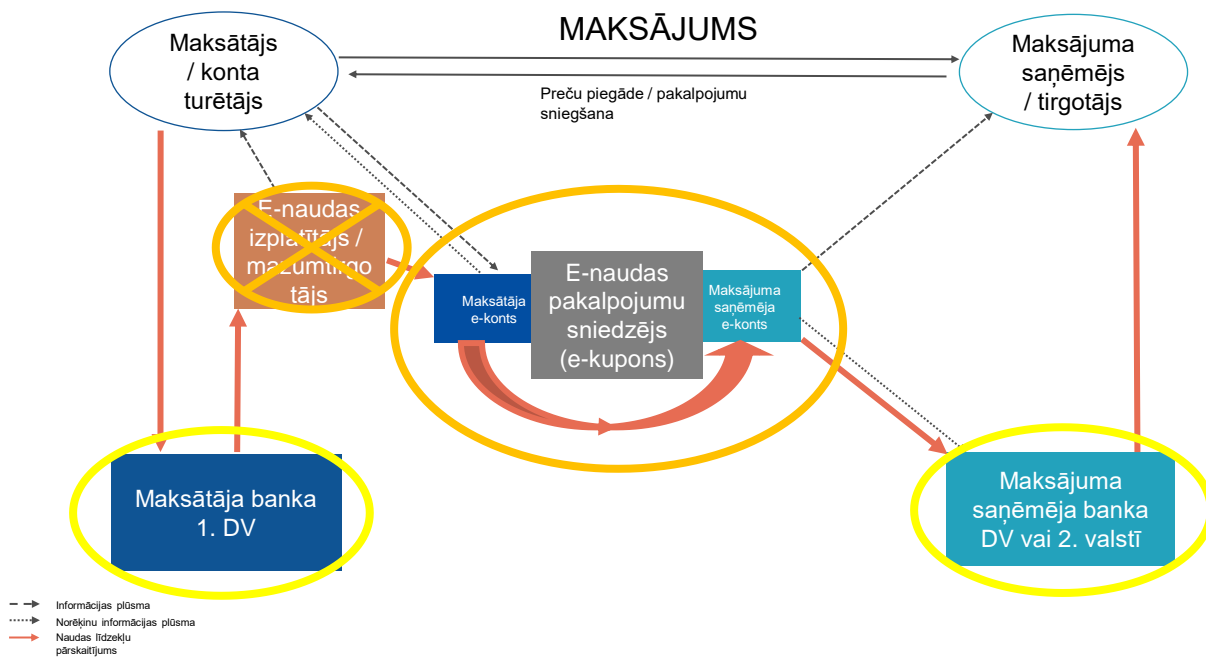

2.4.5.2. E-kupons

E-kuponu gadījums līdzinās e-maka gadījumam, ciktāl tas attiecas uz e-naudas pakalpojumu sniedzēja centrālo lomu ziņošanā, tāpēc e-naudas pakalpojumu sniedzējam būs pienākums ziņot. Atšķirību nosaka e-kupona izplatītāja/mazumtirgotāja klātbūtne, jo tas nav maksājumu pakalpojumu sniedzējs un tāpēc tam nebūs nekāda ziņošanas pienākuma.

Maksātāja un maksājuma saņēmēja banku gadījums ir identisks aprakstītajam e-maka gadījumam.

19. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības e-kuponu gadījumā

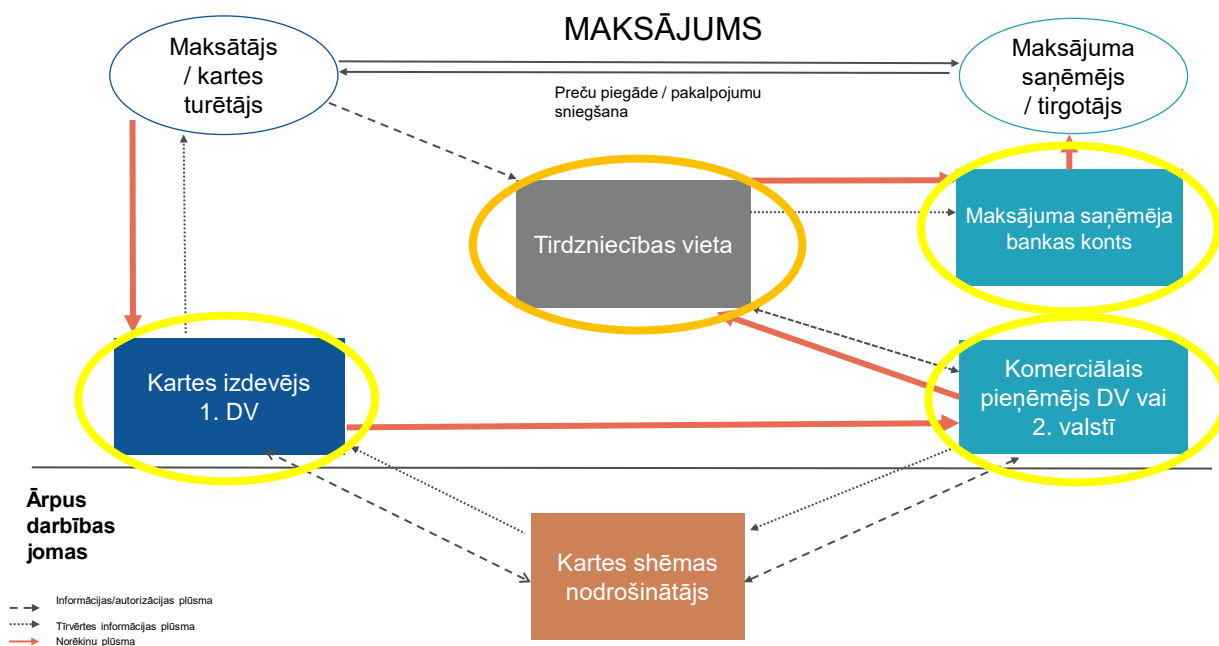
2.4.6. Tirdzniecības vieta

Tālāk sniegtajā piemērā ir atspoguļota situācija, kad maksājums ir veikts tirdzniecības vietai, izmantojot četrpusēju ar karti veiktu maksājumu. Tomēr secinājumi ir lieliski piemērojami attiecībā uz kredīta pārvedumiem vai citiem maksāšanas līdzekļiem.

Tirdzniecības vietas gadījumā pati tirdzniecības vieta ir maksājumu pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar PSD2 noteikumiem, ja tā glabā naudas līdzekļus gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja vārdā. Tādējādi, veicot maksājumu ar karti tirdzniecības vietai, ziņošanas pienākums attieksies ne tikai uz maksājumu ar karti ierastajiem dalībniekiem (bet ne uz karšu tīklu), bet arī uz tirdzniecības vietu. Šī tirdzniecības vietas dalība ir ļoti svarīga ziņošanai, jo tirdzniecības vieta ir vienīgā vienība, kas pilnībā pārredz maksājumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju. Gan izdevējs, gan pieņēmējs var ziņot tikai par maksājumu, kas tiek veikts ar tirdzniecības vietas starpniecību, jo tā iekasē naudas līdzekļus savā vārdā. Informāciju par šo naudas līdzekļu patieso saņēmēju var sniegt tikai tirdzniecības vieta.

Diagrammā attēlotais maksājuma saņēmēja bankas gadījums ir tāds pats kā gadījums ar parastajiem maksājumiem ar karti. Maksājuma saņēmēja banka nav iesaistīta darījumā starp maksātāju un maksājuma saņēmēju un ziņos tikai par summu, ko tirdzniecības vieta izmaksājusi maksājuma saņēmējam.

20. attēls. Darbības jomā ietilpstošās vienības tirdzniecības vietu gadījumā

3. ZIŅOŠANAS PIENĀKUMA UZRAUDZĪBA UN RAŠANĀS

Tiklīdz konstatēta atbilstība 243.b panta nosacījumiem, kā detalizēti norādīts 2. sadaļā, uz maksājumu attiecas ziņošanas pienākums. Tomēr ziņošana nenotiks, ja nebūs izpildīti vēl divi papildu nosacījumi. To izpilde tiks noteikta ar maksājumu pakalpojumu sniedzēju veikto uzraudzības pārbaudi.

Minētie divi papildu nosacījumi ir šādi:

- ziņotajam maksājumam jābūt pārrobežu maksājumam (3.1. sadaļa); un,
- lai rastos ziņošanas pienākums, maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kas sniedz maksājumu pakalpojumus dalībvalstī, attiecīgajā dalībvalstī jāveic ceturksnī vismaz 25 pārrobežu maksājumi vienam maksājuma saņēmējam (3.2. sadaļa).

Ir svarīgi skaidri nodalīt uzraudzības noteikumus no datiem, kas jāziņo saskaņā ar 243.d pantu. Uzraudzības noteikumi nodrošina ziņošanas pienākuma samērīgumu subsidiaritātes un datu aizsardzības nolūkos. To mērķis atšķiras no ziņošanas pienākuma, kura nolūks ir palīdzēt cīņā pret krāpšanu PVN jomā. Tādējādi uzraudzības noteikumu īstenošana ir balstīta uz pilnvarām, lai visi maksājumu pakalpojumu sniedzēji varētu tos vienkārši piemērot. Tomēr tiem nevajadzētu ietekmēt nosūtāmos datus, kuriem jābūt pēc iespējas precīzākiem, lai tie darbotos efektīvi.

Jo īpaši noteikumiem par atrašanās vietu nedrīkst būt ietekme uz atrašanās vietu, kas nosūtīta kā maksājuma saņēmēja adrese. Ir pilnībā pieņemami, ka nosūtītā adreses informācija neatbilst maksājuma saņēmēja atrašanās vietai, kas tiek noteikta saskaņā ar 243.c panta noteikumiem (detalizētāku informāciju skatīt 3.1. sadaļā).

Tāpat apkopošanas robeža jānošķir no datu faktiskās ziņošanas. Tas nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji, ziņojot par maksājumu, nedrīkst apvienot datus, kas attiecas uz divu maksājumu kontu īpašnieku (datus, kas attiecas uz maksājuma saņēmēju), pat ja tie ir noteikuši, ka konti pieder vienam maksājuma saņēmējam (sk. vairāk 3.2. sadaļā).

Ar uzraudzības noteikumiem saistīto informāciju drīkst izmantot tikai maksājumu pakalpojumu sniedzēji, lai tā palīdzētu viņiem noteikt, kad par maksājumu jāziņo. Šī informācija nav daļa no datu elementiem, kas ir nepieciešami saskaņā ar 243.d pantu, un to nedrīkst automātiski paziņot dalībvalstīm.

3.1. Pārrobežu maksājumi: 243.c panta noteikumi par atrašanās vietu

Pirmais nosacījums, kura izpilde maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāuzrauga, lai noteiktu, vai par maksājumu jāziņo, ir tas, vai šis maksājums ir pārrobežu maksājums saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 243.c panta noteikumiem.

1. Lai piemērotu 243.b panta 1. punkta otro daļu un neskarot V sadaļas noteikumus, uzskata, ka maksātāja atrašanās vieta ir tajā dalībvalstī, kura atbilst:

a) maksātāja maksājumu konta IBAN vai jebkādam citam identifikatoram, kas nepārprotami identificē maksātāju un sniedz tā atrašanās vietu, vai, ja šādu identifikatoru nav;

b) BIC vai jebkādam citam uzņēmuma identifikācijas kodam, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš rīkojas maksātāja vārdā, un sniedz tā atrašanās vietu.

2. Lai piemērotu 243.b panta 1. punkta otro daļu, uzskata, ka maksājuma saņēmēja atrašanās vieta ir tajā dalībvalstī, trešā teritorijā vai trešā valstī, kura atbilst:

a) maksājuma saņēmēja maksājumu konta IBAN vai jebkādam citam identifikatoram, kas nepārprotami identificē maksājuma saņēmēju un sniedz tā atrašanās vietu, vai, ja šādu identifikatoru nav;

b) BIC vai jebkādam citam uzņēmuma identifikācijas kodam, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā, un sniedz tā atrašanās vietu.

Tikai dati par pārrobežu maksājumiem būtu jānosūta dalībvalstīm un uz CESOP. Saskaņā ar direktīvas noteikumiem nav jāapkopo dati par iekšzemes maksājumiem.

3.1.1. Identifikatoru tabula maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas noteikšanai

243.c pantā ir paredzēti noteikumi, kas piemērojami, lai noteiktu, kad maksājums ir uzskatāms par pārrobežu maksājumu. Šo noteikumu īstenošana ir balstīta uz aizstājējidentifikatoriem, lai vienkārši un ātri piesaistītu valsts informāciju maksātājam un maksājuma saņēmējam. Faktam, ka maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vieta, pamatojoties uz šiem aizstājējidentifikatoriem, varētu atšķirties no to patiesās atrašanās vietas, nav nozīmes 243.c panta izpratnē.

Tālāk redzamajā tabulā ir uzskaitīti identifikatori vai datu elementi, no kuriem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāizgūst maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vieta, balstoties uz galvenajām izmantotajām maksājuma metodēm. Tomēr tabula ir tikai indikatīva rakstura, un var tikt izmantoti citi elementi, ja tie uzskatāmi par atbilstošākiem.

I tabula. Atrašanās vietas identifikatori sadalījumā pēc maksājuma metodēm un ziņojumu sniedošajām vienībām

Maksājuma metode	Maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja ziņošana (PSP) (ārpus ES)		Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja ziņošana (PSP) (ES iekšienē)	
	Maksātāja atrašanās vieta	Maksājuma saņēmēja atrašanās vieta	Maksātāja atrašanās vieta	Maksājuma saņēmēja atrašanās vieta
Kredīta pārvedums	- IBAN - (Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC)	- IBAN - Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC ¹⁰ - Maksājumu konta numurs ¹¹	- IBAN - (Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC)	- IBAN - (Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC)
Tiešā debeta maksājums ¹²	- IBAN - (Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC)	- IBAN - Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC - Maksājumu konta numurs	- IBAN - (Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC)	- IBAN - (Maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC)

¹⁰ Izmanto, ja nav pieejams starptautiskais bankas konta numurs (IBAN).

¹¹ Šis identifikators ne vienmēr satur valsts kodu un bieži būs saistīts ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC.

¹² Pašlaik nav starptautiskas shēmas, kas ir piemērojama attiecībā uz tiešā debeta maksājumu. Tādējādi identifikatori, kas šeit ir norādīti maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja ziņošanas nolūkiem, galvenokārt ir teorētiski.

Maksājumi ar karti	- BIN	- Tirgotāja adrese - Karšu pieņēmeņa atrašanās vieta	- BIN	- Tirgotāja adrese
E-nauda	- Maksātāja e-konts (atrašanās vieta fiksēta reģistrācijas laikā) - <i>IBAN</i> - E-kuponi: pārdevēja valsts kods	- Maksājuma saņēmēja e-konts (atrašanās vieta fiksēta reģistrācijas laikā) - <i>IBAN</i>	- Maksātāja e-konts (atrašanās vieta fiksēta reģistrācijas laikā) - <i>IBAN</i> - E-kuponi: pārdevēja valsts kods	- Maksājuma saņēmēja e-konts (atrašanās vieta fiksēta reģistrācijas laikā) - <i>IBAN</i>
Bezkonta naudas pārvedumi	- Maksātāja atrašanās vieta (paša uzskaitē norādītā) - <i>IBAN</i>	- Izmaksas partnera <i>BIC</i>	- Izmaksas partnera <i>BIC</i>	- Maksājuma saņēmēja atrašanās vieta (paša uzskaitē norādītā)

Ir svarīgi atzīmēt, ka, lai gan 243.c pantā ir noteikts, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem galvenokārt jāizmanto identifikatori, kas saistīti ar maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietu, daži no šiem identifikatoriem galu galā tiks sasaistīti ar maksājumu pakalpojumu sniedzēju atrašanās vietām (piemēram, *IBAN*). Tas var ietekmēt ziņošanas pienākumu (sk. 3.1.2. sadaļu).

Pretēji 243.d panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētajam noteikumam, nepastāv prioritāra secība saistībā ar izmantojamo identifikatoru (izņemot pienākumu kā pirmo izmantot maksātāja / maksājuma saņēmēja identifikatoru). Tas nozīmē, ka, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir pieejami dažādi identifikatori, kas nodrošina citas atrašanās vietas datus, tam jāizvēlas identifikators, kurš vislabāk atspoguļo maksājuma saņēmēja atrašanās vietu.

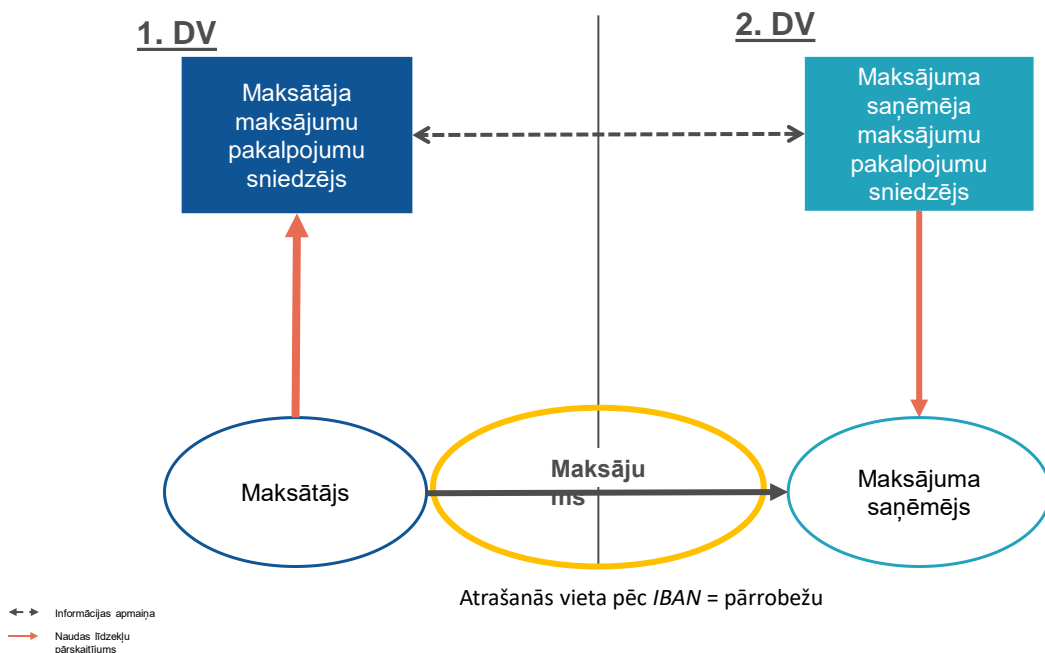
Piemērs: ja e-naudas pakalpojumu sniedzējam ir *IBAN* ar valsts kodu, kas atšķiras no klienta reģistrācijas laikā sniegtās adreses un kas ir apliecināts ar oficiāliem dokumentiem (ID kartes, pase, autovadītāja apliecība utt.), tam jāizvēlas klienta norādītā atrašanās vieta, jo tā vislabāk atspoguļo klienta faktisko atrašanās vietu.

2. piemērs: kredītkartes BIN diapazonu var izmantot, lai noteiktu, kur atrodas kartes izdevējs vai kur karte tikusi izdota. Piemērojot iepriekš izklāstītos noteikumus, maksājumu pakalpojumu sniedzējam jāizmanto BIN diapazons, kas norāda, kur karte tikusi izsniegta, jo tas vislabāk atspoguļo maksātāja atrašanās vietu.

3.1.2. *Praktiskā piemērošana*

3.1.2.1. **Kredīta pārvedums / tiešā debeta maksājums: maksātājs, maksājuma saņēmējs un maksājumu pakalpojumu sniedzēji dažādās dalībvalstīs**

21. attēls. Tādu pārrobežu kredīta pārvedumu identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs, maksājuma saņēmējs un to maksājumu pakalpojumu sniedzēji dažādās dalībvalstīs

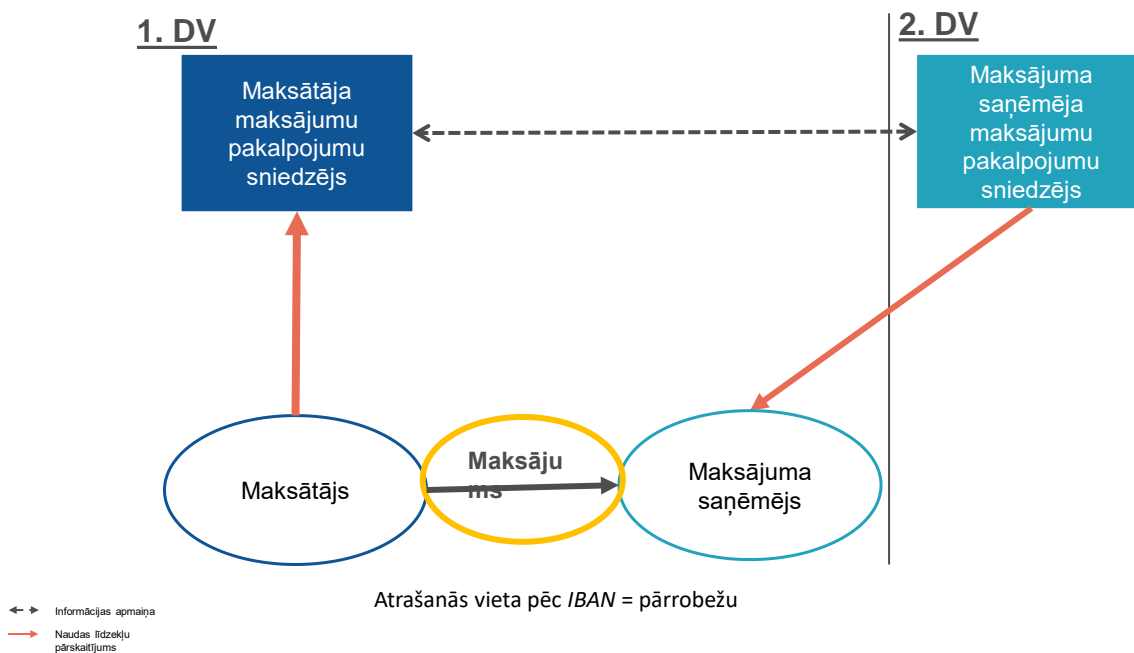

Iepriekš aprakstītajā situācijā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas divās dažādās dalībvalstīs un kredīta pārveduma / tiešā debeta maksājuma veikšanai izmanto maksājumu pakalpojumu sniedzējus, kas veic uzņēmējdarbību to dalībvalstīs.

Saskaņā ar 243.c panta noteikumiem visatbilstošākais identifikators šīm maksājuma metodēm būs maksātāja un maksājuma saņēmēja maksājumu kontu *IBAN*. Tā kā abi *IBAN* attieksies uz divām atšķirīgām dalībvalstīm, maksājums tiks uzskatīts par pārrobežu maksājumu.

3.1.2.2. Kredīta pārvedums / tiešā debeta maksājums: maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas vienās un tajās pašās dalībvalstīs

22. attēls. Tādu pārrobežu kredīta pārvedumu identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs, maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī, bet to maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas dažādās dalībvalstīs

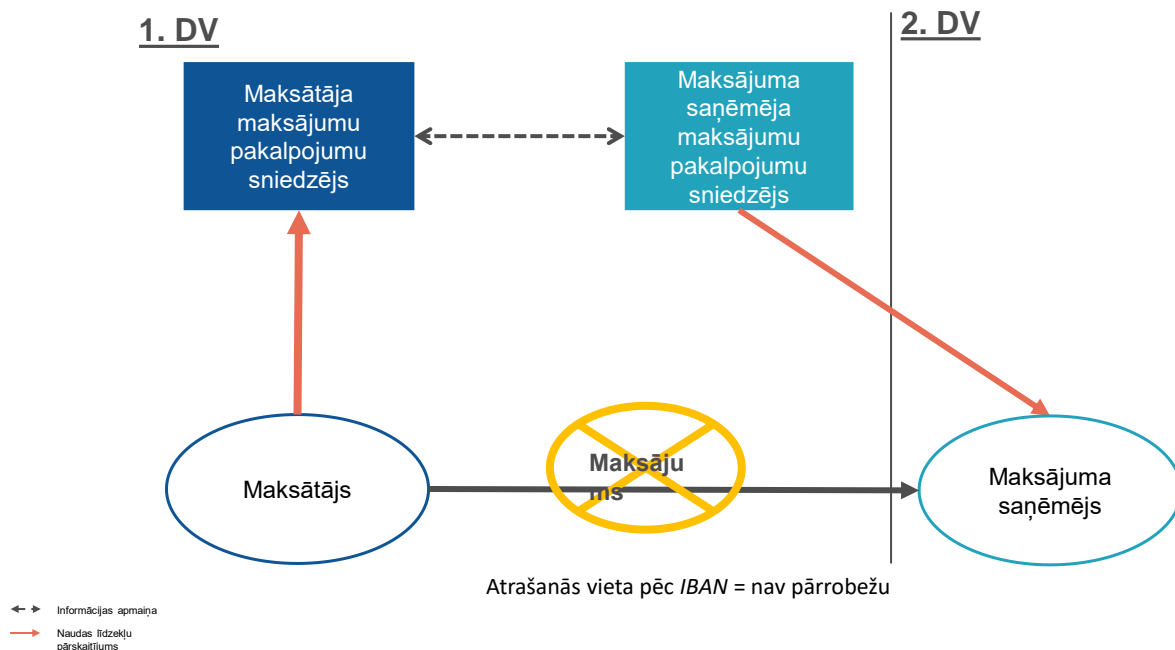
Šādā situācijā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī, bet maksājuma saņēmējs izmanto citas dalībvalsts maksājumu pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus.

Tā kā maksājuma saņēmēja maksājumu konta *IBAN* būs piesaistīts tā maksājumu pakalpojumu sniedzēja atrašanās vietai, nevis paša maksājuma saņēmēja atrašanās vietai, maksājums starp maksātāju un maksājuma saņēmēju joprojām tiks uzskatīts par pārrobežu maksājumu, un par to būs jāziņo *CESOP*.

Piezīme. Teorētiskā gadījumā, ja maksājuma saņēmējs izmanto maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš atrodas ārpus ES, šis maksājums parādās kā ārpus ES veikts pārrobežu maksājums. Šādā situācijā ziņošanas pienākums attiektos uz maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēju. Tomēr praksē šis gadījums ir maz ticams, jo saskaņā ar PSD2 prasībām maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jābūt maksājumu licencei ES, un varētu rasties tikai EEZ valstīs (sk. 4.3.2. sadaļu).

3.1.2.3. Kredīta pārvedums / tiešā debeta maksājums: maksātāja un maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēji vienā un tajā pašā dalībvalstī

23. attēls. Tādu pārrobežu kredīta pārvedumu identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs un maksājuma saņēmējs dažādās dalībvalstīs, bet to maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī

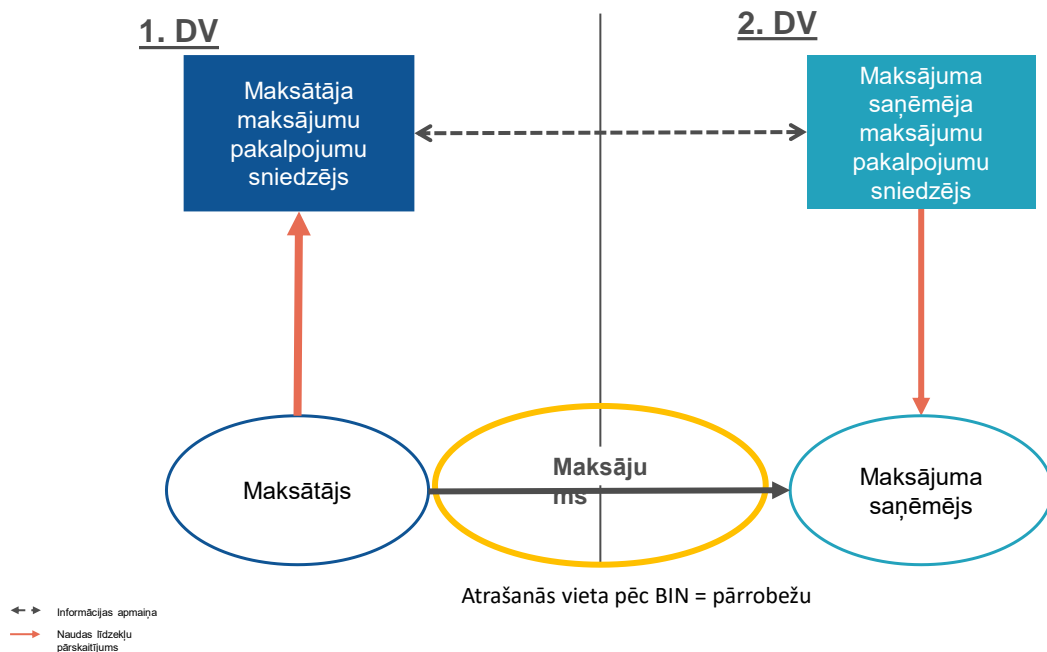

Šādā situācijā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas dažādās dalībvalstīs, bet maksājuma saņēmējs izmanto tāda maksājumu pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus, kurš atrodas tajā pašā dalībvalstī, kur ir maksātājs.

Tā kā maksājuma saņēmēja maksājumu konta *IBAN* atradīsies tur, kur atrodas tā maksājumu pakalpojumu sniedzējs, maksājums starp maksātāju un maksājuma saņēmēju parādīsies kā iekšzemes maksājums, jo abi maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī. Tādējādi par to netiks ziņots *CESOP*. Faktam, ka maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas divās dalībvalstīs, nav nozīmes saskaņā ar 243.c panta noteikumiem.

3.1.2.4. Maksājums ar karti: maksātājs, maksājuma saņēmējs un maksājumu pakalpojumu sniedzēji dažādās dalībvalstīs

24. attēls. Tādu pārrobežu maksājumu ar karti identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs, maksājuma saņēmējs un to maksājumu pakalpojumu sniedzēji dažādās dalībvalstīs

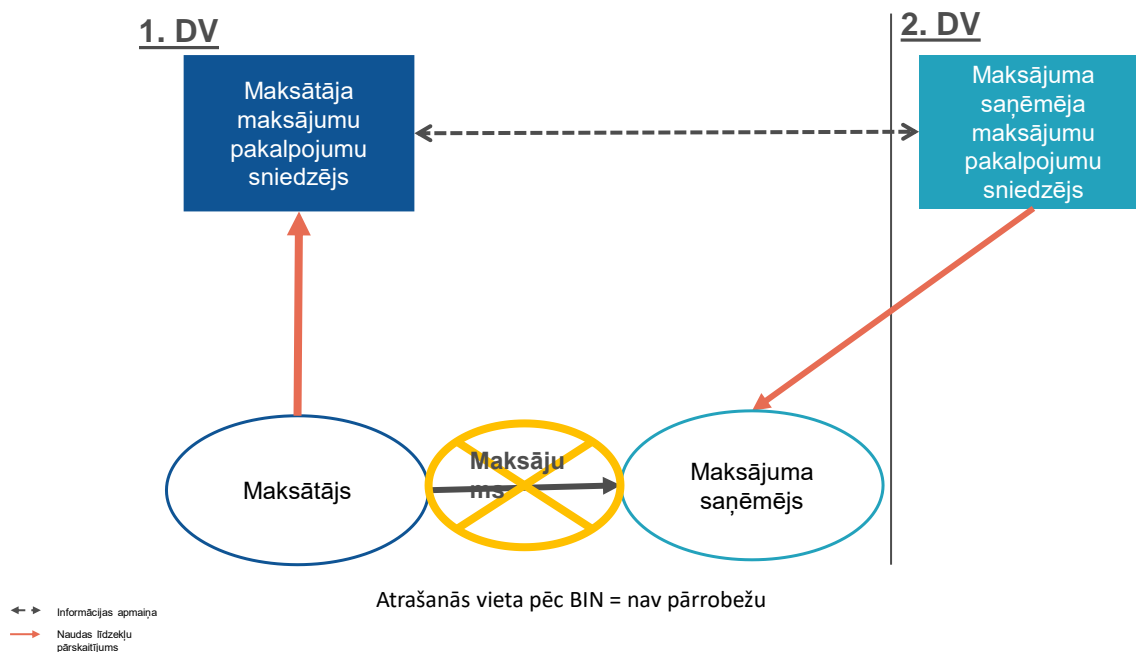

Šādā situācijā gan maksātājs, gan maksājuma saņēmējs atrodas dažādās dalībvalstīs un izmanto savu attiecīgo dalībvalstu maksājumu pakalpojumu sniedzēju pakalpojumus, lai veiktu maksājumu ar karti.

Ar karti veiktiem maksājumiem visatbilstošākie izmantojamie identifikatori būtu maksātāja kartes BIN diapazons attiecībā uz maksātāja atrašanās vietu un tirgotāja adrese vai identifikators attiecībā uz maksājuma saņēmēja atrašanās vietu. Abi šie identifikatori noteiks maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietu dažādās dalībvalstīs. Tādējādi maksājums ir pārrobežu, un par to jāziņo.

3.1.2.5. Maksājums ar karti: maksātājs, maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī

25. attēls. Tādu pārrobežu maksājumu ar karti identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs un maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī un to maksājumu pakalpojumu sniedzēji dažādās dalībvalstīs

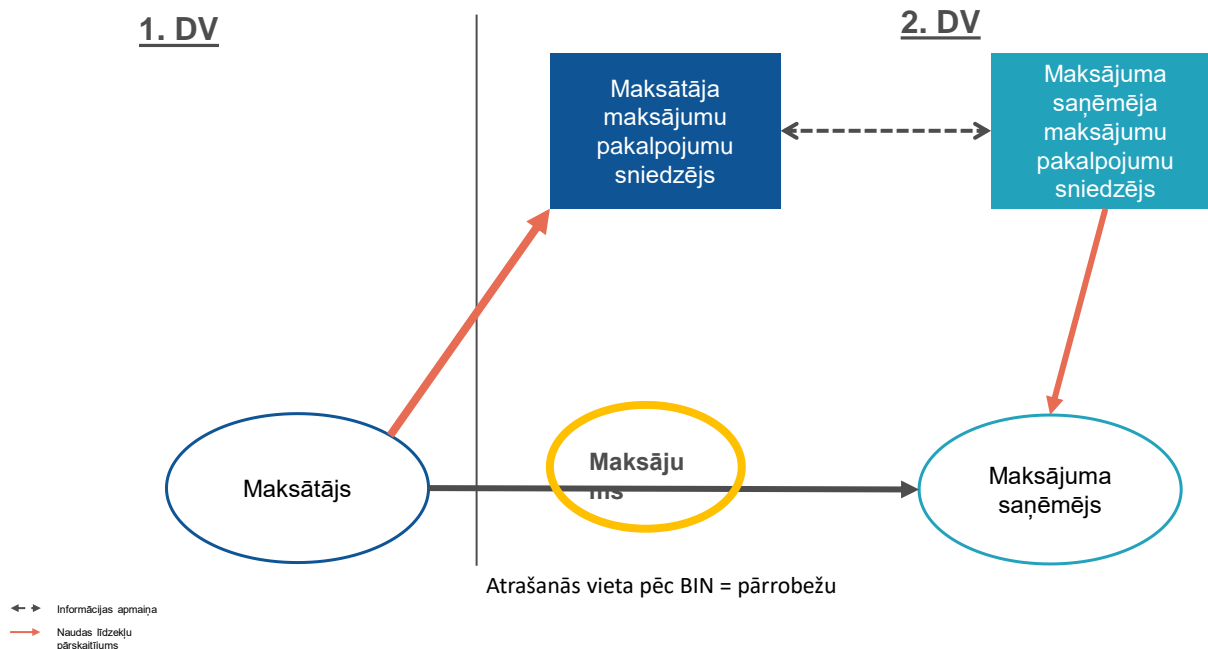

Šādā situācijā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī, bet maksājuma saņēmējs izmanto citas dalībvalsts maksājumu pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus, lai veiktu maksājumu ar karti.

Ņemot vērā, ka gan BIN diapazons, gan tirgotāja identifikators vai adrese attieksies uz attiecīgi maksātāja un maksājuma saņēmēja faktisko pozīciju, maksājums tiks uzskatīts par iekšzemes maksājumu un netiks ziņots.

3.1.2.6. Maksājums ar karti: izdevējs un maksātājs dažādās dalībvalstīs

26. attēls. Tādu pārrobežu maksājumu ar karti identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs un maksājuma saņēmējs dažādās dalībvalstīs, bet to maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī

Šādā situācijā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas dažādās dalībvalstīs, bet gan maksātājs, gan maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī. Lai veiktu maksājumu ar karti, maksātājs izmanto kartes izdevēja pakalpojumus maksājuma saņēmēja dalībvalstī.

Šādos gadījumos BIN diapazonam jābūt balstītam uz datiem par kartes izdošanas vietu, nevis datiem par kartes izdevēja atrašanās vietu. Tādējādi BIN diapazonam būtu jānorāda, ka maksātājs atrodas citā dalībvalstī nekā maksājuma saņēmējs, un maksājums būtu jāuzskata par pārrobežu maksājumu, par kuru jāziņo.

3.1.2.7. E-nauda / tirdzniecības vieta: maksātājs un maksājuma saņēmējs dažādās dalībvalstīs

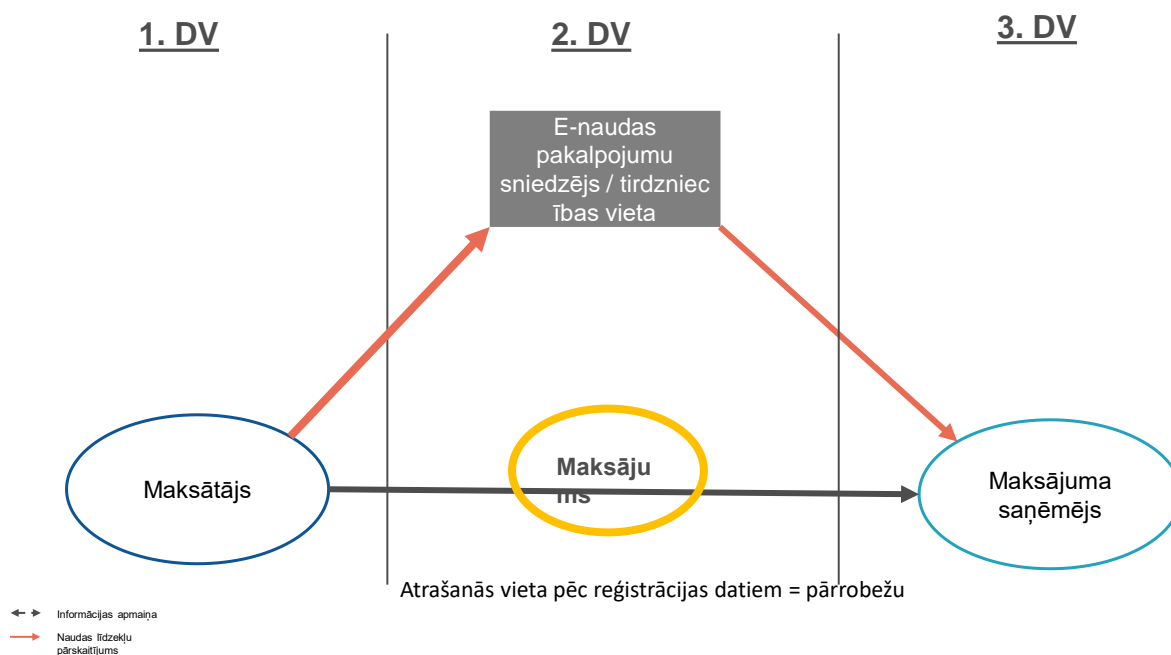
Šajā gadījumā maksātājs un maksājuma saņēmējs maksājuma veikšanai izmanto e-naudas iestādes vai tirdzniecības vietas pakalpojumus. Abos gadījumos maksājumu pakalpojumu sniedzējam būs darījuma attiecības gan ar maksājuma saņēmēju, gan maksātāju.

E-naudas iestādēm un tirdzniecības vietām var būt daudz dažādu identifikatoru un datu, lai noteiktu maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas (*IBAN*, kartes BIN, reģistrācijas laikā iegūtais paša identifikators un adrese). Tās var brīvi izvēlēties identifikatoru, ar kuru vislabāk var noteikt maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas. Daudzos gadījumos šis identifikators var būt viņu pašu identifikators, kurš var būt balstīts uz dažādu konta izveides laikā apkopotu informāciju, lai efektīvi noteiktu maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas.

Izmantojot šo identifikatoru, e-naudas pakalpojumu sniedzējs / tirdzniecības vieta varēs noteikt maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas divās dažādās dalībvalstīs, kā arī noteikt, ka maksājums ir pārrobežu un par to jāziņo.

Piezīme. Lai arī, aplūkojot no ārējas perspektīvas, visi maksājumi, kuri veikti ar e-naudas pakalpojumu sniedzēju vai tirdzniecības vietu starpniecību, izskatīsies kā veikti šo pakalpojumu sniedzēju / tirdzniecības vietu atrašanās vietās, abām vienībām ir pieejama informācija, lai noteiktu maksātāja un maksājuma saņēmēja faktisko atrašanās vietu, un šī informācija jāizmanto, lai nošķirtu pārrobežu maksājumus no iekšzemes maksājumiem.

27. attēls. Tādu pārrobežu e-naudas / tirdzniecības vietu maksājumu identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs un maksājuma saņēmējs dažādās dalībvalstīs

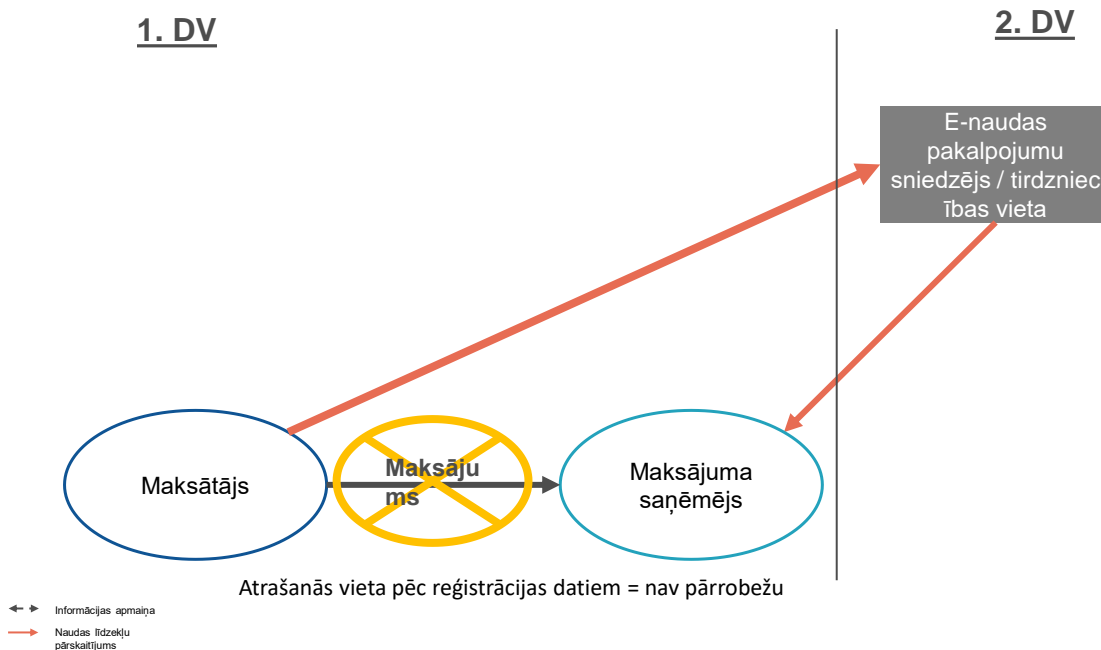

3.1.2.8. E-nauda / tirdzniecības vieta: maksātājs un maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī

Šajā gadījumā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī un maksājuma veikšanai izmanto e-naudas iestādes vai tirdzniecības vietas pakalpojumu. Abos gadījumos maksājumu pakalpojumu sniedzējam būs darījuma attiecības gan ar maksājuma saņēmēju, gan maksātāju.

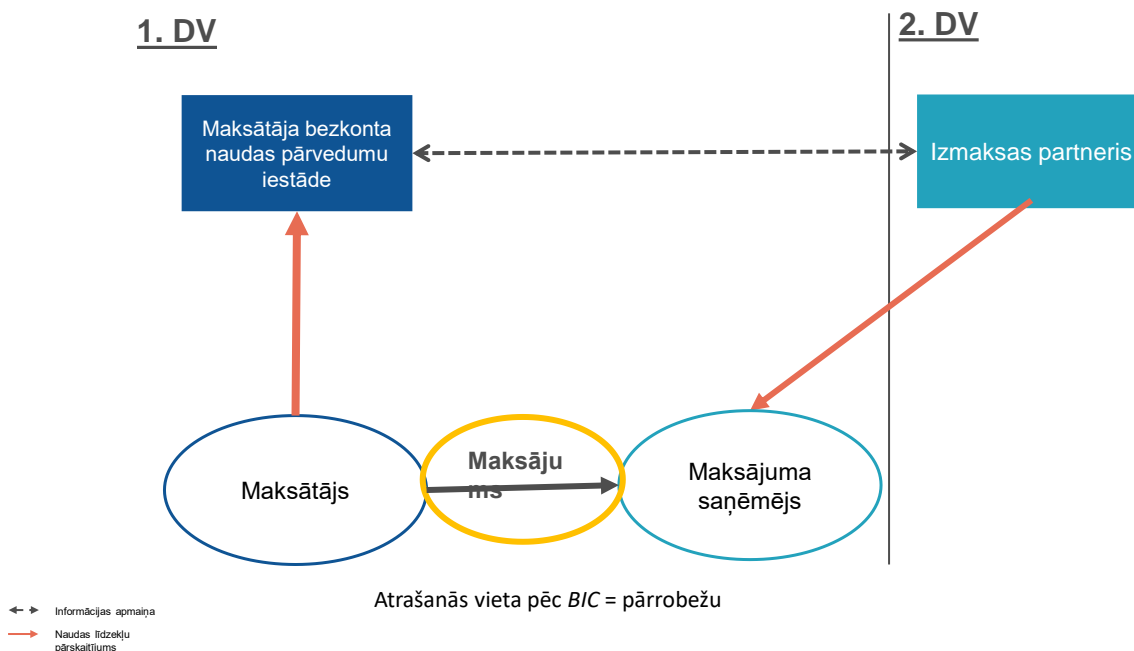
Maksājumu pakalpojumu sniedzējs noteiks maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietu, izmantojot viņa rīcībā esošos identifikatorus, kuriem būtu jānorāda maksātāja un maksājuma saņēmēja patiesā atrašanās vieta. Tādējādi maksājums būtu jāuzskata par iekšzemes maksājumu un par to nav jāziņo.

28. attēls. Tādu pārrobežu e-naudas / tirdzniecības vietu maksājumu identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs un maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī

3.1.2.9. Bezkonta naudas pārvedums: maksātājs un maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī

29. attēls. Tādu pārrobežu bezkonta naudas pārvedumu maksājumu identifikācija, kuros iesaistīts maksātājs un maksājuma saņēmējs vienā un tajā pašā dalībvalstī

Šajā gadījumā maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī, bet bezkonta naudas pārveduma veikšanai izmanto bezkonta naudas pārvedumu iestādes dažādās dalībvalstīs.

Tā kā bezkonta naudas pārvedumi tiek veikti bez maksājumu kontiem, maksātāja un maksājuma saņēmēja atrašanās vietas noteikšanai izmantojamie identifikatori būs attiecīgo bezkonta naudas pārvedumu iestāžu BIC. Tā kā abas iestādes atrodas dažādās dalībvalstīs, šis maksājums būtu jāuzskata par pārrobežu maksājumu, pat ja maksātājs un maksājuma saņēmējs atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī.

3.2. 25 pārrobežu maksājumu robežvērtība saskaņā ar 243.b panta 2. punktu

Otrā uzraudzības darbība, kas jāveic maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, attiecas uz 25 pārrobežu maksājumu robežvērtību, kas noteikta Direktīvas 2006/112/EK 243.b panta 2. punktā.

Prasību, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem noteikta 1. punktā, piemēro tad, ja kalendārā ceturksņa laikā maksājumu pakalpojumu sniedzējs vienam un tam pašam maksājuma saņēmējam sniedz maksājumu pakalpojumus tādā apmērā, kas atbilst vairāk nekā 25 pārrobežu maksājumiem.

Šā punkta pirmajā daļā minēto pārrobežu maksājumu skaitu aprēķina pēc maksājumu pakalpojumu sniedzēja nodrošinātajiem maksājumu pakalpojumiem par katru dalībvalsti un par katru no 243.c panta 2. punktā minētajiem identifikatoriem. Ja maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir informācija, ka maksājuma saņēmējam ir vairāki identifikatori, aprēķinu izdara par katru maksājuma saņēmēju.

Lai datus iekļautu maksājumu pakalpojumu sniedzēja ceturksņa ziņojumā, šajā pantā noteikts, ka maksājuma saņēmējam ceturksnī jāsaņem vairāk nekā 25 pārrobežu maksājumi. Gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nav veicis vairāk nekā 25 pārrobežu maksājumus vienam un tam pašam maksājuma saņēmējam, tam nav jāziņo nekādi dati par šo maksājuma saņēmēju. Turpretim, ja robežvērtība tiek pārsniegta, maksājumu pakalpojumu sniedzējam būs jāziņo par visiem darījumiem ar maksājuma saņēmēju (un ne tikai par darījumiem, kuri pārsniedz robežvērtību).

Otrajā daļā ir noteiktas robežvērtības aprēķina detaļas. Robežvērtības noteikums ir ieviests, lai nodrošinātu, ka tiek apkopoti tikai dati par nodokļa maksātājiem, bet dati par privātpersonām, kuras saņem neregulārus pārrobežu maksājumus, netiks apkopoti vai nosūtīti uz CESOP. Tas darbojas arī kā vienkāršošanas pasākums un saimnieciskās darbības prezumpcija, kas nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāziņo par maksājumu saņēmējiem, kuru saņemto maksājumu skaits pārsniedz robežvērtību, neatkarīgi no tā, vai to rīcībā ir informācija, ka maksājumu saņēmēji ir vai nav nodokļa maksātāji.

3.2.1. Pamatnoteikums — pārrobežu maksājumu aprēķins pēc identifikatora

Pamatnoteikums saskaņā ar 243.b panta 2. punktu ir tāds, ka pārrobežu maksājumu skaits vienam maksājuma saņēmējam jāaprēķina, izmantojot 243.c panta 2. punktā minēto maksājuma saņēmēja identifikatoru. Šajā sakarā jāatsaucas uz 3.1.1. sadaļu, kurā sniegts pārskats par attiecīgajiem identifikatoriem katrai maksājuma metodei. Turklāt aprēķinos jāizmanto tikai pārrobežu maksājumi (pārrobežu maksājumu definīciju sk. 3.1. sadaļā).

Piemērojot šo noteikumu, gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, lai aprēķinātu kopējo apjomu, būs, piemēram, jāņem vērā visi pārrobežu maksājumi, kas veikti uz vienu IBAN. Ja attiecīgais apjoms pārsniedz 25 pārrobežu maksājumus, visi maksājumi, kas ceturkšņa laikā veikti uz konkrēto IBAN, būs jāziņo CESOP, norādot arī informāciju par konta turētāju (nosūtāmo datu pilnu sarakstu sk. 4. sadaļā).

Turklāt aprēķins jāveic par maksājumu pakalpojumiem, kas sniegti katrā dalībvalstī. Tas nozīmē, ka, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir iestādes vairākās dalībvalstīs, katrai no šīm iestādēm aprēķins jāveic atsevišķi, nevis jākonsolidē visi to darījumi grupas līmenī. Tāds pats noteikums ir piemērojams, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs sniedz maksājumu pakalpojumus dažādās dalībvalstīs ar tirdzniecības pārstāvju starpniecību vai tiešā veidā.

3.2.2. Papildu noteikums — pārrobežu maksājumu apkopošana pēc maksājuma saņēmēja

Nav nekas neparasts, ka attiecībā uz konkrētu maksājuma saņēmēju maksātājam būs pieejamas vairākas maksājuma metodes, kuras var sasaistīt ar dažādiem identifikatoriem (piemēram, IBAN, veicot kredīta pārvedumu, tirgotāja ID, veicot maksājumu ar karti, un e-naudas konts). Lai nodrošinātos pret situāciju, ka maksājumi uzņēmumiem netiek ziņoti, jo tie ir sadalīti, izmantojot vairākas maksājuma metodes, 243.b panta 2. punkts paredz papildu noteikumu, kas nosaka, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāapkopo maksājumi, kas veikti ar vairākiem identifikatoriem, ja tie zina, ka šie identifikatori faktiski attiecas uz vienu un to pašu maksājuma saņēmēju.

Saskaņā ar šo noteikumu, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs veic maksājumu sēriju, izmantojot divus dažādus IBAN vai, piemēram, izmantojot IBAN un tirgotāja ID, un tas zina, ka abi maksājumu konti pieder vienam un tam pašam maksājuma saņēmējam, maksājumu pakalpojumu sniedzējam jāuztver abi maksājumu konti kā viens veselums, lai salīdzinātu ar robežvērtību, un aprēķinā jāiekļauj visi uz abiem kontiem veiktie maksājumi.

Piezīme. Maksājumu kontu apkopošana robežvērtības aprēķina nolūkā nedrīkst ietekmēt pašu datu ziņošanu. Pēdējā darbība no minētajām jāveic, izmantojot darījumu datus un tādējādi abus kontus uzskatot par atsevišķiem maksājumu kontiem. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzēji nedrīkst apkopot datus, kas nosūtīti, piemērojot šo noteikumu.

Piemēram: tas nozīmē, ka, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir identificējis, ka maksājuma saņēmējam ir divi maksājumu konti, tas nedrīkst ietvert abus šos kontus kā maksājuma saņēmēja kontu ikvienam darījumam.

3.2.2.1. Gadījumi, kad maksājumu konti jāapkopo aprēķina nolūkā

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vienmēr jāmēģina noteikt, vai divi maksājumu konti patiešām ir saistīti ar vienu un to pašu maksājuma saņēmēju, balstoties uz tiem pieejamo informāciju. Tomēr maksājumu konti jāapkopo tikai tad, ja tie attiecas uz vienu un to pašu maksājuma saņēmēju. Saskaņā ar PSD2 definīciju tas nozīmē, ka abu maksājumu kontu turētājam jābūt vienai fiziskai vai juridiskai personai.

Piemērojot šo noteikumu, apkopšana jāveic, ja maksājumu konti pieder vienai un tai pašai personai, uzņēmumam vai viena un tā paša uzņēmuma filiālei. Gluži pretēji — ja maksājumu kontu īpašnieki ir dažādas vienības, apkopšanu nevajadzētu veikt pat tad, ja šīs vienības ir savstarpēji saistītas. Piemēram, apkopšanu nevajadzētu attiecināt uz franšīzēm vai meitasuzņēmumiem.

Piezīme. Tādā īpašā gadījumā, kad kontam ir divi vai vairāki turētāji, par maksājuma saņēmēju uzskata visus konta turētājus kopā. Tas nozīmē, ka, ja vienam no turētājiem ir vēl kāds maksājumu konts, apkopšanu nedrīkst veikt, ja vien visi abu kontu turētāji nav vienas un tās pašas personas.

Piemērs: X kungam un Y kungam ir bankas konts, lai saņemtu maksājumus par viņu uzņēmējdarbību. X kungam ir arī bankas konts kopā ar viņa sievu Z kundzi, savukārt Y kungam vienam pašam ir cits konts. Šādā situācijā nevajadzētu apkopot informāciju par nevienu no šiem kontiem, jo trīs kontu īpašnieki nav vieni un tie paši.

3.2.2.2. Apkopšanai izmantojami datu elementi

Lai noteiktu, vai maksājuma saņēmējs, kuram ir vairāki maksājumu konti, faktiski ir viena un tā pati vienība, maksājumu pakalpojumu sniedzēji var brīvi izmantot jebkādu to rīcībā esošo informāciju, tostarp informāciju, kas apkopota maksājumu konta izveides laikā. Rādītāji ar augstu neskaidriības pakāpi, piemēram, vārdi/nosaukumi, būtu jāizmanto tikai tad, ja tie atsevišķā gadījumā nodrošina saprātīgu unikalitātes pakāpi, lai izvairītos no ziņošanas izkropļojumiem (piemēram, lai novērstu vispārpieņemtu vārdu/nosaukumu apkopšanu).

Tomēr uz CESOP nosūtāmie datu elementi ietver vairākus, kas var kalpot arī kā indikators, norādot, ka maksājuma saņēmējs ir viena un tā pati vienība.

1. **PVN / nodokļa maksātāja identifikācijas numurs:** lai gan šis datu elements ne vienmēr ir pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam, tas var diezgan skaidri norādīt, ka maksājumu saņēmēji ar diviem maksājumu kontiem faktiski ir viena un tā pati vienība. Tikai vienam uzņēmumam būs atļauts koplietot vienu un to pašu PVN vai nodokļa maksātāja identifikācijas numuru. Tātad, ja maksājumu pakalpojumu sniedzēji var noteikt, ka maksājumu saņēmējiem ar diviem maksājumu kontiem ir viens un tas pats PVN / nodokļa maksātāja identifikācijas numurs, ļoti iespējams, ka šie maksājumu saņēmēji ir viena un tā pati vienība.
2. **Vārds/nosaukums:** maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums arī var palīdzēt noteikt, ka tā ir viena un tā pati vienība. Lai gan tādējādi var pieļaut kļūdu un uzņēmumi var mainīt savu juridisko nosaukumu un uzņēmuma nosaukumu, tas joprojām diezgan skaidri norāda, ka divi maksājumu saņēmēji varētu būt viena un tā pati vienība. Jo īpaši, ja vārds/nosaukums ir apvienots ar adresi vai citu informāciju, kas pieejama maksājumu pakalpojumu sniedzējam.
3. **Adrese:** pat ja vārdi/nosaukumi atšķiras, fakts, ka diviem maksājumu saņēmējiem ir viena un tā pati adrese, arī norāda, ka tie varētu būt viena un tā pati vienība. Adrese, protams, jāsalīdzina ar

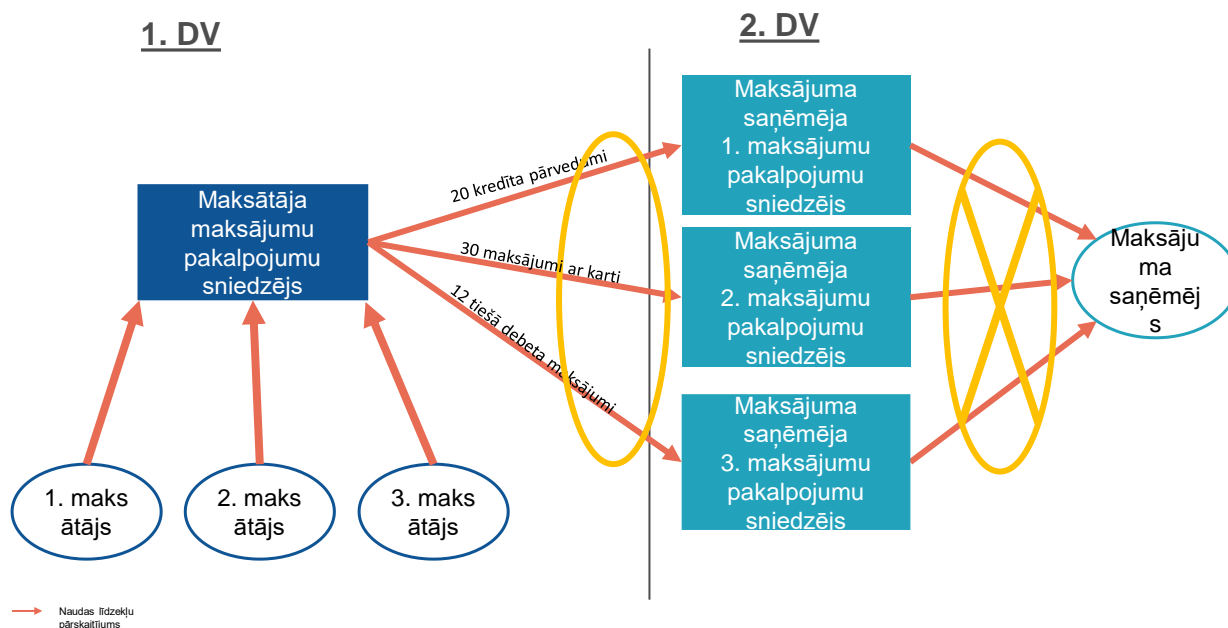
citu pieejamo informāciju, taču tā joprojām var izrādīties noderīga maksājumu kontu apkopošanai.

4. **Citi dati:** kā minēts iepriekš, maksājumu pakalpojumu sniedzēji var brīvi izmantot jebkādu to rīcībā esošo informāciju, lai apkopotu maksājumu kontus. Tā varētu ietvert, piemēram, uzņēmuma identifikācijas numuru, IP adresi, e-pasta adresi, līgumus utt.

3.2.3. Praktiskā piemērošana

3.2.3.1. Vairāku maksājuma metožu apkopošana

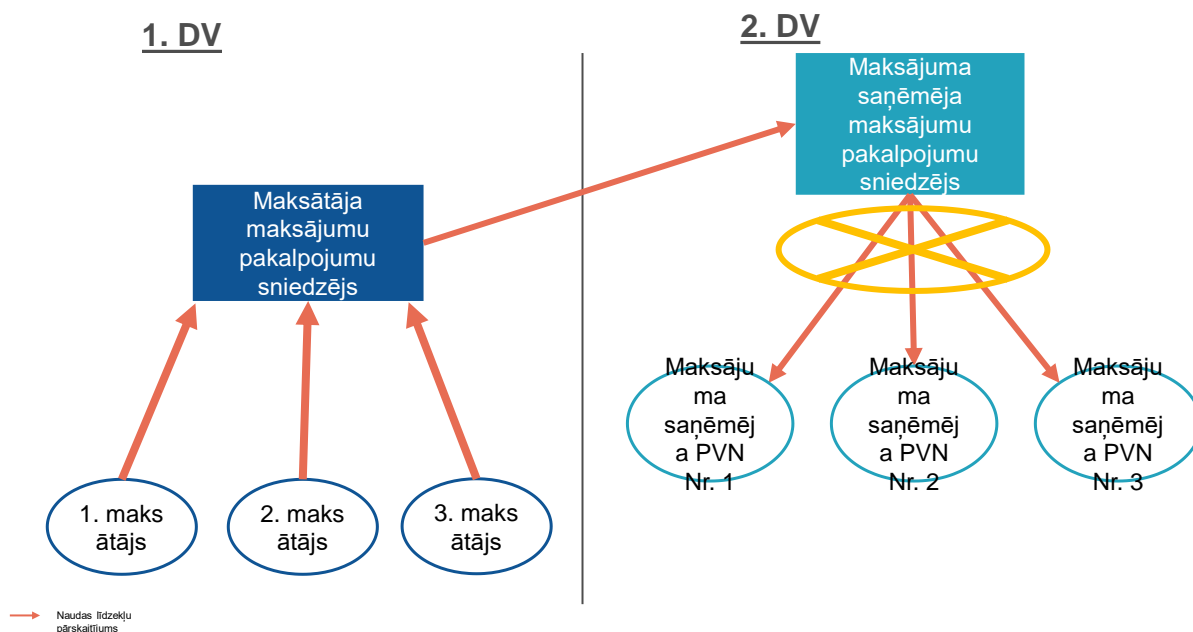
30. attēls. Vairāku maksājuma metožu apkopošana attiecībā uz vienu maksājuma saņēmēju

Šādā situācijā daudzi maksātāji, kuriem ir maksājumu konti pie viena maksājumu pakalpojumu sniedzēja, iniciē maksājumus vienam maksājuma saņēmējam. Maksājuma saņēmējs piedāvā dažādas maksājuma metodes, piemēram, kredīta pārvedumu, tiešā debeta maksājumu un maksājumus ar karti, kurus izmanto maksātāji un kurus maksājuma saņēmēja labā pārvalda dažādi maksājumu pakalpojumu sniedzēji.

Piemērojot pamatnoteikumus, maksātāju maksājumu pakalpojumu sniedzējam parasti būtu jāaprēķina robežvērtība, izmantojot katru identifikatoru atsevišķi. Tādējādi CESOP jāziņo tikai par 30 maksājumiem ar karti.

Tomēr, tā kā maksājuma saņēmējs galu galā ir viena un tā pati vienība, maksātāju maksājumu pakalpojumu sniedzējam jānosaka, vai visi šie maksājumu konti faktiski ir saistīti ar vienu un to pašu vienību. Ja, piemēram, visās maksājuma metodēs pieejamais maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums un adrese ir vienādi, maksātāju maksājumu pakalpojumu sniedzējs var droši uzskatīt, ka maksājuma saņēmējs, kuram pieder šie maksājumu konti, ir viena un tā pati vienība, un tādējādi var apkopot visus maksājumus. Rezultātā CESOP tiks ziņots arī par kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem, nevis tikai par maksājumiem ar karti.

Šajā gadījumā maksājumu saņēmēji izmanto franšīzes modeli, kurā visām vienībām ir līdzīgs uzņēmuma nosaukums vai zīmols un tās izplata vienus un tos pašus produktus, taču tās visas ir neatkarīgas un atšķirīgas juridiskās personas.

Kā paskaidrots iepriekš, apkopšana būtu jāveic tikai tad, ja visi maksājumu konti pieder vienām un tām pašām juridiskām personām. Franšīzes gadījumā visas vienības būs atšķirīgas, kā arī tām būs atšķirīgi PVN / nodokļa maksātāja identifikācijas numuri. Izmantojot šo pieejamo informāciju, maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs var viegli noteikt, ka tas nav viens un tas pats maksājuma saņēmējs, neraugoties uz līdzīgo nosaukumu, un viņam nebūs jāapkopo maksājumi uz dažādiem kontiem.

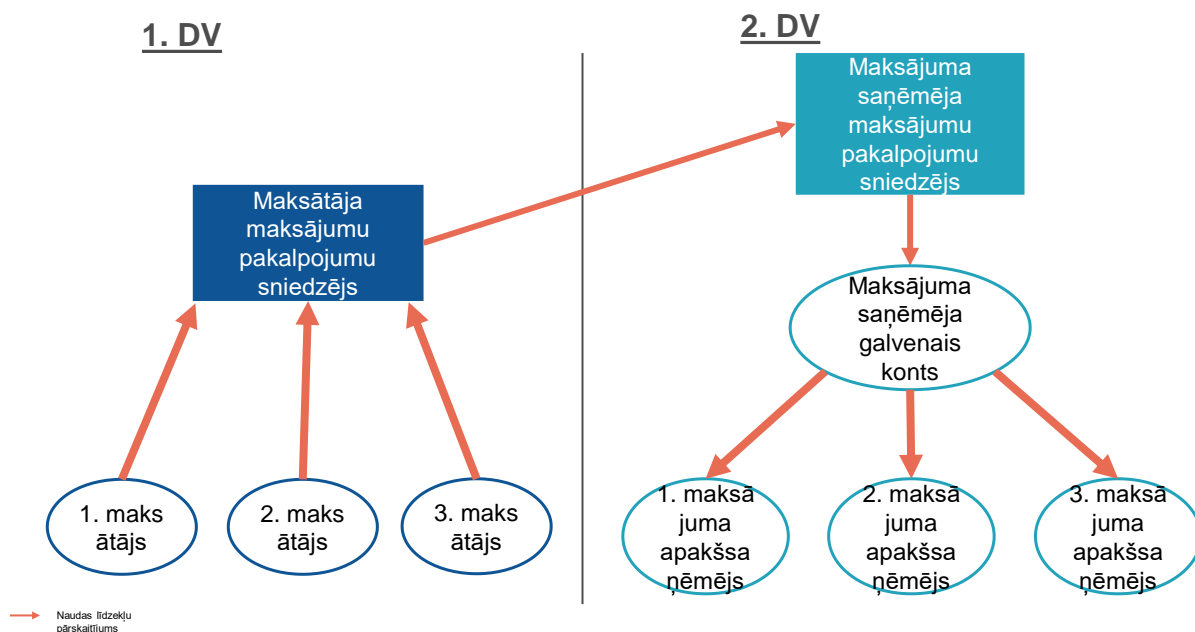
3.2.3.4. “Galvenā” konta apkopšana

Šādā situācijā maksājuma saņēmējs naudas līdzekļu saņemšanai izmanto galveno kontu viena maksājumu pakalpojumu sniedzēja ietvaros un vēlāk pārdala maksājumus uz dažādiem “apakškontiem” un dažādiem maksājumu saņēmējiem. Šis process ir īpaši izplatīts tirdzniecības vietām, kuras mēdz centralizēt maksājumus pirms to pārdalīšanas.

Šādā gadījumā ir svarīgi atcerēties, ka 243.b panta 2. punkts neparedz nekāda veida sadalīšanu, pat ja dati liecina, ka šos kontus izmanto vairāki maksājumu saņēmēji. Tas nozīmē, ka var tikt apkopoti vairāki maksājumu konti, taču nekad nevajadzētu sadalīt vienu maksājumu kontu, pat ja praksē šis maksājumu konts apkalpos vairākus maksājumu saņēmējus.

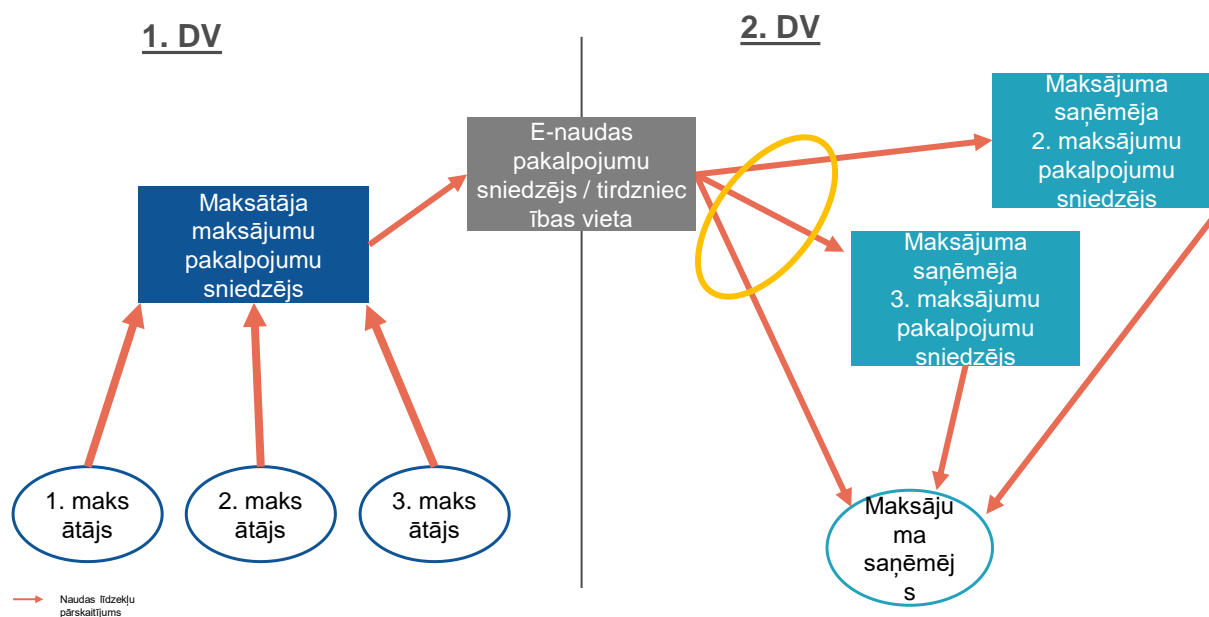
Tādējādi, saskaroties ar šo situāciju, maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būs jāaprēķina “galvenajā” kontā veiktie maksājumi un jāziņo par tiem, neaplūkojot apakškontus.

33. attēls. Galveno kontu robežvērtības aprēķins

3.2.3.5. E-naudas pakalpojumu sniedzēju un tirdzniecības vietu apkopošana

34. attēls. Apkopošana pēc e-naudas pakalpojumu sniedzējiem un tirdzniecības vietām

Šajā gadījumā maksājumus centralizē starpnieks (e-naudas iestāde vai tirdzniecības vieta), kas glabā naudas līdzekļus pirms to pārdales uz dažādiem maksājuma saņēmēja maksājumu kontiem. Pretēji galvenā konta gadījumam šajā situācijā maksājuma saņēmējam ir nevis viens, bet vairāki konti, kuros tas saņem starpnieka pārskaitītos naudas līdzekļus (piemēram, e-naudas konts, bankas konts u. c.).

Kas attiecas uz maksātāju maksājumu pakalpojumu sniedzēju, visi šie maksājumi tiks nosūtīti uz starpnieka kontu, kas nozīmē, ka tos nav nepieciešams apkopot (ne arī sadalīt). Tomēr starpniekam būs

jāizmanto tā rīcībā esošā informācija, lai apkopotu visus maksājumus, kas veikti uz dažādajiem maksājuma saņēmēja maksājumu kontiem.

4. ZIŅOŠANA

4.1. Kā rodas ziņošanas pienākums?

Direktīvas 2006/112/EK 243.b panta 1. punktā, kas pievienots ar Direktīvu (ES) 2020/284, ir izklāstīti visi noteikumi, kas attiecas uz ziņošanas pienākumu. Saskaņā ar šo pantu un kā paskaidrots šo pamatnostādņu 2. un 3. sadaļā — lai piemērotu ziņošanas pienākumu, jāņem vērā divi aspekti:

- vai ir konstatēta atbilstība nosacījumiem, lai ietilptu darbības jomā (sk. 2. sadaļu);
- vai ir konstatēta atbilstība uzraudzības nosacījumiem (sk. 3. sadaļu).

Praksē tas nozīmē, ka pienākums ziņot datus ir tikai tiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri nodrošina maksājumu pakalpojumus, kas ietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā (kā noteikts Direktīvas 2006/112/EK 243.a pantā), un kuri ceturksnī izpilda vairāk nekā 25 pārrobežu maksājumus konkrētam maksājuma saņēmējam.

Ziņošanas pienākums kļūst aktuāls, katrā kalendārajā ceturksnī pārbaudot un konstatējot atbilstību minētajiem diviem nosacījumiem.

Piemēram, ja kalendārā ceturksņa laikā maksājuma saņēmējs atbilst šiem nosacījumiem attiecībā uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju, maksājumu pakalpojumu sniedzējam šāds maksājuma saņēmējs jāiekļauj savā ziņojumā. Taču, ja gadās, ka nākamajā kalendārajā ceturksnī tas pats maksājumu pakalpojumu sniedzējs šim maksājuma saņēmējam izpilda mazāk nekā 25 pārrobežu maksājumus, tad tam nav jāiekļauj šie maksājumi ziņojumā.

Ja nākamajā ceturksnī maksājuma saņēmējs atkal pārsniegtu robežvērtību, maksājumu pakalpojumu sniedzējam savā ceturksņa ziņojumā būtu jāiekļauj šajā ceturksnī saņemtie maksājumi.

Nav jāziņo par maksājumiem periodā, kurā netika konstatēta atbilstība visiem nosacījumiem.

4.2. Cik bieži jāziņo dati?

Direktīvas 2006/112/EK 243.b panta 1. punktā, kas pievienots ar Direktīvu (ES) 2020/284, ir paredzēti noteikumi par ziņošanas periodu.

*Dalībvalstis prasa, lai maksājumu pakalpojumu sniedzēji veic pietiekami detalizētu maksājumu saņēmēju un maksājumu uzskaiti attiecībā uz maksājumu pakalpojumiem, ko tie sniedz **katrā kalendārajā ceturksnī**, lai dalībvalstu kompetentās iestādes varētu veikt tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas kontroli, kas saskaņā ar V sadaļas noteikumiem tiek uzskatītas par notikušām dalībvalstī, nolūkā sasniegt mērķi — apkarot ar PVN saistītu krāpšanu.*

Saskaņā ar šo punktu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāveic detalizēta uzskaitē par maksājumu saņēmējiem un maksājumiem, ko tie saņem katru kalendāro ceturksni. Tas ir laikposms, kurā informācija tiek apkopota un uz ko jāatsaucas. Attiecīgi Regulas 904/2010 24.b panta 1. punkta a) apakšpunktā, kas pievienots ar Regulu (ES) 2020/283, ir norādīts laikposms, kurā dalībvalstis apkopo datus.

Katra dalībvalsts vāc informāciju par maksājumu saņēmējiem un maksājumiem, kas minēti Direktīvas 2006/112/EK 243.b pantā.

Katra dalībvalsts no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vāc pirmajā daļā minēto informāciju:

a) ne vēlāk kā tā mēneša beigās, kas seko kalendārajam ceturksnim, uz kuru informācija attiecas;

Šie divi panti kopā norāda laika grafiku, kurā maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāziņo maksājumu dati. Šī ziņošana notiks katru ceturksni, sākot no 2024. gada janvāra, un tās ietvaros maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būs jānosūta dati dalībvalstīm, vēlākais, līdz nākamā mēneša beigām, kas seko pēc kalendārā ceturkšņa, uz kuru dati attiecas.

Nākamajā tabulā ir norādīti četri maksājumu pakalpojumu sniedzēju pārskata periodi un attiecīgie datumi, līdz kuriem dati jāiesniedz dalībvalstīm.

Maksājumu pakalpojumu sniedzēju pārskata periodi:

- 1. periods (janvāris–marts): **30. aprīlis**
- 2. periods (aprīlis–jūnijs): **31. jūlijs**
- 3. periods (jūlijs–septembris): **31. oktobris**
- 4. periods (oktobris–decembris): **31. janvāris**

Kad dalībvalstis ir apkopojušas datus, saskaņā ar 24.b panta 3. punktu tām jānosūta šie dati uz *CESOP* līdz 10. datumam otrajā mēnesī pēc pārskata perioda beigām.

Tālāk redzamajā tabulā ir norādīti termiņi, kādos dalībvalstis nosūta datus uz *CESOP*.

Termiņi datu nosūtīšanai uz CESOP:

- 1. periods (janvāris–marts): **10. maijs**
- 2. periods (aprīlis–jūnijs): **10. augusts**
- 3. periods (jūlijs–septembris): **10. novembris**
- 4. periods (oktobris–decembris): **10. februāris**

4.3. Kas ziņo datus saskaņā ar 243.b panta 3. punktu?

Neatkarīgi no tā, ka uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju var attiekties ziņošanas pienākums, 243.b panta 3. punkts ierobežo maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja pienākumus.

Šā panta 1. punktā noteikto prasību nepiemēro maksājumu pakalpojumiem, ko sniedz maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēji, attiecībā uz jebkuru maksājumu, kurā vismaz viens no maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem atrodas dalībvalstī, kā parāda minētā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC vai jebkāds cits uzņēmuma identifikācijas kods, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju un tā atrašanās vietu. Maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēji minētos maksājumu pakalpojumus tomēr iekļauj 2. punktā minētajā aprēķinā.

Praksē maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam nebūs jāveic uzskaitē par maksājumu saņēmējiem, ja vismaz viens no maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem atrodas

dalībvalstī, kā to apliecina šā maksājumu pakalpojumu sniedzēja *BIC* vai cits uzņēmuma identifikators. Maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam dati būs jāuzglabā un jāziņo tikai tad, ja neviens no maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem neatrodas dalībvalstī.

Piezīme. Prasība par atrašanos dalībvalstī ir balstīta uz dalībvalstu definīciju PVN direktīvas 5. panta 2. punkta teritoriālajā izpratnē un nedrīkst ietvert trešās teritorijas, kā noteikts PVN direktīvas 6. pantā. Tādējādi, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs veic uzņēmējdarbību trešā teritorijā, ziņošana jāveic maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam.

Tas nozīmē, ka gadījumā, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas dalībvalstī, ziņošanas pienākums gulstas tikai uz tiem. Pants neparedz ierobežojumu attiecībā uz to maksājumu pakalpojumu sniedzēju skaitu, kuriem jāziņo par darījumu, proti, ja, pamatojoties uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju uzņēmējdarbības modeli, no maksājuma saņēmēja puses maksājumā ir iesaistīts vairāk nekā viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs (piemēram, saskaņā ar apakšlīgumu), tad visi maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par datu ziņošanu.

Maksājumu atmaksas gadījumā ziņošana jāveic maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kurš ziņoja par sākotnējo darījumu, jo tas ir vislabākajā pozīcijā, lai varētu sasaistīt abus ziņojumus.

Visbeidzot, 243.b panta 3. punkta pēdējā teikumā ir iekļauts īpašs noteikums par robežvērtības aprēķināšanu: pat ja, piemērojot šo noteikumu, maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav pienākuma ziņot par maksājumu, tas tomēr jāiekļauj 25 pārrobežu darījumu robežvērtības aprēķinā un apkopšanā.

Piemērs. Maksājumu pakalpojumu sniedzējs no 1. dalībvalsts (maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs) veic maksājumu darījumus maksājuma saņēmējam, kuram ir maksājumu konts 2. dalībvalstī un vēl viens konts trešā valstī. Konkrēta ceturkšņa laikā maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs izpilda:

- 200 maksājumus uz maksājumu kontu 2. dalībvalstī;
- 20 maksājumus uz maksājumu kontu trešā valstī.

Piemērojot 243.b panta noteikumus, tiek konstatēta atbilstība visiem ziņošanas pienākuma rašanās nosacījumiem, tomēr maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs neziņos par maksājumiem, kas veikti uz maksājumu kontu 2. dalībvalstī, jo par tiem ziņos maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs 2. dalībvalstī.

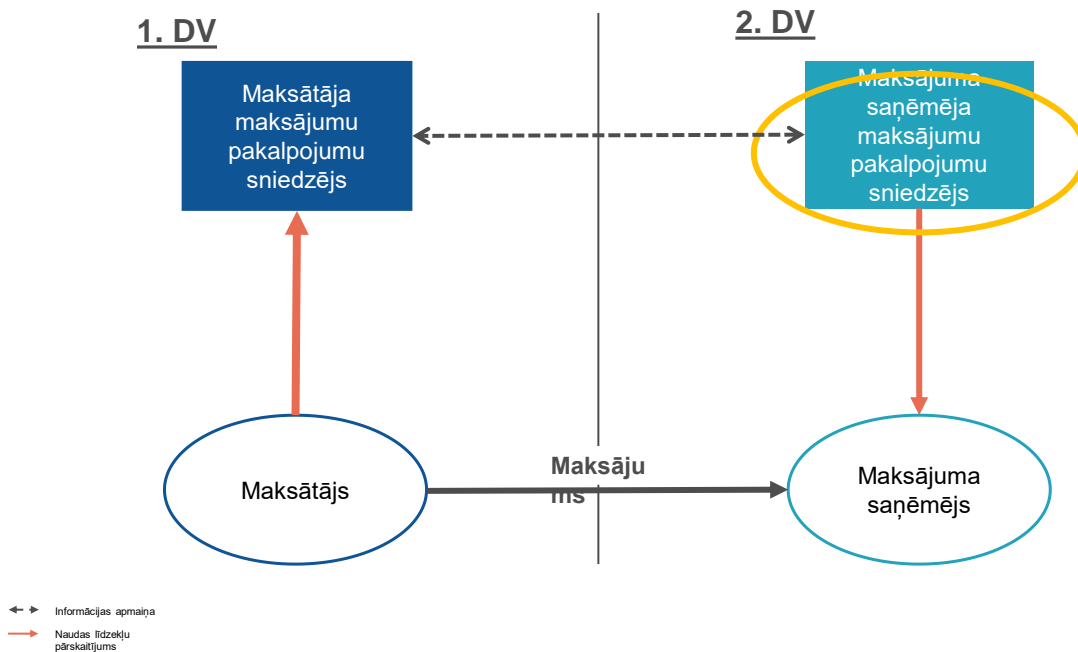
Tomēr tam būs jāziņo par maksājumiem, kas veikti uz trešās valsts maksājumu kontu, jo robežvērtība jāaprēķina, iekļaujot maksājumus uz maksājumu kontu 2. dalībvalstī, un tādējādi skaits pārsniedz 25 pārrobežu maksājumus.

4.3.1. Praktiskā piemērošana

4.3.1.1. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs un maksājuma saņēmējs atrodas dažādās dalībvalstīs

Šis piemērs nepārprotami atspoguļo 243.b pantā izklāstīto noteikumu piemērošanu. Saskaņā ar 243.b panta 3. punktu — ja ir konstatēta atbilstība visiem pārējiem nosacījumiem, par ziņošanas pienākuma izpildi atbildēs tikai maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, ja tas atrodas dalībvalstī.

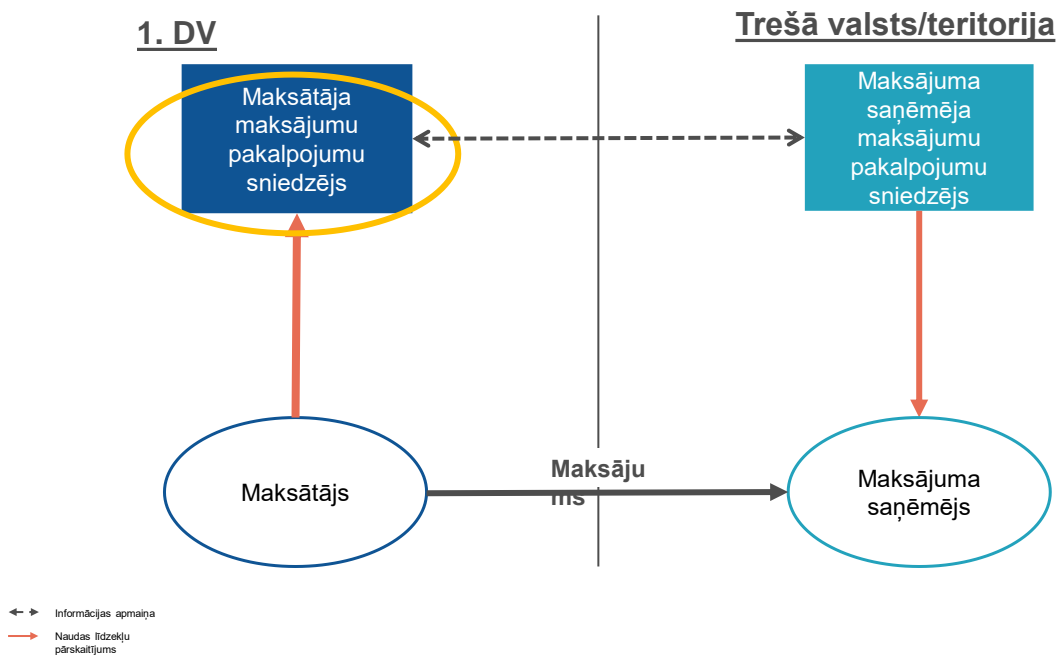
34. attēls. Ziņošana, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas citā dalībvalstī

4.3.1.2. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs un maksājuma saņēmējs atrodas trešā valstī

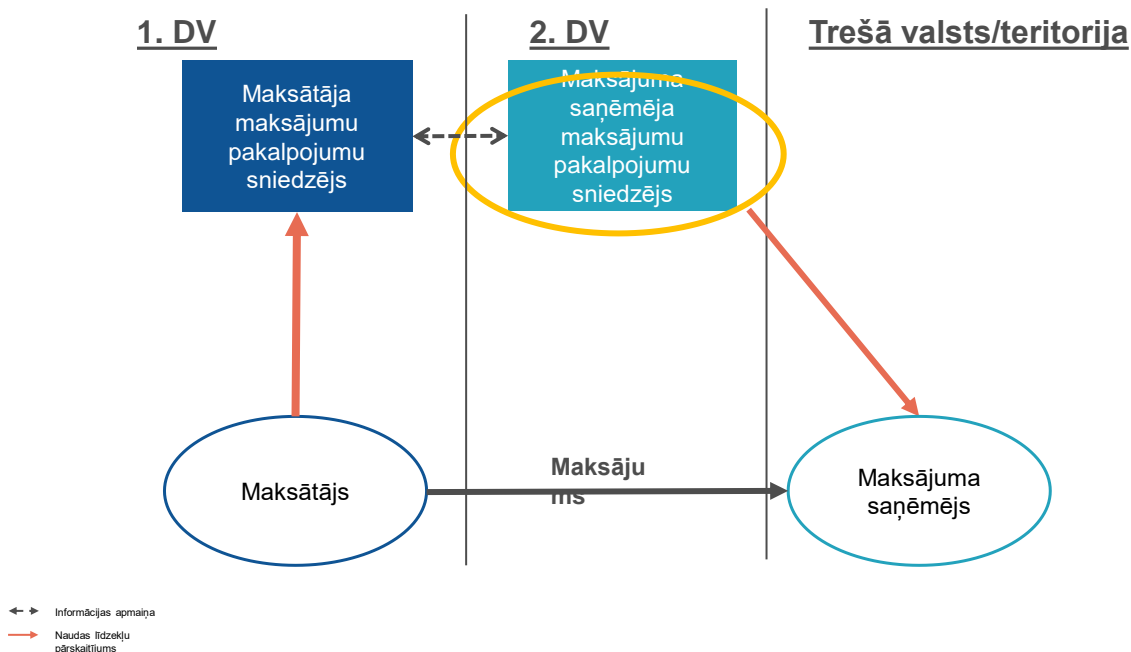
Arī šis piemērs skaidri atspoguļo 243.b pantā paredzēto noteikumu tiešu piemērošanu. Tā kā maksājuma saņēmējam nav maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kas atrodas citā dalībvalstī, par ziņošanas pienākuma izpildi atbildēs maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

35. attēls. Ziņošana, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas trešā valstī vai teritorijā

4.3.1.3. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas dalībvalstī, bet maksājuma saņēmējs — trešā valstī

36. attēls. Ziņošana, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas dalībvalstī, bet maksājuma saņēmējs — trešā valstī vai teritorijā

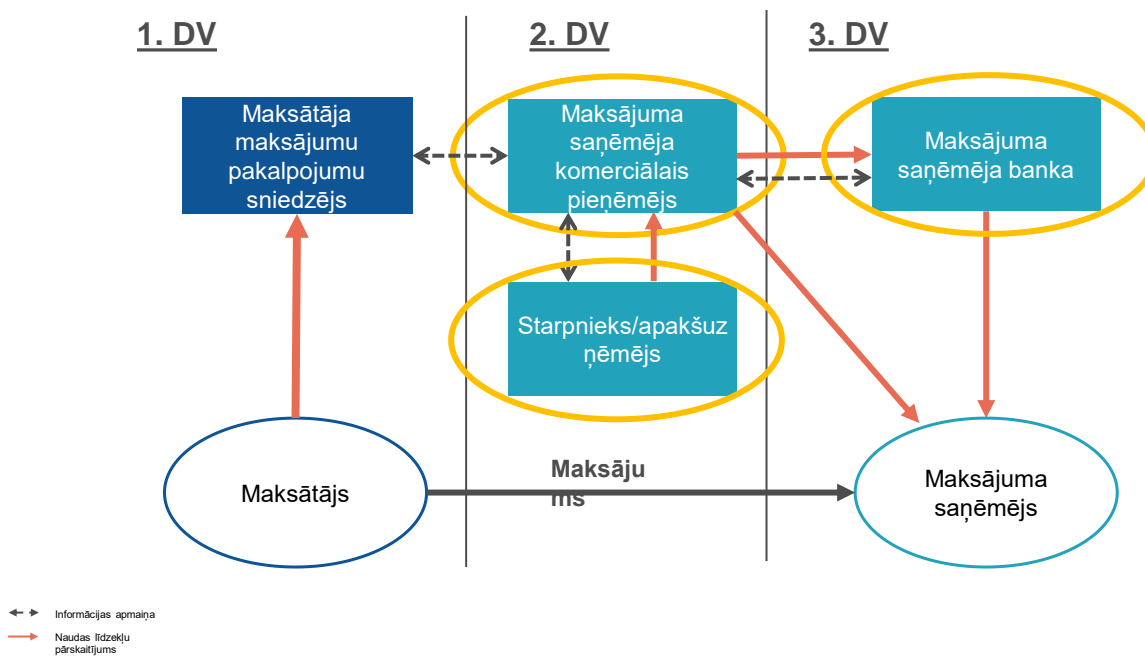
Šajā gadījumā maksājuma saņēmējs, kurš atrodas trešā valstī, izmanto maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš atrodas dalībvalstī. Tā kā 243.b panta 3. punkts ierobežo maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja ziņošanu, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas dalībvalstī, par ziņošanas pienākuma izpildi atbild tikai maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

4.3.1.4. Tāds maksājuma saņēmējs dalībvalstī, kura maksājumu darījumā ir iesaistīti vairāki maksājumu pakalpojumu sniedzēji

Šādā situācijā maksājuma saņēmējs maksājumu darījuma apstrādei izmanto vairākus maksājumu pakalpojumu sniedzējus, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs. Tā kā 243.b panta 3. punkts neparedz nekādus ierobežojumus attiecībā uz to maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēju skaitu, kuri ir atbildīgi par maksājumu ziņošanu, par to atbild visi tie pakalpojumu sniedzēji, kuri atbilst ziņošanas pienākuma darbības jomas nosacījumiem.

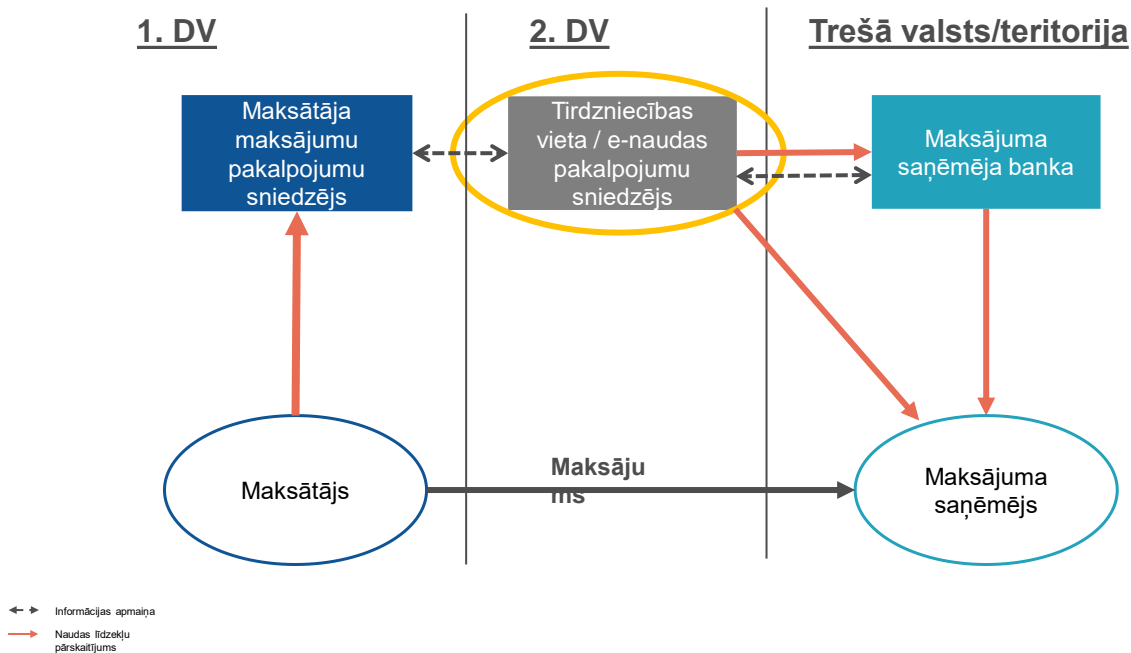
Piezīme. Starpnieks maksājumu darījumā nav atbildīgs par jebkādu maksājumu ziņošanu, ja tas savas darbības ietvaros sniedz tikai tādus tehniskos pakalpojumus, kuri tikai atbalsta maksājumu pakalpojumu sniegšanu, šiem pārskaitāmajiem naudas līdzekļiem nekad nenonākot starpnieka valdījumā, jo šādas vienības nav kvalificējamas kā maksājumu pakalpojumu sniedzēji.

37. attēls. Ziņošana, ja vairāki maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas dalībvalstīs

4.3.1.5. Maksājuma saņēmējs atrodas trešā valstī, bet sadarbojas ar maksājumu pakalpojumu sniedzēju kādā dalībvalstī

38. attēls. Ziņošana, ja vismaz viens maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas dalībvalstī

Šajā piemērā maksājuma saņēmējs atrodas trešā valstī, un viņam ir maksājumu konts pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja ārpus ES. Tomēr, tā kā maksājuma saņēmējs izmanto arī starpnieku Eiropas Savienībā, piemēram, tirdzniecības vietu vai e-naudas pakalpojumu sniedzēju, lai apgādātu ES tirgu, par ziņošanas pienākuma izpildi atbildēs attiecīgais starpnieks.

Maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam un maksājuma saņēmēja bankai, kas atrodas trešā valstī, nebūs jāziņo dati.

4.3.2. EEZ valstu situācija

EEZ valstis ir iekļautas PSD2 teritoriālajā darbības jomā, un EEZ valstīs ārpus Savienības var būt tādi maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kuri sniedz maksājumu pakalpojumus ES. 243.b panta ierobežojuma noteikums ir spēkā tikai tad, ja šie maksājumu pakalpojumu sniedzēji ir pārstāvēti citā dalībvalstī, ko var pārbaudīt, izmantojot IBAN vai citu EEZ maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzņēmuma identifikatoru.

Tas nozīmē, ka gadījumā, ja saskaņā ar tā IBAN vai citu uzņēmuma identifikatoru maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas EEZ valstī, pienākums ziņot datus būs maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam. Turpretim, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs no EEZ valsts pārvalda filiāles dalībvalstī, uz šīm filiālēm attieksies ziņošanas pienākums, un tās varētu tikt uzskatītas par maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

4.4. Kur jāziņo dati?

Noteikumi par to, kur dati jāziņo, ir izklāstīti grozītās PVN direktīvas 243.b panta 4. punkta b) apakšpunktā.

Ja ir piemērojama 1. punktā noteiktā prasība maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, uzskaiti:

b)saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 904/2010 24.b pantu dara pieejamu maksājumu pakalpojumu sniedzēja piederības dalībvalstij vai uzņēmējām dalībvalstīm, kad maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina maksājumu pakalpojumus dalībvalstīs, kas nav piederības dalībvalsts.

Saskaņā ar šo pantu maksājumu pakalpojumu sniedzēji paziņo maksājumu datus savai piederības dalībvalstij vai, ja tie sniedz maksājumu pakalpojumus vairākās dalībvalstīs, uzņēmējai(-ām) dalībvalstij(-īm).

Piederības dalībvalsts un uzņēmējas dalībvalsts definīcijas ir norādītas direktīvas 243.a pantā ar tiešu atsauci uz attiecīgo PSD2 pantu.

Saskaņā ar PSD2 definīciju piederības dalībvalsts būs dalībvalsts, kurā maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir pieprasījis un saņēmis maksājumu licenci un kurai būtu jāatbilst tai dalībvalstij, kur atrodas šā pakalpojumu sniedzēja juridiskā adrese vai galvenais birojs.

Savukārt uzņēmēja dalībvalsts būs jebkura dalībvalsts, kura nav piederības valsts un kurā maksājumu pakalpojumu sniedzējs sniedz maksājumu pakalpojumus ar pārstāvja, filiāles starpniecību vai tiešā veidā.

Piemērs: maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir 1. dalībvalsts maksājumu licence, un tas arī sniedz maksājumu pakalpojumus 2. dalībvalstī ar filiāles starpniecību un 3. dalībvalstī ar pārstāvja starpniecību.

Piemērojot noteikumus, šim maksājumu pakalpojumu sniedzējam būs jāziņo par maksājumiem, ko tas veic 1. dalībvalstī uz 1. dalībvalsti, par maksājumiem, ko tas veic 2. dalībvalstī uz 2. dalībvalsti, un par maksājumiem, ko tas veic 3. dalībvalstī uz 3. dalībvalsti.

2. piemērs: e-naudas nodrošinātājam ir maksājumu licence maksājumu pakalpojumu sniegšanai no 1. dalībvalsts. Tas attiecīgi balstās uz atļauju piešķiršanas noteikumiem, lai sniegtu maksājumu pakalpojumus visās pārējās Savienības dalībvalstīs. Saskaņā ar 243.b panta 4. punkta noteikumu e-naudas nodrošinātājs ziņos datus visās dalībvalstīs par attiecīgajiem maksājumiem, ko tas veic katrā no tām.

4.4.1. *Tieša maksājumu pakalpojumu sniegšana uzņēmējās dalībvalstīs*

Noteikt dalībvalstis, kurās maksājumu pakalpojumu sniedzējam būtu jāziņo par veiktajiem maksājumiem, ir vienkāršāk, ja tam ir fiziska klātbūtne šajās dalībvalstīs, piemēram, ja tas sniedz pakalpojumus ar filiāles vai pārstāvja starpniecību. Gadījums, kad viena dalībvalsts sniedz maksājumu pakalpojumus tiešā veidā citai dalībvalstij, ir nedaudz sarežģītāks, jo nav fiziskas klātbūtnes, kas ļauj skaidri nošķirt darbības uzņēmējā dalībvalstī un piederības dalībvalstī.

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāievēro to maksājumu licences nosacījumi, lai noteiktu, kur tie var sniegt pakalpojumus. Maksājumu pakalpojumu sniedzējam jāinformē uzņēmējas dalībvalsts iestāde, pirms tas var sniegt maksājumu pakalpojumus konkrētās dalībvalsts teritorijā, kas attiecīgi tiek dokumentēts šīs dalībvalsts maksājumu pakalpojumu sniedzēju reģistrā¹³. Izmantojot šo reģistru un izmantojot informāciju, kas pieejama tā klientu datubāzē, maksājumu pakalpojumu sniedzējam būtu jāspēj skaidri noteikt, kuri pakalpojumi kur tiek sniegti.

¹³ Informāciju par maksājumu pakalpojumu sniedzēja piederības un uzņēmējām dalībvalstīm var atrast arī Eiropas Bankas iestādes tīmekļa vietnē (<https://euclid.eba.europa.eu/register/>).

Piemērs: e-naudas pakalpojumu sniedzējam ir maksājumu licence 1. dalībvalstī, bet tas arī sniedz maksājumu pakalpojumus 2. un 3. dalībvalstī. Lai noteiktu, kādi dati jāziņo katrā dalībvalstī, tam jābalstās uz maksājumu licenci un klientu atrašanās vietu.

Tādējādi, ja e-naudas pakalpojumu sniedzējs darbojas kā maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs attiecībā uz maksājumiem, kuri tiek veikti no 1. dalībvalsts uz trešo valsti, tas ziņos par šiem maksājumiem 1. dalībvalstī. Ja tas darbojas kā maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs attiecībā uz maksājumiem no 3. dalībvalsts uz 2. dalībvalsti, tas ziņos par šiem maksājumiem 2. dalībvalstī.

4.4.2. Situācija EEZ valstīs (Islande, Lihtenšteina, Norvēģija)

Kā paskaidrots 2.1.1. sadaļā, PSD2 attiecas arī uz valstīm, kas ir EEZ dalībvalstis. Tas nozīmē, ka šīs valstis var likumīgi iegūt maksājumu licenci savā mītnes valstī un pēc tam izmantot atļauju piešķiršanas noteikumus, lai sniegtu maksājumu pakalpojumus visā Eiropas Savienībā, tostarp tiešā veidā sniedzot maksājumu pakalpojumus bez fiziskas klātbūtnes.

Kā minēts 4.3.2. sadaļā, maksājumi uz EEZ valstīm tiek uzskatīti par maksājumiem trešām valstīm. Šādos gadījumos maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, ziņos par maksājumu maksātāja dalībvalstī (neatkarīgi no tā, vai tā ir šī pakalpojumu sniedzēja uzņēmēja vai piederības dalībvalsts).

Savukārt maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību EEZ valstīs un kuri sniedz maksājumu pakalpojumus Eiropas Savienībā, būs jāziņo par šiem maksājumiem savā uzņēmējā dalībvalstī. Tomēr joprojām tiek piemēroti 243.b panta noteikumi, un CESOP ietvaros jāziņo tikai par maksājumiem, ko Eiropas Savienībā iniciējis maksātājs (vai tiešā debeta maksājuma gadījumā, balstoties uz maksātāja pilnvarojumu) (saskaņā ar 243.c panta noteikumiem par atrašanās vietu). Šiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem nevajadzētu ziņot par maksājumiem, kas iniciēti no EEZ valsts.

Piemērs: maksājumu pakalpojumu sniedzējs ar maksājumu licenci no Norvēģijas sniedz maksājumu pakalpojumus Zviedrijā un Islandē. Saskaņā ar 243.b panta noteikumiem šis maksājumu pakalpojumu sniedzējs:

- ziņos Zviedrijā par visiem maksājumiem, ko maksātāji no Zviedrijas iniciējuši Norvēģijā, Islandē vai jebkurā citā trešā valstī;
- ziņos Zviedrijā par visiem maksājumiem, kas tiek nosūtīti maksājumu saņēmējiem Zviedrijā, ja maksātājs atrodas citā dalībvalstī, nevis Zviedrijā;
- neziņos par maksājumiem starp Norvēģiju un Islandi vai starp Norvēģiju vai Islandi un jebkuru trešo valsti;
- neziņos par maksājumiem, ko maksātāji Zviedrijā ir iniciējuši attiecībā uz maksājumu saņēmējiem citā dalībvalstī.

4.5. Kādi dati maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāziņo?

To datu saraksts, par kuriem jāziņo, ir noteikts grozītās Direktīvas 2006/112/EK 243.d pantā, un šos datus var iedalīt divās datu kopās — dati, kas saistīti ar maksājuma saņēmēju (243.d panta 1. punkts), un dati, kas saistīti ar katru maksājuma saņēmēja saņemto maksājumu (243.d panta 2. punkts).

1. Uzskaitē, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāveic, ievērojot 243.b pantu, ietver šādu informāciju:

- a) BIC vai jebkādu citu uzņēmuma identifikācijas kodu, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju;
- b) maksājuma saņēmēja vārdu vai uzņēmuma nosaukumu, kāds tas ir maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzskaitē;
- c) ja pieejams — jebkādu maksājuma saņēmēja PVN identifikācijas numuru vai citu attiecīgās valsts nodokļa maksātāja reģistrācijas numuru;
- d) IBAN vai, ja IBAN nav pieejams, jebkādu citu identifikatoru, kas nepārprotami identificē maksājuma saņēmēju un sniedz tā atrašanās vietu;
- e) BIC vai jebkādu citu uzņēmuma identifikācijas kodu, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā, un sniedz tā atrašanās vietu, ja maksājuma saņēmējs saņem naudas līdzekļus, neizmantojot nekādu maksājumu kontu;
- f) ja pieejams — maksājuma saņēmēja adresi, kāda tā ir maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzskaitē;
- g) visu pārrobežu maksājumu datus, kas minēti 243.b panta 1. punktā;
- h) datus par visām maksājumu atmaksām, kuras identificētas kā tādas, kas attiecas uz g) apakšpunktā minētajiem pārrobežu maksājumiem.

2. Šā panta 1. punkta g) un h) apakšpunktā minētajā informācijā ietver šādus datus:

- a) maksājuma vai maksājuma atmaksas datumu un laiku;
- b) maksājuma vai maksājuma atmaksas summu un valūtu;
- c) tā maksājuma izcelsmes dalībvalsti, ko saņēmis maksājuma saņēmējs vai kas saņemts tā vārdā, attiecīgi atmaksas galamērķa dalībvalsti un informāciju, kas izmantota, lai noteiktu maksājuma vai maksājuma atmaksas izcelsmi vai galamērķi saskaņā ar 243.c pantu;
- d) jebkādu atsauci, kas nepārprotami identificē maksājumu;
- e) attiecīgā gadījumā — informāciju, ka maksājums ir iniciēts tirgotāja fiziskajās telpās.

Šie dati jānosūta, izmantojot standarta XML veidlapu, kas detalizētāk aprakstīta Īstenošanas regulas pielikumā¹⁴. Veidlapas specifikācija (XML shēmas definīcija) kopā ar lietotāja rokasgrāmatu ir pieejama īpaši šim nolūkam paredzētajā Eiropas Komisijas tīmekļa vietnes CESOP lapā¹⁵.

Ņemot vērā daudzos datu elementus, ko var apkopot norādīšanai dažādajos laukos, nākamajā sadaļā ir galvenokārt detalizēti izklāstīts, ko ir paredzēts ievadīt katrā datu laukā, un mēģināts sniegt datu elementu piemērus attiecībā uz katru no galvenajām maksājuma metodēm, par kurām varētu būt jāziņo CESOP. Šis saraksts nav pilnīgs, un arī citi elementi var būt derīgi, ja vien tie atbilst 243.d pantā uzskaitītajiem datiem.

¹⁴https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2022-04/C_2022_2043_FI_COMMISSION_IMPLEMENTING_REGULATION_EN_V3_P1_1727569-1.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/central-electronic-system-payment-information-cesop_en

4.5.1. Pārskats par datu elementiem

Saskaņā ar Īstenošanas regulas pielikumu elektroniskajā veidlapā, kas atspoguļo saskaņā ar PVN direktīvas 243.d pantu prasītos datus, jāiekļauj 15 galvenie datu elementi.

Šie datu elementi ir uzskaitīti tālāk redzamajā tabulā, kas arī satur aprakstu par to, ko šie dati apzīmē un vai tie jāsniedz obligāti. Tabula ir balstīta uz šādām definīcijām:

- **obligāti:** šis datu elements jāsniedz un jānorāda veidlapā vienmēr. Nenorādot šo datu elementu, veidlapa tiks noraidīta, un līdz ar to ziņošanas pienākums nebūs izpildīts;
- **fakultatīvi obligāti:** šis datu elements jānorāda vienmēr, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējam tas ir pieejams. Nenorādot šo datu elementu, ja tas ir pieejams, ziņošanas pienākums nebūs izpildīts. Taču, ja attiecīgie dati maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav pieejami un lauks nav aizpildīts, veidlapa netiks noraidīta, un ziņošanas pienākums joprojām tiks uzskatīts par izpildītu;
- **obligāti, ja piemērojams:** šis datu elements jānorāda, kad stājas spēkā īpašie nosacījumi tā pieprasīšanai. Nenorādot šo datu elementu, kad minētie nosacījumi ir stājušies spēkā, veidlapa tiks noraidīta, un ziņošanas pienākums nebūs izpildīts. Ja šie nosacījumi nav spēkā, minētie dati nebūs jāsniedz. Lielākā daļa datu elementu, kas atzīmēti kā tādi, ir saistīti ar izvēli starp divām iespējām, kas ir savstarpēji izslēdzošas.

2. tabula. Pārskats par nosūtāmajiem datu elementiem

Aile Nr.	Datu elements Nosaukums	243.d pants	Apraksts	Obligāti
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	1. punkta a) apakšpunkts	Šis datu elements tiks izmantots, lai identificētu maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kas ziņo maksājumu datus nodokļu iestādei. Ziņojamie dati būtu šādi: <ul style="list-style-type: none">• datus ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzņēmuma identifikācijas kods (BIC), kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 260/2012¹⁶ 2. panta 16. punktā; vai• kāds cits uzņēmuma identifikācijas kods, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš nosūta datus. Tas var būt valsts	Obligāti

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 260/2012 (2012. gada 14. marts), ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro un groza Regulu (EK) Nr. 924/2009 (OV L 94, 30.3.2012., 22. lpp.).

			<p>identifikators, piemēram, uzņēmuma numurs, valsts reģistrācijas numurs u. c.</p> <p>Šo aili nedrīkst sajaukt ar datu elementu 5. ailē. Lai gan pieprasītie identifikatori ir vienādi, 1. aile attiecas uz datus ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja identifikatoru, savukārt 5. ailē jānorāda tā maksājumu pakalpojumu sniedzēja identifikators, kurš rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā, un tas var atšķirties no datus ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja, ja maksājums tiek veikts ārpus ES.</p>	
2	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	1. punkta b) apakšpunkts	<p>Šajā laukā jānorāda visi pieejamie maksājuma saņēmēja vārdi/nosaukumi, kas iekļauti maksājumu pakalpojumu sniedzēju uzskaitē. Ja maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav uzskaites par maksājuma saņēmēju, maksātāja norādīto vārdu/nosaukumu uzskata par uzskaitē reģistrēto vārdu/nosaukumu. Vārds/nosaukums var būt juridiskais nosaukums, firmas darījumos izmantotais nosaukums, <i>DBA</i> nosaukums, reģistrācijai un kontaktpersonu norādīšanai izmantotais vārds/nosaukums utt.</p> <p>Ja uzskaitē iekļautais vārds/nosaukums neatbilst vārdam/nosaukumam, ko maksātājs ievadījis, lai iniciētu maksājuma darījumu, tiek dota priekšroka uzskaitē iekļautajam vārdam/nosaukumam.</p>	Obligāti
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	1. punkta c) apakšpunkts	<p>Šajā laukā jānorāda visi pieejamie maksājuma saņēmēja nodokļa maksātāja identifikācijas numuri. Tie var ietvert Eiropas PVN identifikācijas numuru, valsts PVN identifikācijas numuru, nodokļa maksātāja identifikācijas numuru (NMIN) vai jebkuru valsts reģistrētu numuru, kas, lai gan nav stingri saistīts ar nodokļu vajadzībām un nav nodokļu iestādes izsniegts, tiek izmantots šādiem mērķiem un nodrošina tā turētāja unikālo identifikāciju (piemēram, sociālā nodrošinājuma numuri, uzņēmuma reģistrācijas numurs u. c.).</p>	Fakultatīvi obligāti
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	1. punkta d) apakšpunkts	<p>Šā lauka mērķis ir precīzi identificēt maksājuma saņēmēja maksājumu kontu, uz kuru tiek pārskaitīti naudas līdzekļi. Attiecīgi tajā jānorāda viens no šādiem identifikatoriem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maksājuma saņēmēja maksājumu konta <i>IBAN</i>, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 260/2012 2. panta 15. punktā; vai • jebkurš cits identifikators, kas nepārprotami identificē darījumā iesaistīto maksājuma saņēmēju un norāda tā atrašanās vietu. Tas var ietvert tirgotāja ID (<i>Merchant ID</i>, <i>MID</i>), e-naudas kontus, <i>SWIFT</i> reģistrācijas numurus, nacionālo kontu numurus utt. <p>243.d panta 1. punkta d) apakšpunktā <i>IBAN</i> ir noteikts kā prioritārs. Tikai tad, ja tas nav pieejams, jānorāda cits identifikators.</p>	Obligāti, ja piemērojams — gadījumā, ja naudas līdzekļi tiek pārskaitīti uz maksājuma saņēmēja maksājumu kontu.
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja <i>BIC/ID</i>	1. punkta e) apakšpunkts	<p>Šā lauka mērķis ir identificēt maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kas darbojas maksājuma saņēmēja vārdā, kad maksājuma saņēmējs saņem naudas līdzekļus bez maksājumu konta esamības (bezkonta naudas pārvedums). Tā kā maksājumu konta nav, nevar iegūt un norādīt tā identifikatoru 4. ailē. Tādējādi ziņojumu sniedzējai vienībai būs jānorāda</p>	Obligāti, ja piemērojams un ja naudas līdzekļi tiek pārskaitīti maksājuma saņēmējam bez maksājumu konta.

			<p>tā maksājumu pakalpojumu sniedzēja identifikators, kurš darbojas maksājuma saņēmēja vārdā.</p> <p>Šajā laukā jānorāda kādi no šiem datiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> tā maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzņēmuma identifikācijas kods (<i>BIC</i>), kurš rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 260/2012 2. panta 16. punktā; vai kāds cits uzņēmuma identifikācijas kods, kas nepārprotami identificē maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā. Tas var būt valsts identifikators, piemēram, uzņēmuma numurs, valsts reģistrācijas numurs u. c. <p>Šajā laukā prasītos datus nevajadzētu sajaukt ar datiem, kas pieprasīti 1. ailē (sk. iepriekš). Turklāt 4. un 5. aile ir viena otru izslēdzoša, un jāaizpilda tikai viena no tām.</p>	
6	Maksājuma saņēmēja adrese	1. punkts a f) apakšpunkts	<p>Šajā laukā jānorāda visas pieejamās maksājuma saņēmēja adreses, kas ir iekļautas maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzskaitē. Adreses var ietvert juridisko adresi, uzņēmuma adresi, noliktavas adresi, kā arī e-pasta adreses, tīmekļa lapu adreses vai IP adresi.</p> <p>Pamatojoties uz maksājumu pakalpojumu sniedzēja rīcībā esošajiem datiem, adrese var būt vairāk vai mazāk detalizēta, sākot no valsts un beidzot ar ielas norādi. Turklāt norādītā adrese nav jāsaskaņo ar adresi, kas izmantota saskaņā ar 243.c pantu, lai noteiktu maksājuma saņēmēja atrašanās vietu. Tas nozīmē, piemēram, ka norādītā adrese var būt citā valstī, nevis maksājuma saņēmēja maksājumu konta (<i>IBAN</i>) valstī.</p> <p>Šo lauku aizpilda tikai tad, ja maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzskaitē ir vismaz viena maksājuma saņēmēja adrese. Ja maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzskaitē nav adreses, bet adresi var secināt no maksājumu konta (piemēram, no <i>IBAN</i> valsts koda), šis lauks nav jāaizpilda.</p>	Fakultatīvi obligāti
7	Atmaksa	1. punkts a h) apakšpunkts	<p>Šis lauks ir paredzēts, lai nošķirtu <u>maksātāja veiktus</u> maksājumus un <u>maksātājam atmaksātus</u> naudas līdzekļus.</p> <p>Šāda atmaksa var ietvert ne tikai tehnisku atmaksu, kā definēts <i>PSD2</i>, bet arī komerciālu atmaksu vai jebkāda cita veida atmaksu, ja vien maksājumu pakalpojumu sniedzējs par to ir informēts. Ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nezina, ka darījums ir atmaksa, tam par to jāziņo kā par parastu maksājumu (ņemot vērā, ka ir spēkā visi pārējie ziņošanas nosacījumi).</p> <p>Šajā laukā maksājumu pakalpojumu sniedzēji norāda, ka maksājums ir atmaksa. 14. ailē jānorāda atmaksas darījuma ID un atsauce uz sākotnējo darījumu.</p>	Obligāti, ja piemērojams
8	Datums/laiks	2. punkts a	<p>Šajā laukā jānorāda maksājuma datums un laiks. Ņemot vērā, ka attiecībā uz vienu maksājuma darījumu var būt aktuāli</p>	Obligāti

		a) apakš punkts	vairāki datumi, maksājumu pakalpojumu sniedzēji var ziņot par vairākiem datumiem. Tomēr, lai atvieglotu vairākkārtīgas ziņošanas konstatēšanu un ziņošanas standartizāciju, turpmākajās sadaļās katrai maksājuma metodei ir norādīts vismaz viens datums, kurš ir kopīgs visiem vienā maksājuma darījumā iesaistītajiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem un par kuru vienmēr būtu jāziņo (sk. tālāk).	
9	Summa	2. punkt a b) apakš punkts	Šajā laukā jānorāda maksājuma darījuma vai maksājuma atmaksas kopējā summa.	Obligāti
10	Valūta	2. punkt a b) apakš punkts	Šajā laukā jānorāda maksājuma darījuma vai atmaksas darījuma valūta. Ja notiek valūtas maiņa, maksājuma summu uzrāda sākotnējā valūtā pirms tās rezervēšanas un valūtas konvertēšanas, ko veic kāds no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.	Obligāti
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	2. punkt a c) apakš punkts	Šajā laukā jānorāda maksājuma saņēmēja saņemtā maksājuma izcelsmes dalībvalsts kods. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jānorāda izcelsmes dalībvalsts, kas izriet no 13. ailē norādītās informācijas, saskaņā ar 243.c pantu. Gadījumos, kad maksājumu pakalpojumu sniedzējs attiecībā uz maksājuma izcelsmi var identificēt vairākas dalībvalstis, tam jānorāda tā dalībvalsts, kura visprecīzāk atbilst maksātāja atrašanās vietai (sk. 3.1.1. sadaļu).	Obligāti, ja piemērojams un ja darījums ir maksājums
12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	2. punkt a c) apakš punkts	Šajā laukā jānorāda maksātāja saņemtās atmaksas galamērķa dalībvalsts kods. Šajā gadījumā tiek piemēroti visi noteikumi, kas attiecas uz 11. aili.	Obligāti, ja piemērojams un ja darījums ir atmaksa saskaņā ar 7. aili
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	2. punkt a c) apakš punkts	Šajā laukā saskaņā ar 243.c pantu jāsniedz informācija, ko izmanto, lai noteiktu maksājuma izcelsmi vai atmaksas galamērķi. Informācija var ietvert jebkuru datu elementu, kas pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kā aprakstīts 11. ailē (<i>IBAN</i> , adrese, kartes numurs utt.). Ir svarīgi atzīmēt, ka šajā laukā jānorāda tikai tas, kādi dati tika izmantoti, un paši dati nav jānosūta. Tas nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējs, piemēram, norādīs, ka maksātāja atrašanās vieta dalībvalstī tika noteikta, balstoties uz maksātāja maksājumu konta <i>IBAN</i> . Tomēr paša maksātāja <i>IBAN</i> nekad nav jānosūta.	Obligāti
14	Darījuma ID	2. punkt a d) apakš punkts	Šā lauka mērķis ir ļaut vienkārši identificēt maksājumu dublikātus. Šajā laukā jānorāda visas atsaucēs, kas nepārprotami identificē maksājuma darījumu. Ja ir pieejami vairāki darījumu identifikatori, par prioritāru vienmēr būtu jāuzskata tas, kurš tiek nodots maksājumu ķēdē	Obligāti

			<p>un ir pieejams citiem šīs ķēdes maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.</p> <p>Atmaksas gadījumā, kā detalizēti norādīts 7. ailē, darījuma identifikatoram, kas norādīts attiecībā uz atmaksu, jābūt identiskam vai vismaz jāietver sākotnējā darījuma identifikators.</p>	
15	Fiziska klātbūtne	2. punkts a) e) apakšpunkts	<p>Šā lauka mērķis ir ļaut vienkārši identificēt fiziskos maksājumus, ko maksātājs veicis maksājuma saņēmēja telpās, pretēji tiešsaistes maksājumiem.</p> <p>Šajā laukā jāsniedz jebkura atsauce, kas norāda uz maksātāja klātbūtni tirgotāja fiziskajās telpās maksājuma iniciēšanas laikā.</p>	Obligāti, ja piemērojams

4.5.2. *Dati, kas jāziņo attiecībā uz katru maksājuma metodi*

4.5.2.1. Kredīta pārvedums

Veicot parastu kredīta pārvedumu, maksātājs iniciēs savā bankā maksājuma uzdevumu, lai pārskaitītu naudas līdzekļus uz maksājuma saņēmēja bankas kontu.

3. tabula. Pārskats par datu elementiem, kas jānosūta attiecībā uz kredīta pārvedumu

Nr.	Datu elements	Pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam		Pieņemts iespējamais standarta formāts	Piezīmes
		Maksātājs	Maksājuma saņēmējs		
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Jā	Jā	BIC (ISO 9362)	
2	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Jā	Jā		
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	Ne vienmēr	Ne vienmēr	ES PVN numuram jāatbilst ES standartiem. Attiecībā uz citiem identifikatoriem nav jāpiemēro standarti.	PVN numurs / NMIN nav obligāti elementi maksājumu apstrādei. Tie var būt pieejami kopā ar citiem identifikatoriem dažos gadījumos vai saskaņā ar stingrākām valsts tiesību aktu prasībām. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri neapko informāciju par savu klientu PVN numuru / NMIN, nav pienākuma nosūtīt šos datus. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, visticamāk, būs PVN numurs / NMIN vai cits identifikators, pamatojoties uz "pazīsti savu klientu" (turpmāk tekstā "KYC") prasībām.
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	Jā	Jā	IBAN (ISO 13616)	Maksājumiem uz valsti, kurā netiek izmantots IBAN, tā vietā var norādīt nacionālo kontu numurus.
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Nav piemērojams	Nav piemērojams	/	Veicot kredīta pārvedumus, vienmēr jābūt pieejamam konta numuram.
6	Maksājuma saņēmēja adrese	Ne vienmēr	Jā	/	Lai apstrādātu maksājumus, kad tiek veikti kredīta pārvedumi, adrese nav obligāti jānorāda, bet tai jābūt pieejamai maksājuma saņēmēja maksājumu

					pakalpojumu sniedzējiem, pamatojoties uz KYC pienākumiem.
7	Atmaksa	Jā	Jā	/	
8	Datums/laiks	Jā	Jā	Norēķinu datums	
9	Summa	Jā	Jā	Summa jānorāda ar diviem cipariem aiz komata.	
10	Valūta	Jā	Jā	ISO 4217	
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	
12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	Jā	Jā	Nav piemērojams	
14	Darījuma ID	Jā	Jā	Nav standarta	Kredīta pārvedumu darījumu ID ir maksājumu pakalpojumu sniedzēja īpašums, un tie ir unikāli tikai maksājumu pakalpojumu sniedzēja sistēmas ietvaros.
15	Fiziska klātbūtne	Nav piemērojams	Nav piemērojams		

4.5.2.2. Tiešā debeta maksājumi

Kā aprakstīts 1. sadaļā, tiešā debeta maksājumi galvenokārt darbojas kā kredīta pārvedumi, izņemot to, ka maksājumu iniciē maksājuma saņēmējs, nevis maksātājs. Ir svarīgi vēlreiz uzsvērt, ka pašlaik nav spēkā esošu standartu attiecībā uz tiešā debeta maksājumiem ārpus *SEPA*. Līdz ar to starptautiskie tiešā debeta maksājumi tiek veikti, balstoties uz *ad-hoc* noteikumiem, kuri ir pārņemti no *SEPA* noteikumiem vai no valstu sistēmām. Šā iemesla dēļ tālāk redzamajā attēlā galvenā uzmanība ir pievērsta standartiem, kuri ir piemērojami attiecībā uz maksājuma saņēmēja veikto ziņošanu, jo nepastāv standarti ziņošanai, ko maksātājs veic saistībā ar maksājumiem ārpus ES.

4. tabula. Pārskats par datu elementiem, kas jānosūta attiecībā uz tiešā debeta maksājumiem

Nr.	Datu elements	Pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam		Pieņemts iespējamais standarta formāts	Piezīmes
		Maksātājs	Maksājuma saņēmējs		
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Nav piemērojams	Jā	BIC (ISO 9362)	
2	Maksājuma saņēmēja	Nav	Jā		

	vārds/nosaukums	piemērojams			
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	Nav piemērojams	Ne vienmēr	ES PVN numuram jāatbilst ES standartiem. Attiecībā uz citiem identifikatoriem nav jāpiemēro standarti.	PVN numurs / NMIN nav obligāti elementi maksājumu apstrādei. Tie var būt pieejami kopā ar citiem identifikatoriem dažos gadījumos vai saskaņā ar stingrākām valstu tiesību aktu prasībām. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri neapkopo informāciju par savu klientu PVN numuru / NMIN, nav pienākuma nosūtīt šos datus. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, visticamāk, būs PVN numurs / NMIN vai citi identifikatori, pamatojoties uz “pazīsti savu klientu” (“KYC”) prasībām.
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	Nav piemērojams	Jā	IBAN (ISO 13616)	
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Nav piemērojams	Nav piemērojams	/	Konta numuram vienmēr jābūt pieejamam attiecībā uz tiešā debeta maksājumiem.
6	Maksājuma saņēmēja adrese	Nav piemērojams	Jā	/	Lai apstrādātu tiešā debeta maksājumus, adrese nav obligāti jānorāda, bet tai jābūt pieejamai maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, pamatojoties uz KYC pienākumiem.
7	Atmaksa	Nav piemērojams	Jā	/	
8	Datums/laiks	Nav piemērojams	Jā	Norēķinu datums	
9	Summa	Nav piemērojams	Jā	Summa jānorāda ar diviem cipariem aiz komata.	
10	Valūta	Nav piemērojams	Jā	ISO 4217	
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	Nav piemērojams	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	

12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	Nav piemērojams	Jā	ISO 3166-1 trīsburtna kods	
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	Nav piemērojams	Jā	Nav piemērojams	
14	Darījuma ID	Nav piemērojams	Jā	/	Tiešā debeta maksājumu darījumu ID pieder maksājumu pakalpojumu sniedzējam, un tie ir unikāli tikai maksājumu pakalpojumu sniedzēja sistēmas ietvaros.
15	Fiziska klātbūtne	Nav piemērojams	Nav piemērojams	/	

4.5.2.3. Bezkonta naudas pārvedumi

Bezkonta naudas pārvedumi no citām maksājumu metodēm atšķiras ar to, ka maksājumu veikšanai nav obligāti nepieciešams maksājumu konts. Lai gan mūsdienās bezkonta naudas pārveduma uzdevumos ir iespējams iekļaut maksājumu kontus, joprojām ir iespējams pārskaitīt līdzekļus, tos nenorādot. Līdz ar to galvenā atšķirība bezkonta naudas pārvedumu iestādēm būs identifikatora norādīšana 5. ailē, lai identificētu izmaksas partneri, ja nav maksājumu konta identifikatora.

5. tabula. Pārskats par datu elementiem, kas jānosūta attiecībā uz bezkonta naudas pārvedumiem

Nr.	Datu elements	Pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam		Pieņemts iespējamais standarta formāts	Piezīmes
		Maksātājs	Maksājuma saņēmējs		
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Jā	Jā	BIC (ISO 9362)	
2	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Jā	Jā		
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	Ne vienmēr	Ne vienmēr	ES PVN numuram jāatbilst ES standartiem. Attiecībā uz citiem identifikatoriem nav jāpiemēro standarti.	PVN numurs / NMIN nav obligāti elementi maksājumu apstrādei. Tie var būt pieejami kopā ar citiem identifikatoriem dažos gadījumos vai saskaņā ar stingrākām valstu tiesību aktu prasībām. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri neapko informāciju par savu klientu PVN numuru / NMIN, nav pienākuma nosūtīt šos datus. Maksājuma saņēmēja maksājumu

					pakalpojumu sniedzējiem, visticamāk, būs PVN numurs / NMIN vai citi identifikatori, pamatojoties uz KYC prasībām.
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	Nav piemērojams	Nav piemērojams	IBAN (ISO 13616)	Veicot tradicionālus bezkonta naudas pārvedumus, nav nepieciešams norādīt maksājumu kontu. Tomēr ir iespējams sniegt informāciju. Ja tas tā ir, tad tas jānorāda BIC vietā 5. ailē.
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Jā	Jā	BIC (ISO 9362)	BIC vai cits identifikators ļauj identificēt maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kuram tiek nosūtīti naudas līdzekļi. Ja BIC nav pieejams, var norādīt jebkuru valsts identifikācijas numuru, ja vien tas ļauj unikāli identificēt maksājumu pakalpojumu sniedzēju.
6	Maksājuma saņēmēja adrese	Ne vienmēr	Jā	/	Lai apstrādātu ar bezkonta naudas pārvedumu starpniecību veiktus maksājumus, adrese nav obligāti jānorāda, bet tai jābūt pieejamai maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, pamatojoties uz KYC pienākumiem.
7	Atmaksa	Jā	Jā	/	
8	Datums/laiks	Jā	Jā	Izpildes datums	
9	Summa	Jā	Jā	Summa jānorāda ar diviem cipariem aiz komata.	
10	Valūta	Jā	Jā	ISO 4217	
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburtu kods	
12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburtu kods	
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	Jā	Jā	Nav piemērojams	
14	Darījuma ID	Jā	Jā	Nav standarta	Bezkonta naudas pārvedumu darījumu ID ir maksājumu pakalpojumu sniedzēja īpašums, un tie ir unikāli tikai maksājumu pakalpojumu sniedzēja sistēmas ietvaros.
15	Fiziska klātbūtne	Nav piemērojams	Nav piemērojams		

4.5.2.4. Maksājumi ar karti

Ar karti veiktus maksājumus iniciē maksātājs, izmantojot savas kredītkartes vai debetkartes datus, lai aktivizētu maksājuma uzdevumu, ko apstrādās kartes izdevējs un maksājuma saņēmēja komerciālais

pieņēmejs. Lai gan ar karti veiktus maksājumus var iedalīt trīspusējos maksājumos ar karti un četrpusējos maksājumos ar karti, pamatojoties uz izdevēja un pieņēmēja izmantoto modeli, ziņojamie dati būs gandrīz identiski, jo abas sistēmas darbojas līdzīgi, apstrādājot maksājumus.

Ir arī svarīgi atzīmēt, ka maksājumi ar karti ir ļoti atkarīgi no maksājumu apstrādei izmantotās shēmas. Šajā sakarā nav iespējams pārskatīt datus, ar kuriem veikta apmaiņa katras esošās karšu shēmas ietvaros. Tālāk redzamajā tabulā galvenā uzmanība ir pievērsta noteikumu kopumiem, ko izdod divi populārākie starptautiskiem darījumiem paredzēto karšu shēmu nodrošinātāji, proti, *VISA* un *Mastercard*.

6. tabula. Pārskats par datu elementiem, kas jānosūta attiecībā uz kredītkaršu maksājumiem

Nr.	Datu elements	Pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam		Pieņemts iespējamais standarta formāts	Piezīmes
		Maksātājs	Maksājuma saņēmējs		
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Jā	Jā	BIC (ISO 9362)	
2	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Jā	Jā	Karšu pieņēmēja nosaukums (MC DE043) Tirgotāja vārds/nosaukums (VISA TCR0 92.–116. pozīcija)	
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	Ne vienmēr	Ne vienmēr	ES PVN numuram jāatbilst ES standartiem. Attiecībā uz citiem identifikatoriem nav jāpiemēro standarti.	PVN numurs / NMIN nav obligāti elementi maksājumu apstrādei. Tie var būt pieejami kopā ar citiem identifikatoriem dažos gadījumos vai saskaņā ar stingrākām valstu tiesību aktu prasībām. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri neapkopo informāciju par savu klientu PVN numuru / NMIN, nav pienākuma nosūtīt šos datus. Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, visticamāk, būs PVN numurs / NMIN vai citi identifikatori, pamatojoties uz KYC prasībām.
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	Jā	Jā	Tirgotāja ID / karšu pieņēmēja ID (MC DE042)	Tirgotāja ID un karšu pieņēmēja ID jāapvieno, lai identificētu tirgotāju, kurš pārdod preces, sadarbojoties ar konkrētu pieņēmēju.
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu	Nav piemērojams	Nav piemērojams	/	

	sniedzēja <i>BIC/ID</i>				
6	Maksājuma saņēmēja adrese	Jā	Jā	MC DE043 VISA TCR0	
7	Atmaksa	Jā	Jā	/	Ja ir iekļauta atsauce uz sākotnējo maksājumu, tā jānorāda kā daļa no darījuma ID 14. ailē.
8	Datums/laiks	Jā	Jā	<i>MC</i> : DE12 — datums un laiks, vietējais darījums <i>VISA</i> : TC05 — pirkuma datums	Datumam jāietver vismaz darījuma mēnesis un gads.
9	Summa	Jā	Jā	<i>Mastercard</i> : DE04/DE05/DE06 <i>VISA</i> : TC05 — avota summa un avota valūtas kods Summa jānorāda ar diviem cipariem aiz komata.	
10	Valūta	Jā	Jā	ISO 4217	
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	Attiecībā uz maksātāja atrašanās vietu tiek izmantots kartes numura bankas identifikācijas numura (turpmāk tekstā “BIN”) diapazons, lai noteiktu, kur karte ir izdota, nevis kur atrodas tās izdevējs.
12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	Attiecībā uz maksātāja atrašanās vietu tiek izmantots BIN diapazons, lai noteiktu, kur karte ir izdota, nevis kur atrodas tās izdevējs.
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	Jā	Jā	Kartes numura BIN	
14	Darījuma ID	Jā	Jā	<i>MC</i> : DE31 — pieņēmēja atsauces dati <i>VISA</i> : TC05 — pieņēmēja atsauces numurs	Ziņojamais darījuma ID ir pieņēmēja norādītais darījuma ID, kas ir unikāls izmantotās karšu shēmas ietvaros un kopīgs visiem maksājumā iesaistītajiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.
15	Fiziska klātbūtne	Jā	Jā	<i>MC</i> : DE22 — pakalpojuma punkta (<i>POS</i>) ievades režīms	

				VISA: TC05 — POS ievades režīms	
--	--	--	--	------------------------------------	--

4.5.2.5. E-nauda

Tipisku e-naudas maksājumu iniciē maksātājs, izmantojot savā e-naudas kontā esošos naudas līdzekļus, lai pārskaitītu līdzekļus uz maksājuma saņēmēja e-naudas kontu. E-naudas konta finansēšanu var veikt, izmantojot dažādas maksājumu metodes (kredīta pārvedums, maksājums ar karti u. c.), kā arī vai nu pirms e-naudas maksājuma, vai vienlaikus ar to (ja maksātājam e-naudas kontā nebija naudas līdzekļu maksājuma veikšanai). Šie maksājumi e-naudas konta finansēšanai vai līdzekļu atskaitīšanai no tā parādīsies darījumā iesaistītajiem ārējiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, piemēram, kā maksātāja maksājums e-naudas iestādēm, kuras tiks identificētas kā maksājuma saņēmējs (ja maksātājs iemaksā naudas līdzekļus savā e-naudas kontā) vai kā maksātājs (ja maksājuma saņēmējs atskaita naudas līdzekļus no sava e-naudas konta). E-naudas konts var būt arī priekšapmaksas karte, piemēram, e-kuponu gadījumā.

E-naudas maksājumiem ir savas īpatnības, piemēram, nepastāv e-naudas darījumu standarti. E-naudas maksājumi tiek veikti slēgtā sistēmā, kurā gan maksātājs, gan maksājuma saņēmējs ir noslēguši līgumus ar e-naudas pakalpojumu sniedzēju un tie tiek reglamentēti saskaņā ar noteikumiem, kurus ieviesis pats e-naudas pakalpojumu sniedzējs, kas kā tāds var brīvi pieņemt noteikumus pēc savas izvēles. Taču šī slēgtā sistēma sniedz e-naudas pakalpojumu sniedzējam maksājuma darījuma, kā arī maksātāja un maksājuma saņēmēja pilnīgu pārredzamību.

7. tabula. Pārskats par datu elementiem, kas jānosūta attiecībā uz e-naudas maksājumiem

Nr.	Datu elements	Pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam		Pieņemts iespējamais standarta formāts	Piezīmes
		Maksātājs	Maksājuma saņēmējs		
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Jā	Jā	BIC (ISO 9362)	
2	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Jā	Jā		
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	Ne vienmēr	Ne vienmēr	ES PVN numuram jāatbilst ES standartiem. Attiecībā uz citiem identifikatoriem nav jāpiemēro standarti.	PVN numurs / NMIN nav obligāti elementi maksājumu apstrādei. Tie var būt pieejami kopā ar citiem identifikatoriem dažos gadījumos vai saskaņā ar stingrākām valstu tiesību aktu prasībām.
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	Jā	Jā	IBAN (ISO 13616)	Ja IBAN nav pieejams, e-naudas pakalpojumu sniedzējs var, piemēram, norādīt kā identifikatoru e-naudas konta

					numuru vai citu identifikatoru, piemēram, tirgotāja ID.
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Nav piemērojams	Nav piemērojams	/	
6	Maksājuma saņēmēja adrese	Jā	Jā		
7	Atmaksa	Jā	Jā		Ja ir iekļauta atsauce uz sākotnējo maksājumu, tā jānorāda kā daļa no darījuma ID 14. ailē.
8	Datums/laiks	Jā	Jā	Izpildes datums	
9	Summa	Jā	Jā	Summa jānorāda ar diviem cipariem aiz komata.	
10	Valūta	Jā	Jā	ISO 4217	
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	
12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburts kods	
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	Jā	Jā	IBAN, e-konta adrese, kartes numura BIN, IP adrese.	E-naudas pakalpojumu sniedzējiem jānosaka maksātāja atrašanās vieta, izmantojot visu to uzskaitē pieejamo informāciju, lai noteiktu vietu, kas vislabāk atspoguļo maksājuma saņēmēja atrašanās vietu.
14	Darījuma ID	Jā	Jā		E-naudas darījumu ID pieder e-naudas pakalpojumu sniedzējam, un tie ir unikāli tikai viena e-naudas pakalpojumu sniedzēja sistēmas ietvaros.
15	Fiziska klātbūtne	Nav piemērojams	Nav piemērojams		

4.5.2.6. Tirdzniecības vietas

Tirdzniecības vietas nepiedāvā konkrētas maksājuma metodes, bet gan ļauj to lietotājiem izmantot citas maksājuma metodes, lai iegādātos preces vai pakalpojumus savā centralizētajā platformā. Šīs specifikas dēļ veids, kā tirdzniecības vietas, kuras darbojas kā maksājumu pakalpojumu sniedzēji, apstrādā maksājumus, ir līdzīgs veidam, kā darbojas saistītā maksājuma metode, un veidam, kā e-naudas pakalpojumu sniedzēji darbojas, esot infrastruktūras centrā.

Tādējādi dati, kurus tirdzniecības vietas varēs ziņot, var atšķirties atkarībā no izmantotās maksājuma metodes un piedāvājuma (piemēram, vai maksājums tiks veikts, nodrošinot kredīta pārvedumu,

maksājumu ar karti, e-naudu utt.). Tomēr, atrodoties pašā maksājumu apstrādes centrā un turot līdzekļus gan maksātāja, gan maksājuma saņēmēja vārdā, tirdzniecības vietai gan maksājuma darījums, gan maksātājs un maksājuma saņēmējs vienmēr būs pilnībā pārredzami.

8. tabula. Pārskats par datu elementiem, ko nosūta tirdzniecības vietas

Nr.	Datu elements	Pieejams maksājumu pakalpojumu sniedzējam		Pieņemts iespējamais standarta formāts	Piezīmes
		Maksātājs	Maksājuma saņēmējs		
1	Ziņojošā maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Jā	Jā	BIC (ISO 9362)	
2	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Jā	Jā	(pārdošanas darījumu konta turētāja vārds/nosaukums)	
3	Maksājuma saņēmēja PVN/NMIN	Ne vienmēr	Ne vienmēr	ES PVN numuram jāatbilst ES standartiem. Attiecībā uz citiem identifikatoriem nav jāpiemēro standarti.	PVN numurs / NMIN nav obligāti elementi maksājumu apstrādei. Tie var būt pieejami kopā ar citiem identifikatoriem dažos gadījumos vai saskaņā ar stingrākām valstu tiesību aktu prasībām.
4	Maksājuma saņēmēja konta ID	Jā	Jā	IBAN (ISO 13616) Tirgotāja ID (MC DE 042)	Ja IBAN nav pieejams, tirdzniecības vieta var nodrošināt citu konta identifikatoru, tostarp tirdzniecības vietas konta ID.
5	Maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC/ID	Nav piemērojams	Nav piemērojams	/	
6	Maksājuma saņēmēja adrese	Jā	Jā		
7	Atmaksa	Jā	Jā		Ja ir iekļauta atsauce uz sākotnējo maksājumu, tā jānorāda kā daļa no darījuma ID 14. ailē.
8	Datums/laiks	Jā	Jā	Izpildes datums	
9	Summa	Jā	Jā		
10	Valūta	Jā	Jā	ISO 4217	
11	Maksājuma izcelsmes dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburtu kods	

12	Atmaksas galamērķa dalībvalsts	Jā	Jā	ISO 3166-1 trīsburtnu kods	
13	Informācija par maksātāja atrašanās vietu	Jā	Jā	IBAN (ISO 13616) Kartes numura BIN IP adrese	Tirdzniecības vietām jānosaka maksātāja atrašanās vieta, izmantojot visu to uzskaitē pieejamo informāciju, lai noteiktu to, kas vislabāk atspoguļo maksājuma saņēmēja atrašanās vietu.
14	Darījuma ID	Jā	Jā		Darījuma ID piešķir tirdzniecības vieta, un tas nebūs pieejams citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem maksājumu ķēdē.
15	Fiziska klātbūtne	Nav piemērojams	Nav piemērojams		

4.5.3. *Datu kvalitātes aspekti*

Maksājumu pakalpojumu sniedzēju nosūtāmie dati atšķirsies atkarībā no izmantotās maksājuma metodes un tā, vai ziņojumu sniedzēja vienība ir maksātāja vai maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs. Konkrēti, pēdējā no minētajiem gadījumiem maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja nosūtītie dati var būt zemākas kvalitātes vai arī maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav iespējams tos pārbaudīt, jo tam nebūs pietiekamas saskares ar maksājuma saņēmēju.

Saskaņā ar ziņošanas pienākumu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem nav jāpieprasa saviem partneriem vairāk datu par tiem, kas šiem pakalpojumu sniedzējiem jau ir pieejami, vai apmainīties ar šādiem datiem maksājuma apstrādes laikā. Tiem arī netiek prasīts pārbaudīt izmantotos datus citādā veidā, kā tikai tādā, kas ir nepieciešams maksājuma apstrādei un saskaņā ar *KYC* un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas (*Anti-Money Laundering, AML*) pienākumiem. Tas nozīmē, ka, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nevar pārbaudīt datu elementu, piemēram, ja tas attiecas uz trešās valsts nacionālo sistēmu, maksājumu pakalpojumu sniedzējs var ziņot šos datus tādus, kādi tie ir, un tam nav papildus jāpārbauda to derīgums.

Datu kvalitāte var atšķirties arī atkarībā no maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzņēmējdarbības modeļiem. E-naudas pakalpojumu sniedzējiem parasti ir pilnīga pārredzamība pār pārskaitījumu starp maksātāju un maksājuma saņēmēju, tādējādi ļaujot tiem ziņot kvalitatīvākus datus par maksājuma saņēmēju.

Galvenās datu kvalitātes problēmas rodas, kad datus ziņos maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, nevarot apstiprināt, ka nosūtītie dati ir pareizi. Šo problēmu vēl vairāk saasina tādas maksājuma metodes, kuru informācijas sniegšanas lauki ir brīvas formas teksta ailes, ko aizpilda maksātājs, galvenokārt — kredīta pārvedums.

Tālāk redzamajā tabulā sniegts pārskats par maksājumu pakalpojumu sniedzēju nosūtīto datu paredzamo kvalitāti saistībā ar galvenajām šajās pamatnostādņēs aprakstītajām maksājuma metodēm. Paredzams, ka dzeltenā krāsā iezīmētie datu elementi būs reti pieejami vai zemākas kvalitātes. Tirdzniecības vietas šeit nav atspoguļotas, jo tās izmanto citas maksājuma metodes sniegtos datus, kurus papildina viņu pašu dati gan par maksātāju, gan par maksājuma saņēmēju. Tādējādi nav gaidāms, ka tām varētu rasties grūtības ar datu pieejamību vai kvalitāti.

9. tabula. Pārskats par datiem un paredzamiem datu kvalitātes līmeņi

Datu prasības (243.d pants)	Maksājumi ar karti		Bankas pārskaitījumi			Tiešā debeta maksājumi		E-nauda		Bezkonta naudas pārvedumi	
	Maksātāja PSP (izdevējs)	Maksājuma saņēmēja PSP (pieņēmējs)	Maksātāja PSP (SEPA-IBAN)	Maksātāja PSP (SWIFT)	Maksājuma saņēmēja PSP (SEPA)	Maksātāja PSP	Maksājuma saņēmēja PSP	Maksātāja PSP	Maksājuma saņēmēja PSP	Maksātāja PSP	Maksājuma saņēmēja PSP
1a) Maksājumu pakalpojumu sniedzēja (PSP) BIC	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
1b) Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Karšu pieņēmēja vārds/nosaukums (MC DE043) Tirgotāja vārds/nosaukums (VISA TCR0)	Karšu pieņēmēja vārds/nosaukums (MC DE043) Tirgotāja vārds/nosaukums (VISA TCR0)	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums (norāda maksātājs)	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums (SWIFT, 59.a lauks)	Kreditora nosaukums (uzskaitē norādītais)	Kreditora nosaukums (uzskaitē norādītais)	Kreditora nosaukums (uzskaitē norādītais)	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums (paša uzskaitē norādītais)	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums (paša uzskaitē norādītais)	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums	Maksājuma saņēmēja vārds/nosaukums
1c) PVN / nodokļa maksātāja ID	Neobligāti	Obligāti dažās DV	Neobligāti	Neobligāti	Obligāti dažās DV	Neobligāti	Obligāti dažās DV	Neobligāti	Neobligāti	Neobligāti	Neobligāti
1d) Maksājuma saņēmēja IBAN, ID	Tirgotāja / karšu pieņēmēja ID (MC DE042)	IBAN + tirgotāja / karšu pieņēmēja ID (MC DE042)	IBAN	SWIFT, 59./59.a lauks	IBAN	IBAN (ES)	IBAN (ES)	E-konta identifikators (+ IBAN)	E-konta identifikators (+ IBAN)	IBAN, ja pieejams	IBAN, ja pieejams
1e) Maksājuma saņēmēja PSP BIC	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	BIC vai cits ID	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	BIC vai cits ID	BIC vai cits ID

1f) Maksājuma saņēmēja adrese	Karšu pieņēmēja iela (DE043 sub2)	Maksājuma saņēmēja adrese (paša uzskaitē norādītā)	Maksājuma saņēmēja adrese (norāda maksātājs)	Maksājuma saņēmēja adrese (<i>SWIFT</i> , 59. lauks)	Maksāju ma saņēmēja adrese (paša uzskaitē norādītā)	Maksāju ma saņēmēja adrese (nosūta maksāju ma saņēmējs)	Maksāju ma saņēmēja adrese (paša uzskaitē norādītā)	Maksājuma saņēmēja adrese (paša uzskaitē norādītā)	Maksājuma saņēmēja adrese (paša uzskaitē norādītā)	Maksājuma saņēmēja adrese (norāda maksātājs)	Maksājuma saņēmēja adrese (paša uzskaitē norādītā)
--	--	--	--	---	---	--	---	--	--	--	--

Datu prasības (243.d pants)	Maksājumi ar karti		Bankas pārskaitījumi			Tiešā debeta maksājumi		E-nauda		Bezkonta pārvedumi naudas	
Saistībā ar maksājumu	Maksātāja PSP (izdevējs)	Maksājuma saņēmēja PSP (pieņēmējs)	Maksātāja PSP (SEPA-IBAN)	Maksātāja PSP (SWIFT)	Maksājuma saņēmēja PSP (SEPA)	Maksātāja PSP	Maksājuma saņēmēja PSP	Maksātāja PSP	Maksājuma saņēmēja PSP	Maksātāja PSP	Maksājuma saņēmēja PSP
2a) Datums un laiks	Vietējs darījums (MC DE12) Pirkuma datums (TC05)	Vietējs darījums (MC DE12) Pirkuma datums (TC05)	Starpbanku norēķinu datums	Izpildes datums (32.a lauks)	Starpbanku norēķinu datums	Starpbanku norēķinu datums	Starpbanku norēķinu datums	Izpildes datums	Izpildes datums	Izpildes datums	Izpildes datums
2b) Summa un valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta	Sākotnējā valūta
2c) Izcelsmes DV	BIN	BIN	IBAN	IBAN	IBAN	IBAN	IBAN	Konta atrašanās vieta	Kartes izdevēja kods	Izmaksas partnera valsts kods	Izmaksas partnera valsts kods
2d) Darījuma ID	Pieņēmēja atsauce (MC DE31 – VISA TC05)	Pieņēmēja atsauce (MC DE31 – VISA TC05)	Paša ID	Paša ID	Paša ID	Paša ID	Paša ID	Paša ID	Paša ID	Paša ID	Paša ID
2e) Maksājumu POS	MC DE22 – VISA TC05	MC DE22 – VISA TC05	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas

5. NOTEIKUMI PAR (ATKĀRTOTU) IESNIEGŠANU

Šajā sadaļā galvenā uzmanība pievērsta noteikumiem, kas piemērojami datu iesniegšanai vai atkārtotai iesniegšanai no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem dalībvalstīm, kas varētu ietekmēt datu nosūtīšanu uz *CESOP*. Tomēr, tā kā noteikumi, kas piemērojami maksājumu datu apkopošanai valsts līmenī, nav paredzēti Direktīvā (ES) 2020/284 vai Regulā (ES) 2020/283, izņemot dalībvalstu pienākumu apkopot maksājumu datus, izmantojot Īstenošanas regulas pielikumā definēto elektronisko standartizēto veidlapu un iekļaujoties Regulas (ES) 2020/283 24.b pantā noteiktajā termiņā, šajā sadaļā galvenokārt ir izklāstīta paraugprakse un ieteikumi, lai ierobežotu tādu ietekmi uz datu nosūtīšanu *CESOP* sistēmai, ko var radīt valsts datu atkārtota iesniegšana un kļūdas šādu datu apkopošanas laikā.

Turpmākajās sadaļās sniegts pārskats par to, ko maksājumu pakalpojumu sniedzēji var gaidīt no (atkārtotas) iesniegšanas procesa valsts mērogā, t. i., pamatnostādnes, kuras ieteicams ievērot atsevišķām dalībvalstīm. Tomēr šie noteikumi būtu jāskata saistībā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, kuri katrā dalībvalstī piemērojami maksājumu datu apkopošanai, kas dažos aspektos var atšķirties.

5.1. Maksājumu informācijas validācija valsts līmenī

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāvalidē maksājuma ziņojums pirms tā iesniegšanas valsts nodokļu iestādei saskaņā ar Īstenošanas regulas pielikumu. Tas ietver gan XML shēmas definīcijas (turpmāk tekstā “XSD shēma”) pārbaudi, gan darba kārtulu pārbaudi, lai nodrošinātu, ka kļūdas tiek notvertas pēc iespējas ātrāk procesa laikā.

Saņemot maksājuma ziņojumu, valstu nodokļu iestādēm jāvalidē saņemtie maksājumu dati saskaņā ar XSD shēmu. Ja XSD shēma netiek ievērota (negatīvs validācijas rezultāts), viss fails tiks noraidīts, un maksājumu pakalpojumu sniedzējam būs atkārtoti jāiesniedz viss fails. Validācijas ziņojumā, ko nodokļu iestāde nosūtīs maksājumu pakalpojumu sniedzējam, tiks izmantota tā pati XML shēma, ko izmanto *CESOP* sistēmā validācijas ziņojuma vajadzībām.

Lai novērstu kļūdu ietekmi uz iesniegšanu *CESOP*, jāievēro tālāk izklāstītie *ieteikumi*.

- Valsts nodokļu iestāde nekavējoties validē saņemto maksājuma ziņojumu, salīdzinot ar XSD shēmu.
- Valsts nodokļu iestāde nekavējoties informē maksājumu pakalpojumu sniedzēju par XSD shēmas validācijas rezultātu, ja tas ir negatīvs.
- Pozitīvas XSD shēmas validācijas gadījumā valsts nodokļu iestāde nekavējoties pārsūta maksājuma informāciju uz *CESOP*.
- Ja XSD shēmas validācijas rezultāts ir negatīvs, validācijas rezultātu ziņojumā ir norādīti visi tehnisko kļūdu kodi, lai maksājumu pakalpojumu sniedzējs varētu uzreiz novērst visas šīs kļūdas.
- Valsts nodokļu iestāde neveic darba kārtulu apstiprināšanu. Darba kārtulas tiek pārbaudītas *CESOP* līmenī.

5.2. Maksājumu informācijas validācija *CESOP* līmenī

Tiklīdz saņemts maksājuma ziņojums no valsts nodokļu iestādes, *CESOP* veiks maksājuma datu ziņojuma validāciju saskaņā ar XSD shēmu un XSD lietotāja rokasgrāmatā aprakstītajām darba kārtulām. Parasti XSD shēmas pārbaudei nevajadzētu uzrādīt nekādas kļūdas *CESOP* līmenī, jo šī pārbaude jau tikusi veikta valsts līmenī. Taču darba kārtulu pārbaude var novest pie negatīva validācijas rezultāta. Tādējādi ir iespējams, ka maksājuma datu ziņojumu dalībvalsts validē, bet vēlāk *CESOP* sniedz negatīvu validācijas rezultātu. *CESOP* nosūtīs validācijas rezultātu attiecīgajai valsts nodokļu iestādei neatkarīgi no tā, vai validācijas rezultāts ir pozitīvs vai negatīvs. Valsts nodokļu iestāde nekādā gadījumā nedrīkst mainīt maksājuma datu ziņojuma saturu.

Lai ātri reaģētu uz kļūdu datu nosūtīšanā uz *CESOP*, jāievēro tālāk izklāstītie *ieteikumi*.

- Valsts nodokļu iestāde nosūta *CESOP* validācijas rezultātu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem gan pozitīva, gan negatīva rezultāta gadījumā.
- Valsts nodokļu iestāde nosūta *CESOP* validācijas rezultātu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem gan pozitīva, gan negatīva rezultāta gadījumā.

5.3. Atkārtota iesniegšana

Negatīva validācijas rezultāta gadījumā maksājumu pakalpojumu sniedzējs atkārtoti iesniedz maksājuma datu ziņojumu ar pareiziem datiem. Ja negatīva validācija ir saistīta ar nesekmīgu XSD pārbaudi valsts līmenī, maksājumu pakalpojumu sniedzējs atkārtoti iesniedz visus datus par attiecīgo ceturksni. Tas ir saistīts ar faktu, ka *CESOP* sistēmā vēl nebūs saņemti nekādi dati no maksājumu pakalpojumu sniedzēja par šo ceturksni, un tāpēc nebūs piemērojama tikai atsevišķu labojumu nosūtīšana attiecībā uz konkrētiem maksājumu saņēmējiem.

Alternatīvi, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs saņem negatīvu validācijas rezultātu no *CESOP*, dalībvalstīm būtu jāļauj tam atkārtoti iesniegt tikai datus par tiem maksājumu saņēmējiem, uz kuriem attiecas labojumi. Atkārtoti iesniegtajiem maksājumu datu ziņojumiem tiks veikts tieši tāds pats process kā sākotnēji iesniegtajiem ziņojumiem.

Lai ierobežotu atkārtotas iesniegšanas un labojumu ietekmi uz ziņošanu *CESOP* un datu pieejamību sistēmā, *ieteicama* tālāk aprakstītā rīcība.

- Valsts nodokļu iestāde nosaka maksājumu pakalpojumu sniedzējam termiņu, kurā atkārtoti jāiesniedz maksājuma ziņojums.
- Termiņš nedrīkst pārsniegt 30 kalendārās dienas, sākot no datuma, kad dalībvalsts nosūtījusi validācijas ziņojumu maksājumu pakalpojumu sniedzējam.
- Valsts nodokļu iestādei jānosūta paziņojums par atkārtotu iesniegšanu maksājumu pakalpojumu sniedzējam pēc tam, kad ir pagājusi puse no valsts nodokļu iestādes noteiktā termiņa.
- Ja iesniegšana netiek veikta pirms atkārtotas iesniegšanas perioda beigām, jānosūta maksājumu pakalpojumu sniedzējam paziņojums ar termiņa beigu datumu, līdz kuram jāizpilda atkārtotas iesniegšanas pienākums.
- Katrai dalībvalstij būtu jāpieņem tiesību akti, kas ļauj piemērot sankcijas attiecībā uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri noteiktajā termiņā neiesniedz vai atkārtoti neiesniedz maksājumu datus.

Šie ieteikumi attiecas arī uz gadījumiem, kad maksājumu pakalpojumu sniedzējs neiesniedz nevienu maksājuma ziņojumu pirms iesniegšanas termiņa beigām un ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs iesniedz datus, kas neietilpst ziņošanas pienākuma darbības jomā (piemēram, maksājumu pakalpojumu sniedzējs nosūta datus par maksājumu saņēmējiem, ar kuriem veiktie darījumi nepārsniedza 25 darījumu robežvērtību). Pēdējā no minētajiem gadījumiem paziņojumā jānorāda, kurus datus nevajadzētu nosūtīt, un jāpieprasa to dzēšana no atkārtotā datu iesnieguma. Tādu datu iesniegšanu, kuri nepārsniedz robežvērtību, uzskata par neatbilstīgu 243.b pantā paredzētajiem noteikumiem, un par to var piemērot sankcijas.

Ja maksājumu pakalpojumu sniedzēji iesniedz maksājumu datu ziņojumus novēloti, tie jāpievieno *CESOP*, tiklīdz tie ir saņemti un sekmīgi izturējuši validācijas pārbaudi, jo dati sistēmai būs noderīgi. Tomēr tas neliedz dalībvalstīm piemērot sankcijas par datu novēlotu iesniegšanu.

5.4. Spontāna kļūdu labošana

Kaut arī maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jāpārbauda nosūtīto datu derīgums, izmantojot XSD shēmu un darba kārtulas, tie joprojām var nosūtīt uz *CESOP* kļūdainus maksājumu datus.

Šādā gadījumā, tiklīdz maksājumu pakalpojumu sniedzēji uzzina, ka tie ir nosūtījuši kļūdainus datus *CESOP*, tie var spontāni nosūtīt dalībvalstīm jaunus failus ar izlabotajiem datiem saskaņā ar XSD lietotāja rokasgrāmatā izklāstītajiem noteikumiem.

ES tiesību aktos tam nav noteikts konkrēts termiņš, jo vienmēr ir svarīgi, lai *CESOP* saņemtu pareizus datus. Tomēr spontāni labojumi būtu jānosūta pirms tā pārskata perioda beigām, uz kuru tie attiecas, lai izvairītos no sankcijām, un, vēlākais, pirms *CESOP* datu saglabāšanas perioda beigām (5 gadi). Pēc šā perioda labošana nebūs iespējama, jo sākotnējie dati tiks dzēsti.

6. NOBEIGUMA PIEZĪMES

Šo pamatnostādņu mērķis ir sniegt praktisku informāciju un skaidrojumus par maksājumu datu ziņošanu, ko veic maksājumu pakalpojumu sniedzēji, un par to, kā dalībvalstis vāc šos datus. Šīm pamatnostādnēm nav juridiska spēka, un tās kalpo tikai juridisko pienākumu izskaidrošanai, nepārkāpjot tos.

Pamatnostādnes var tikt mainītas un atjauninātas nākotnē atbilstoši maksājumu tirgus attīstībai un ziņošanas pienākuma piemērošanas nosacījumiem.

Jautājumus vai komentārus par pamatnostādnēm var sūtīt uz TAXUD-CESOP@ec.europa.eu.